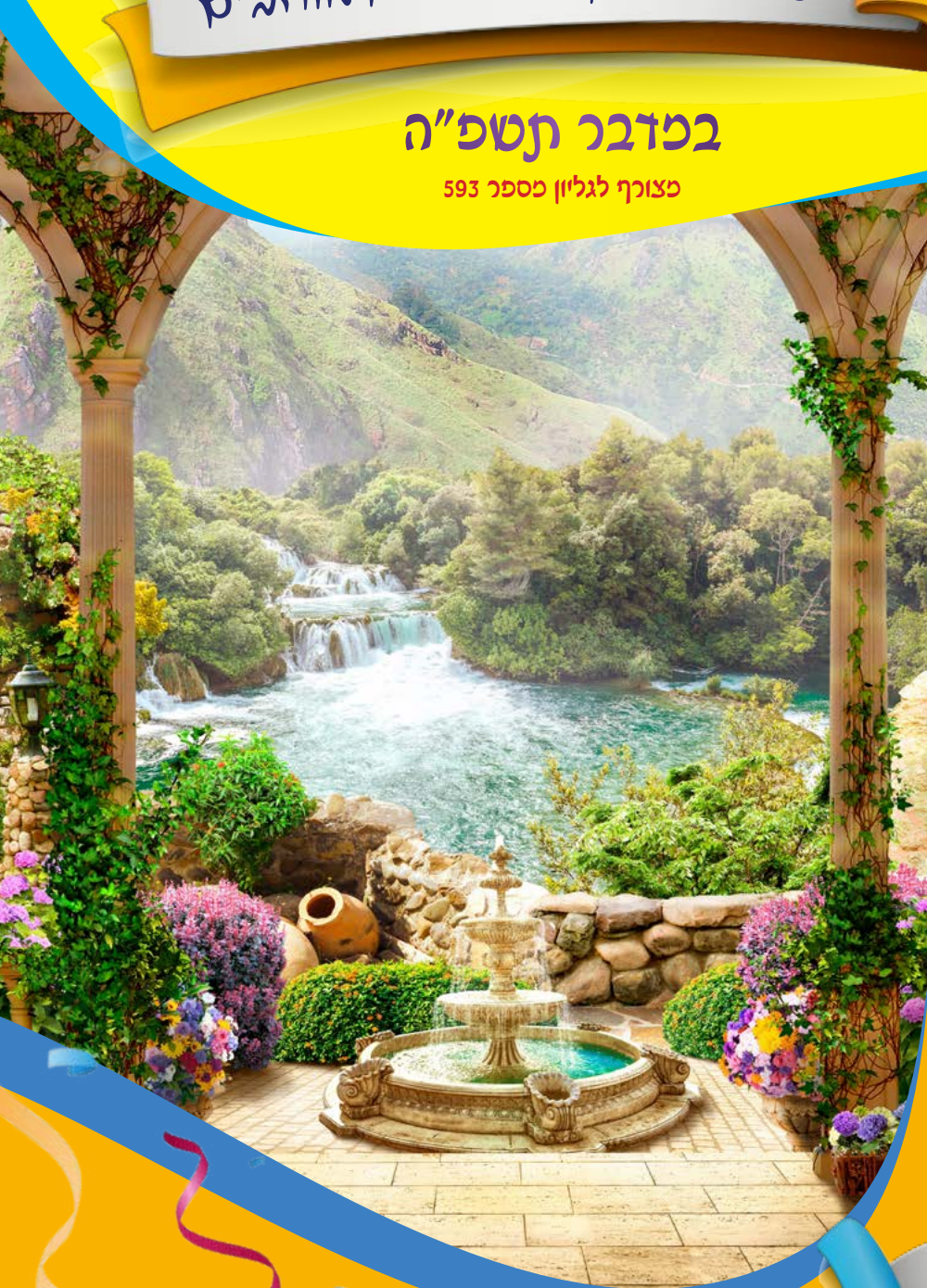

אתוּקִים

טוֹנִים וְתוֹכֵן שֶׁל הַיָּרִים אוֹהֵבִים

בַּמִּדְבָּר תִּשָּׁפ"ה

מְצוּקָה לַגִּלְיוֹן כִּסְפֵּר 593

מְצוּקָה לַמִּגְזוֹן
'טוֹעֲמִיָּה'

פְּנִים מֵאִירוֹת 8 יְרוּשָׁלַיִם

טֵל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

דְּפוּס
מֵהֵיכָל
וּמִתְקָדִים

שְׂפִיד

מעל
15,000 קוראים

אמא כבר יש מנגו בחנות
אמא: לא

ההבדל בין ילד לשעון
מעורר זה שבשעון מעורר
אפשר לבטל את הנוודניק.

כשרואים את הבור בכביש מאוחר
מדי ומבינים שאין זמן להאט

- כמה עולה הספה?
- 3000 ש"ח.
- אבל פרסמתם ב2000 ש"ח.
- זה בכפוף לתקנון.
- מה רשום בתקנון?
- שצריך להוסיף 1000 ש"ח.

לפעמים כאשר אתם
נמצאים במקום חשוך,
נדמה לכם שאתם
'קבורים' שם,
בעוד שלא מעשה אתם
רק נזרעים מחדש ...

ד"ר: השיעול שלך נשמע הרבה
יותר טוב!
אני: טוב, זה בגלל שעשיתי
שיעולי בית.

סמוטריץ': הסיוע לא נכנס
לחמאס. אלא לתושבי עזה. אם
חמאס לוקח שידעו שאין להם
מחילה אפילו ביום כיפור וזה גזל
גמור!!!

לא רבים יודעים
אבל השיר ירושלים
של זהב נכתב על
מחירי הדירות
בעיר.

מה חשבתם עם איזה רכב הוא מגיע?

מעשה שהיה

הרני מקבל!!!

חשוב שנצור בלבנו שישנו תנאי אחד
בלתי מתפשר שבלעדיו לא ניתן לקבל תורה, ולא משנה כמה הכנה נעשה לקראת החג הקדוש
הזה. כשבאו עם ישראל אל הר סיני לקבל את התורה, כתוב, "ויחן-שם ישראל, נגד ה'הר" (שמות
"ט ב"). רש"י מפרש, "כאיש אחד בלב אחד". עם ישראל הגיעו למצב תודעה של אחדות
מושלמת ורק אז יכלו לקבל את התורה. בכמה מקומות מסביר "בעל הסולם" שאמנם מצד
הבורא מתן תורה כבר היה, אבל מצדנו טרם הייתה קבלת התורה בשלמותה. על מנת שאנו נוכל
לקבלה בשלמותה אנו חייבים להגיע לאחדות, להיות "כאיש אחד בלב אחד". להסיר מעלינו את
קליפת הרצון לקבל, להתנער מהאגואיזם שלנו, ממחיצות הברזל אשר מפרידות בינו, ולקבל על
עצמנו אהבת ישראל שלמה. כמו שאומר האריז"ל שאם אדם רוצה שתפילתו תתקבל, מוטב
שיאמר לפני התפילה, "הריני מקבל עלי מצות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך' והריני אוהב כל אחד
מבני ישראל כנפשי ומאודי". לפני חג השבועות, לפני שנגיע אל התיקון של ליל שבועות ואל
מעמד מתן תורה של הבוקר, כדאי שנתבונן כל אחד בנפשו פנימה, היכן הוא אוהב באהבת
חברים, באהבת ישראל. כגודל אחיזתו וקבלתו לעתיד, כך תקבע גם מידת החיבור שלו אל אורה
של תורה.

בברכת חג שמח, שנזכה ביחד לקבל את התורה ולהאיר את העולם כולו באורה!

דבר העורך

מחילה כתל השבועות!

באחת השנים בחג השבועות נעמד הרה"ק רבי לוי
יצחק מברדיטשוב זי"ע"א וטען כלפי הקב"ה כשהוא מליץ
טוב על בני ישראל: ריבונו של עולם, בראש השנה אתה
בבחינת מלך ושופט, ואפילו אם אתה רוצה למחול לבני
את עונותיהם אינך יכול, שהרי כבר שנינו 'מלך שמחל על
כבודו אין כבודו מחול'

אבל כהיום הזה, בחג השבועות, זמן מתן תורתנו, הרי אתה
בבחינת "רב" כי אתה מלמד אותנו כמו רב את התורה ואת
המצוות, וא"כ היום אתה כן יכול למחול לנו על החטאים
ועל העונות שהרי 'רב שמחל על כבודו כבודו מחול'.
ובאומרו כן נגש הרה"ק מברדיטשוב לתפלה ברוב
התלהבות, כשהוא אוהז בידו את המליצה הישרה על בני".

בידידות ובחיבה נר שאלה

גורמים בצה"ל פנו בימים האחרונים לארגון
"משנת יוסף" המפעיל מכירות מזון מסובסדות
לחרדים, כדי שייסע בארגון חלוקת סיוע
הומניטרי בעזה. עובדי הארגון נתנו לצה"ל
מספר עצות שיקלו על החלוקה (לא באמת)

אייר תשפ"ה

המתפלל על חברו

לזיווג הגון

משה בן שמחה, דניאל בת ציונה
שמואל בן ציונה, גולן בן סוגי שולמית

זרע קודש

מאיר בן עדנה, ניר בן יונה, שרית בת ציונה
פייגי בת סיגלית, ראומה בת רחל חיה

ברכה הצלחה פרנסה

אבנר בן מזל, יונה בת דינה
שמעון פרידמן, נהוראי בן מרגלית

תפילה לאחר מזמור תהלים
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתתמלא
ברחמים עלינו ובזכות מידת טובך וחסדך, ובזכות פרק
התהלים והפסוקים אשר קראנו ובכח שמות הקודש
היוצאים מהם וכשם שעניית לאבותינו שהתפללו לפניך
בלב שלם, כך תקשיב לבקשתינו (לפרט הבקשה) ותשמע
קול תחנונינו. אמן כן יהי רצון.

נענה תחילה

הצטרפו עוד היום!!

תרומות להקדשת שמות:

נדדים פלוס "השיבני" קוד 1001085
או בפלא: 052-7656075

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

במדבר סיני (א, א) - במדבר בגימטריה גרים עם האותיות, לרמז שהתורה נתנה דוקא במדבר, כדי שיבואו הגרים ויתגורו. (קולו של יעקב)

באהל מועד (שם) - בגימטריה קנ"ט עם הפולל כמנין פסוקי הפרשה, וכמנין נוסריקון התבות באהל המועד היתה בו השראת השכינה, ואחרי החזקת השכינה בו ירדו המלאכי השרת, וקשרו ב' בתרים בראש כל אחד ואחד מישראל, וכן כנוסריקון השבטים היו חולכים בארבעה זנלים במדבר, ועל כל העמים נפלה אימתה ופחד, חסן היו אוכלים, בענין פסוק, גם באר דמרים חולכת אתם. (אסוד השמן)

כליזכר ללגלגתם (א, ב) - בגימטריה אלו עלידי שקלים כק"ע, שקד נמנו. (תולדות אברהם יצחק)

נשיאי מטות אבותם (א, טז) - נוסריקון אמן, ותבת ראשי שאחריה נוסריקון אמן יהא שמה רבא, וסופי התבות העדה נשיאי מטות אבותם הן מיתה, לרמז שהנזוהר בענית אמן יהא שמה רבא, פותחים לו שער גן עדן. (כרם ד"ל)

ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר הו"ה את-משה בהר סיני ואלה שמות בני-אהרן הכהן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר (ג, א-ג) - בגימטריה לא מזכיר אלא בני אהרן ונקראים תולדות משה, שלמדן בתורה, שכל המלמד את בריהו בתורה הוא כבנו ובאלו ילדו, כדברי חז"ל שבני אהרן נחשבים בני משה. (מגדות)

מחלי ומושי (ג, כ) - מחלי נוסריקון חכס-לב יקח מצות, ופסוק זה דרשו חז"ל על משה רבנו, והוא מקמו בשם ומושי שעולה בגימטריה משה טוב, כפי שנאמר על משה רבנו ותרא אותו כייטוב הוא. (אור החמה)

זאת עבדת בני-קהת באהל מועד קדש הקדשים (ד, ד) - רמזות כאן שלש המצות המוטלות על נשות ישראל, מנשים באהל תברך, והן נוסריקון קה"ת - קדשה, חדלקת הנר, תרומת חלה, ועליהן זוכות הנשים בקדש הקדשים ליאור באור ה' על פנפי השכינה. (מחנה דן)

בגשתם את-קדש (ד, יט) - נוסריקון אבק, רמז למוקב בספר חסידים על רבנו יעקב ברי"ק, שכבד בזקנו לפני ארון הקדש. (אור משה)

ספורים בפרשה

והנני בני ישראל איש עלימחנהו ואיש עלידגלו (א, נב)

בעיר פינסק התגורר סוחר יהודי בשם מאיר, שבנה בשם 'מ'טשע'. פעמים רבות היה נוסע לפטרבורג הבירה לצרכי מסחרו, ופעם אחת פשקור משם, פגשו ידיד בשם ר' ולויל, שהתענין אצלו על הנעשה בעיר הגדולה. לשמע שאלתו נאנח הסוחר ואמר: "דע לך, שגזרה רעה ממשמשת ובאה על עם ישראל, שכן שמעתי בחצר המלוכה בפטרבורג, כי החליטה יצאה מאת המלכות לגרש את היהודים שמתגוררים בכפרים, ולהעבירם אל הערים הגדולות". זמן קצר לאחר מכן, נכנס ר' ולויל לרבו ה"בית אהרן" מקרלין, והרבי התענין אצלו אילו חדשות שמע ממ'טשע הסוחר ששב מפטרבורג. בלב כבד ספר החסיד את השמועה הקשה, והרבי שקע בשברון-לב. בליל שבת-קדש היה שרוי בדאגה רבה, ולפתע ננער והחל לספור: "בימי של מורי וחותני רבי מרדכי מקרמניץ, החלו השלטונות לגרש את היהודים הכפרים, והוא נשבר מאד מהגזרה וסגר את עצמו בדד. ובליל שבת-קדש, בעת שחותני ישב ליד שלחנו והחל לומר את הפיוט 'כל-מקדש שביעי כראוי לו, כל-שומר שבת כדת מחללו, שכרו הרבה מאד, עצר ושאל מהו השקר? והשיב מיד 'על-פי פעלו' - 'על-פי נעשה ונפעל הכל'. ואמר אני מרדכי, גם-כן שומר שבת, ולכן אומר אני איש עלימחנהו ואיש עלידגלו, ואמנם באותו שבוע בטלה הגזרה". ה"בית אהרן" סים את דבריו והנאספים הבינו, כי בכך פעל ישועה בדרך נס. ואמנם, מיד לאחר שבת התקבלה הבשורה הטובה כי הגזרה התבטלה, וכאשר שמע זאת מ'טשע הסוחר, השתומם ואמר: "דעו לכם שמעשה נסים יש כאן, כי כאשר שהיתי בפטרבורג שמעתי כי הדרך מני וגמור אצלם, והנה התבטלה הגזרה בנס".

תולדות אהרן ומשה (ג, א) - שכל המלמד את בריהו תורה, כאלו ילדו (רש"י) המשגיח רבי גד איזנר, נודע כאיש חנוך מבהק, ומסירותו לתלמידיו היתה מיוחדת. בנפשו הרגישה הבין לנפש חניכיו, ורגיל היה לומר, כי השיטה הנכונה בחנוך היא להתנהג בגפרור בוער. כשמחזיקים אותו במאזן הוא כבה מיד, אלא יש להטותו ולאפשר לשלכת את שנתעלה, ואז לישרו אטיאט. וכך היה מפרש את דברי חז"ל "כל המלמד את בריהו תורה, כאלו ילדו" - "כל אימת שבא המחנך להעניש את התלמיד, ישנה בנפשו 'כאלו ילדו', כאלו הוא בנו, ויחשב אם גם אז היה מענישו או מותר לו מחמתו עליו".

ה"חקל יצחק" מספינקא, חבב כל תלמיד משיבתו כאלו היה בנו יחידו. כמנהג הישיבות בימים ההם, היו התלמידים אוכלים 'מים' אצל תושבי העיר, ובשנים מאחרות יותר אכלו בפסקדה שנפתחה בסמוך לישיבה. אולם יום אחד בשבוע, ביום שלישי שהתקבל בו כי טוב, היו כלל תלמידי הישיבה, למעלה ממאה, אורחיו של הרבי בעצמו וסועדים על שלחנו. ספר אחד משרידי התלמידים, כי פעם הסב לסעודה בשלחן הרבי ביום התלמידים, אך עוד לפני שהספיקו לחלק את המנות, נקרא אל אביו שבא לבקרו. המחלקים דלגו על מקומו ולא הניחו בעבורו מנה, אולם פשקור ראה להפתעתו, כי הרבי לא חלק באותו יום שירים כמנהגו, אלא פסה את צלחתו והמתין עד שהתלמיד חזר. אז-אז הושיט לו את צלחתו המלאה כדי שישביע את לבו, מתוך מסירות אבהית וערנות לכל תלמיד כאל בנו.

היה היה

שאו את ראש בלעדת בני ישראל

דברי הרמב"ן פאן: "כי הבא לפני אבי הנביאים ואחיו קדוש ה', והוא נודע אליהם בשמו, יהיה לו בדבר הזה זכות וחיים, כי בא בסוד העם ובכתב בני ישראל וזכות הרבים במספרם. וכן לכלם זכות במספר שימנו לפני משה ואהרן. כי ישימו עליהם עינם לטובה, יבקשו עליהם רחמים", מהיום מקור למנהג החסידים, למסר פתקה לידי הצדיק בצירוף פזיון נפש, להפקד בדבר ישועה ורחמים.

היה זה בשנת תר"ח, בהיות רבי אריה מרדכי רבינוביץ מפוריסוב, אחד מארבעת הארזים שננטע רבי יהושע אשר מפוריסוב בנו של 'היהודי הקדוש' מפשיסחא, אברך צעיר לימים כבן ט"ו, לאחר שהקים את ביתו שנה קדם לכן, עם בתו של רבי אברהם זליג ארליך מנכבדי זולין. כמנהג הימים ההם היה האברך סמוך על שלחן חותנו, ושם זכה ליהנות מאורו של רבי שמשון צוקר מזולין, מהאריות שבחבורת 'היהודי', שגם היה קשור בקשרי חתון במשפחתם. בעקבות חתנו, נסע רבי אריה מרדכי אל רבי יחזקאל מקוזמיר שנודע כאחד מצדיקי הדור 'היהודי' העיד עליו ש"יש לו צורת אברהם אבינו", ואף הוא נמנה בין תלמידי 'היהודי'. היה זה בקר אחד, כאשר לזולין נכנס אדם ודוּף־סערה ובפיו בשורת איוב. "פליט אנוכי מקוזמיר, לאחר שמגפה קשה פרצה בה והארץ משגלת. רבים ממני העיר נמלטים ממנה, ואולם הרבי מסרב לעזובה, שלא להותיר את הצאן ללא רועה". חישמהר יצאו כמה אברכים כדי להפציר בצדיק לעבר לזולין לתקופת־מה, חבי כמעט־דגע עדי־עבר־זעם, ועם היה גם האברך רבי אריה מרדכי, שהיה ראש המדרשים והציע לרבי לעבר לעיר מקלטם עד שוף המגפה. תחלה קבל הרבי את ההצעה, ואולם לאחר שעזן בגמרא הגיע למסקנה כי אל לו להמלט, אלא לשים מבטחו בה' ולחזק את בני עירו בשעת צרה. "יכולים אתם לחזור לביתכם", אמר, ופנה בחביבות לרבי אריה מרדכי בדבר אב אל־בנו: "אולם אתה, אריה מרדכי־לה, אתה תותר פה אצלי". בהלה אחזה באברך: "הלא צעיר אנוכי לימים, וירא אני לנפשי שמא אדבק חלילה במגפה הקשה", אמר בקול רועד, ואולם הרבי הרגיעו ואמר בבטחון מלא: "אל דאגה. אני נוטל אותך על כתפי ועל אחרייתי, ואני מבטיחך בהרצדקי שלא יארע לך מאומה. אולם תנאי אחד אני מתנה עמך, שלא תצא ככל מביתי ללא רשותי, כדי שלא יארע לך שום נזק חלילה".

שלשה עשר שבועות רצופים, עשה רבי אריה מרדכי בחדרו של רבי יחזקאל, ואותה תקופה לא משה מזכרנו בלימיו. הוא זכה לראות מקרוב את עבודתו בקדש של הצדיק, והיה עד לתפלות הרבות שערך להצלת בני העיר מהמגפה הקשה. באותם ימים קשים, עמד הרבי ליד החלון הפתוח מחשש הדבקות בגנפי המחלה, והחסידים היו מגישים לו מצעד לחלון את פתקאותיהם כדי להזכר לישועה ורחמים. לאחר קריאת פתקה, היה הרבי מבקש מרבי אריה מרדכי להניח אותה על־גבי השלחן שבחדר, ואולם לעתים הורה לו להניח פתקאות מסומות על שלחן אחר שעמד בינתיים. תחלה לא הבין את פשר השנוי בין הנחת הפתקאות על שני השלחנות, ואולם לאחר שעקב אחר הדבר, התפעם רבי אריה מרדכי לראות עד היכן חוזות עיניו הקדושות של הרבי. כל פתקה שהנחה על השלחן הגדול, היה סמן לטובה והחולה התרפא בדרך גס, ואולם כאשר הרבי מסר גידו פתקה להניחה על השלחן הצדדי, ידע רבי אריה מרדכי כי גורלם של המזכרים בו נחרץ ואין להם עוד תקנה. והנה הגיעה אשה מרת־נפש ודמעיה על־לחיה, ובקשה מהרבי להעמית על בנה שנדבק במגפה. הרבי גנח עמקות למשמע הבשורה האיומה, ובלב ביד הורה לרבי אריה מרדכי להניח את פתקתה על השלחן הצדדי. המחזה המבעית והמצמרר חזר על־עצמו שש פעמים! וזכה אחר זה אבדה האם השפולה את ששת בניה הצעירים במיטב ימיהם, וכל לב נמס לקול בכיתה וצעקתה. והנה הגיעה האם בפעם השביעית להזכיר את בנה השביעי, היחיד ששרד עד־פה מהמגפה הקשה. את בכיתה הסוער לא נתן לתאר, ולבו של הרבי כמעט נקרע מרוב חמלה ורחמים, ואולם למרות זאת סמן לרבי אריה מרדכי להניח את פתקתה השביעית במספר, על השלחן הצדדי. הפעם לא הצליח רבי אריה מרדכי לעמוד במשימה. הוא לא היה מסוגל לבצע את המשימה כפי שגדרש, ובכדים רועדות החליט לעשות מעשה והניח בחדר את פתקה על שלחן החיים. והנה נעמד הרבי בסמוך לשלחן זה, כדי להתפלל על החולים המזכרים בפתקאות שנערמו עליו, ולפתע עצר את תפלתו ואמר: "אריה מרדכי, האם לא עשית פאן היום משהו? תורו התפשט על־פני האברך הצעיר, ובקול רועד נאלץ לספר את אשר עשה. "דע לך", אמר הרבי בקול נוקב, "כי לולא ההבטחה שהבטחתי לך כי אטל אותך על־כתפי, היית נהפך כרגע לגל של־עצמות. היתה לי פאן מלחמה קשה של נפש תחת נפש, ותייד היו תלויים בחדש השערה. וכי חושב אתה שמדת אהבת ישראל שלי קטנה משלך? אלא שבשעה שמביאים לפני פתקה, רואה אני בה שהיא לאחר גזר־דין, וידי כבולות מלחמשיך רפואה מר־השמים. אולם בהיותך בן לאבד הצדיק, הצלחת להמשיך ישועה לאותו בן יחיד, על־אף שכבר נגזר דינו". הרבי שקע בהרהורים, ולאחר זמן־מה אמר: "אולם התקון שלך יהיה בארץ־הקדש, ולשם תעלה ברבות הימים ותתקע בה יתד נאמן". כחצי יובל שנים לאחר מכן, בשנת תרל"ד, השליך רבי אריה מרדכי מאחוריו גוף את אדירת ההנהגה והרבנות בפולין, ועלה לארץ־הקדש. ועליתו זו היא שהצילה את משפחתו מגורל צאצאי אחיו שנספו רבם ככלם בשואה האיומה, ואלו מחלציו יצאה משפחה ענפה בישראל עד ימינו אנו.

מאורות

ישראל מוֹיִזְנִיץ ה"אהבת ישראל"¹
ליום ההולדת ב' בסיון תרצ"ו

מגדולי הצדיקים הנוצעים, מנהיג־דורו ורבו של ישראל, גאון בתורה ומיוחד במדות. נודע באהבתו הגדולה לכל ברי־ישראל, וכה נודע על־שם ספרו "אהבת ישראל". הנהיג את עדת חסידי ויזניץ במשך ג' שנים, והשפעתו היתה על רבבות מישראל שהלכו לאורו ונהנו ממנו עצה ותושיה. באישיותו התמזגו מלכיות בית ויזניץ ורזין, ופעם כשהלך בחצות קרקא, פגשו יהודי זקן שהביט בו ואמר לו שהוא דומה לזקנו ה'שקא קדישא' מרזין. מצערותו נודע בהתמדתו העצומה בתורה, עד שזקנתו חששה לביראותו ובקשה מזקנו 'הצמח־צדיק' שיורו לנחל בלילה. פעם היה שקוע עם אחיו בלמוד, וזקנם האזין להם מהחלון ונהנה משקידתם. לאחר שזקנם פנימה נבחרו הנכדים, אף הרבי הרגיע ואמר: "סעמה כ־טוב סתרה" - כאשר רואים כי התורה טובה וטעמה, אזי 'לא יכבה בלילה נר' ולומדים לאור הנר באישון לילה... בהיותו בן י"ד, שלחן אביו יחד עם אחיו שהיה אז בן י"ג, להבחין אצל רבי יוסף שאול נתנון שנודע כגאון הדור, ולקבל ממנו סמיכה להוראה. בהגיעם לא גלו מי הם, והרב התפעל מאד מדיעותיהם והעניק להם כתב־סמיכה. פעם בקר זקנם את רבי יצחק אהרן איטנגא מלכובר, והלה אמר לו: "שמעתי שיש לך נכדים שיודעים ללמוד, מדוע אין הם בורחים לי דברי תורה?" והרבי השיבו: "התורה שלנו היא שלא עלימנת להתפאר", ואולם להפצרת הרב בקש מנכדיו לשגר מחדושיהם אל רבה של לכובר.

יוסיף דעת

בין הכינויים והחתימות הנחונות למשפחות בישראל למשפחות לבית אבותם, הוא מנהג הספרדים לחתום אחר השם את התואר "ס"ט". הספרים שונים ניתנו לפתרון נוטריקון זה, והדעה הרווחת היא שהוא 'ספרדי טהור', וכפי שמסביר ח'תורת תמימה' כי הכוונה היא לטהרת הייחוס, לאחר שבתקופת האינקוויזיציה בספרד נאלצו רבים להתנצר למראית עין וחיו כאנוסים, אולם אלו שמסרו את נפשם ולא הסכימו לעבור על דת־ישראל אפילו כלפי חוץ, תתמו עצמם 'ספרדי טהור' לומר ששמו על ייחוסם בטהרה. ויש שהדפיסו כיום סידורים בנוסח עדות המזרה, וכתבו עליהם 'נוסח ס"ט'. אולם דעה זו נדחתה מכך שכבר נמצאה חתימה זו בשו"ת "זכרון יהודה" לרבי יהודה בן הרא"ש, ושם חתומים כמה חכמים בחתימה זו בתקופה שקדמה בהרבה לגירוש ספרד, וגם מכך שהיו חכמים אשכנזים שחתמו בן כגון ה'חכם צבי' ועוד, וכן תימנים כגון המהר"י ועוד. אחרים תרו את הנוטריקון 'סין טין', שהוא תרגום הפסוק בישעיה "דפס וטיט" - 'סין טין' לשון ענוה; ובטעות כתבו רבים שהוא תרגום "עפר ואפר" שבתורה, ובאמת שם מתורגם "עפר וקטם". והרב נאמן" ס"ט, כותב על־כך "ויש משתבשים לפרש ס"ט סימן טוב או סין טין, ואולי נכון לפרש ספל טיט בלשון־הקודש, אי נמי סורו טמא, כי בעוונות הרבים בארץ־הקודש סורו טמא קראו למו כידוע... והכל הבל", ולכן הוא קובע כי הוא נוטריקון 'סופיה טב', ומביא ראיה שחתימת רבנו האבודרם "דוד בן יוסף ס"ט, בר דוד נ"ע, בן אבודרם", שמשמע שהתואר נכתב על־החיים ולכן כתבה על עצמו ולא על זקנו שכבר נפטר, ואם הכוונה 'סין טין' לשון הקטנה, הרי הוא פוגע בכבוד אביו. ובאמת נמצא מקור לזה בפסיקתא וזרתא בראשית: "היינו דאמרי סופר טב - כולך טב", וכן חתם ה'פרי חדש' בחתימתו מלאה 'סופיה טב', ובמצאה גם החתימה 'סין טין' נוטריקון ופיה יאח טב, בלשון בקשה להבא, וכך נהגו חכמי מרוקו לחתום סילט"א - סיפיה ויא לטב אמן.

את האנשים האלה אשר נקבו בשמות

המעשה התרחש לפני כמאתים שנה בקרקא הגדולה, שהיתה עיר גדולה לאלקים במשך מאות בשנים. אחד מנכבדי העיר היה יהודי בשם ר' צבי הירש ב"ר ישראל פיאסקר, שזכה לשם טוב והיה מוקיר רבנו. החל משנת תר"מ, התמנה לפרנס הקהלה ונשא בעל צרכי העיר, פשהוא מתמסר לבניה ועומד לימינם. הוא זכה גם להשתדל עם גדולי הדור, באשר בנו האחד היה חתן רבי יצחק הכהן מפניטשוב אחיו של בעל "פתר בהנה", והשני חתן רבי יעקב הלוי מוולברום ראב"ד קרקא.

היה זה באחד הלילות בתחלת החדש, כאשר הירח אינו נראה והדרכים חשוכות ואפופות עלטה. שתי דמיות אפלות עשו את דרכן בחשאי בסמטאות הרבע הנוצרי בקרקא, ואם היה אימי עוקב אחריהן, היה רואה כי הצמד יודע את דרכו היטב. פניהם היו מועדות אל המנוה הגדול, כשבלבם תקנה כי המקום שומם ואפשר יהיה להתגנב אליו ראויים. ואכן תקנותם התממשה, ועל-נלקה הצליחו לחדר פניהם מבלי לעורר רחש. בזריות אספו את כלי הפלחון היקרים שבמנוה אל שק גדול, ונעלמו בלעמם שבאו. הגנבים היו תושבי קרקא, שעל-אף היותם נוצריים מבטן ומלכה ואף בקרו לא פעם במנוה כשאר בני אמונתם, לא יחסו שום חשיבות למקום והבינו כי אין כאן אלא אחיות עינים, וכשנזקקו למזון רב לאחר שהפסידו את כספם בעסקאות מפקפקות. החליטו לגנב את כלי הזהב שבמנוה ולמכרם בסתר. הבקר אור, וקרקא הנוצרית היתה כמקרה. השמועה הגיעה גם לאנשי יהודי העיר, אולם הללו לא יחסו לענין כל חשיבות, שכן מה להם ולשקוצי המנוה הנוצרי? אלא שמהר מאד התגלגלו הדברים בלפי יהודי קרקא, וספגה חמורה דחפה על-ראשם. ימים מספר לאחר מעשה הגנבה, העזו הגנבים להציע את שללם לאחד מסוחריו כלי הזהב שבעיר, והלה קשר מיד בין הדברים. עד מהרה השלכו שני הגנבים אל בור הפלג, והפמרים הזעמים הפליאו בהם את מכותיהם. "מי נתן לכם את העצה לחמוס את הפלים שבמנוה?" זעקו הגלחים בזעף, והשנים שהיו חדורי שנאת ישראל מאז עמדו על-דעתם, מהרו להטיל את האשמה על היהודים שנזאי נפשם. "לא על דעת עצמנו עשינו את מעשה הגנבה", אמרו בהתגוננות. כשכל גופם דואב מהמכות הנמרצות שקבלו, "שכן שני יהודים מתושבי העיר, הם אלו ששכרו אותנו לבצע את-הגנבה, ובעצתם עשינו מה שעשינו". בסתר לבם ידעו הפמרים, כי דברי שקר בפי הגנבים, ולאמתו של-דבר הם בעצמם יזמו את הגנבה מתחלתה ועד-סופה, אולם הבושה מגנבת בליהם עדין צריכה בבשרם, והפתרון בגלגול העלילה על יהודי העיר, היה בשבילם מוצא של-זכה. הפושעים הוצאו לאלתר מתאם, ובכלוי שוטרים הובלו אל רחוב היהודים שבקרקא. יהודים רבים עברו לפנייהם מבלי לדעת את גדל הסכנה, והנה יצאו מאחד הבתים שני יהודים גבוהי-קומה, וצמד הגנבים הצביע עליהם ללא הסוס. "הנה, אלו שני היהודים ששכרו אותנו לבצע את הגנבה במנוה". ובעוד היהודים עוברים לפנייהם, הטילו השוטרים אוקים בידיהם והובילו תחת משמר כבד אל בית-המשפט. בלחץ אנשי הכמורה שדרשו נקם, לא חקרו השופטים את הענין יתר על-המדה, האזינו בחצי פה לעדות הלסטים, והוציאו את גורדינם של היהודים למות. פחד ובהלה אחזו את יהודי קרקא לשמע פסק-הדין, ובייתם של הנדונים היתה תאניה ואניה. בני המשפחות התרוצצו בין פרקליטים ואנשי משפט, אולם כלם פכרו ידים ביאוש, וטענו כי אפסה כל-תקנה.

וכאן התגלה הפרנס ר' צבי פיאסקר בתבונתו ובמרצו. העלילה השפלה הובאה לידיעתו בידי נשות הנדונים למות, וזעקותיהם שיצאו מקירות לבם החרידהו להפגם לעיני הקורה, ולהציל שתי נפשות מישראל מרדת שחת. פעלתו הראשונה היתה השגת ראיון דחוף עם מלך פולין דאז, סטיניסלב פוניאטובסקי. לאחר שגולל לפניו את העלילה בלה, הציע מהלך גאוני שהבירק במוחו במהלך הנסיעה אל ארמון המלוכה, ובחסדי שמים מצא הדבר חן בעיני המלך והוא נתן לו רשות לעשות פטוב בעיניו. עם שובו אל בית-המשפט, כאשר הצו המלכותי בידו, הסתודד מעט עם ראש השופטים, ולאחר זמן-מה הובאו הגנבים לדיון. מדלת צדדית, הכנסו שני יהודים גבוהי קומה, שהושבו על ספסל הנאשמים, וראש השופטים בקש מהגנבים להביט בהם ולזהותם. הגנבים העיפו בשנים מבט קצר, וללא הסוס קבעו כי אלו הם השנים שדרבנו אותם לבצע את-הגנבה, ואין להם בכך כל-ספק. "האם אתם מוכנים להשבע על-כך?" שאל ראש השופטים, והשנים קפצו מיד ונשבעו בקדושי הנצרות, כי אמת בפייהם. לשמע השבועה, הוצפו פניו של ראש השופטים בדם, והוא סמן מיד לאחד השוטרים באולם להכניס את החשודים בפשע. עיניהם של הגנבים קמו מפחד כשגלו כי נשבעו לשקר, שכן בתבונתו אתר הפרנס שני יהודים שהיו דומים במבנה גופם לשני החשודים, ובחסר זהירותם נכלו הגנבים בפח היוקשים. היהודים שחררו מיד, ועל הגנבים הוטל ענש של הגליה לארץ גזרה עם עבודת פרך. יהודי קרקא עלצו לשמע הבשורה הטובה, ושמו של הפרנס ר' צבי נשא לתהלה. גם המלך עצמו השתאה על תבונתו של הפרנס היהודי, ולא את הוקרה שנה את שם משפחתו פיאסקר לשם הפולני פיאסצקי, ובשם זה נקרא צאצאיו תושבי קרקא לדורות. הפרנס ר' צבי הירש נפטר במיטב-ימיו בשנת תקנ"ה, והותיר אחריו רכוש עצום, כשהוא נוטל בצידה את מעשיו הטובים. נכדו שנקרא בשמו, ספר את המעשה לנכדו הביבליוגרף ד"ר חיים דב פרידברג מקרקא, והוא שמרו לדורות בספרו "לוחות זכרון" לתולדות קרקא וחקמיה. ♦

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

כִּלְיֵי־קוֹדֵי הַלְוִיִּם וְגו' (ג, לו) - רמב"ן ז"ל תמה בדבר שיש לתמונה בו, כי הלוים הן הנה ידיו ה' וקורביו ואשר לא חטאו בעגל ולא נגפו ולא הורגו ולא השקו, ואיך נתמעטו בליכך מכל השבטים שאינם מוציעים במספרם מן חדש לחצי שבט הקטן שבישראל... והנכון בעיני הוא, כי שבט לוי מעשה אחד להם כמעשה עמרם, אשר שלח את אשתו בשביל גורת הבן הילוד. והטעם, לצד שהיו מענינים ולא נשתעבדו, לא נמס לבבם בליכך לראות נטעיהם משלבים ביאור, כמעשה איש ישראל אשר מצד השעבוד ועל העבודה הוול והוקל בעיניהם ובלבם, לראות ילדיהם משלבים ביאור. גם שהיו מזלזלים בעצמן לילד ולעובד בשדות ובמחלות הארץ אשר אין אדם נכבד שנפשו מכבדת עליו כשבט לוי עושה בו. וזה כל האות כי עמרם שלח את אשתו, ולא הצרף הכתוב להודיע את הדבר שגם בעמרם לא הגיד הכתוב הענין אלא מהשפלת הענין נודע, וללמד על כל שבטו יצא. וזו היא סבת מעוטים, כי אם אין נדנים אין תשיש. והגם שמצינו שעמרם החזיר גרושתו, אין ללמד ממנו שכלל החזירה, כי הוא זה אשר בא אליו הדבר בנבואה, כמאמר חז"ל באגדה ובדברי חז"ר הקדוש בפסוק וילך איש וגו', וכמו שאמרו גסרן בפסוק ונתעבב אחתו וגו' שהלכה לראות מה יהיה בנבואתה. ואם תאמר למה שבט בן-תורה יעשה מעוט פריה ורביה, אולי שדנו בה למען לא יגיע לריק ולא ילד לפקלה, וכיוצא בזה מצינו שאמרו שאסור לשמש משתו בשנת רעבון, הגם שיש מניעת פריה ורביה, ודנו במוסר לצד כלוי הבנים הזכרים נמנעו בליעקר, ומעתה אדרבה עשה ה' עמם גם שנשארו מהם מספר זה, וזה אחר זמן שהיו עסוקים גם הם בפריה ורביה פרו וישרצו יותר מאשר השבטים.

דברי הימים

בג' בסיון ת"צ, נפטר המקובל רבי יוסף אירגאס מליורנו, שנחשב כאחד מגדולי המקובלים והתפרסם בספרו "שומר אמונים" - מבוא לתורת הקבלה, הבני בצורת יוכוח בין שאלת-האמצד בלימוד הגנלה, לבין יהודי המצדד בלימוד הסתר ומלמדו את יסודות הקבלה ומתרגם מיהדותו עליה. דמות בלאת היה, גאון בתורה מצעירותו וכבר בגיל י"ח החל ללמוד בקבלה. תוך שבעה שבועות בלבד, הספיק ללמוד את יסודות הקבלה מפי הרב"ך רבי בנימין הכהן ויטאלי, תלמידו של רבי משה זפונת שקיבל מתלמיד מהרח"ו. לחם מלחמת חורמה בשבתאי נחמיה חייו חיון שהגיע לליורנו כדי לבקש ממנו הסכמה על ספרו, אולם הוא זיהה מיד כי אין כאן אלא העתקה של הספר השבתאי רזא דמהימנותא' שהשבתאים ייחסוהו לשבתי צבי עצמו, והוא גירשו מיד מן העיר, בסיוע רבני ליורנו שגם פרסמו חרם על חיון. מוחש השפעתו של חיון, כתב רבי יוסף חיבור גדרו בשם 'נוכחת מגולה' ושיגרו לאמשרטרם, אולם חיון הדפיס את ספרו בקבלה בו השמיץ את רבי יוסף בדברי הבל וטענותיו נדחו בספר "הצד נחש" שחיבר רבי יוסף, על משקל ספרו של חיון 'הצד צבי', ועל משקל השם חיון שדומה לשם חייא בארמית ומשמעותו נחש, וכן נכתב בחרם שהוציאו גדרו בירושלים בשנת תס"ח "המתועב איש רע מעללים ובלעיל, משרש נחש יצא צפע, האי חויא בישא". תלמידו רבי מלאכי הכהן בעל "יד מלאכי" הדפיס את תשובותיו בהלכה בספר "דברי יוסף", והנהגותיו על-פי הקבלה נדפסו בספר "פרי מגדים". לאחר שיצא הספר "שומר אמונים" לרבי אהרן ראטה, מכנים את רבי יוסף אירגאס בשם בעל "שומר אמונים הקדמון". ביטורו היה רק בן מ"ה, וקברו נשתמר בעיר הולדתו ליורנו.

משבח

מטעים

איש ראש לבית אבותיו הוא (ד.א.)

תבת איש מטעים בטעם תביר, שבאורה לשון שביה והיא מרמזת על מדת הענוה, שבאשר האדם מתנהג בענוה הוא מניע להיות ראש לבית אבותיו הוא, וסוף הכבוד לבוא. ותבת ראש נוסריקון שתקנות אנוש רמה, וכן ראש אותיות שאר מלשון שירים שהוא רמז לענוה, כדברי חז"ל הרודף אחר הכבוד, הכבוד בורח ממנו. (המאיר לארץ)

הפקד את הלולים עלי משכן הערת (א.א.)

התבות משכן הערת מטעמות בטעמי קדמא ואולא, לרמז לשומרי התורה ונוטרי העדת שבאים להפקד את האחרים ולהוכיחם, שתחלה צריכים הם להקדים וללכת לתקן את עצמם, ועליהם להתנהג כראוי וכשורה, כדי שלא יאמרו להם בעת תוכחתם טול קורה מבין עיניך. (עטרת צבי)

מנגד סביב לאהל מועד יחנו (ב.א.)

תבת מנגד מטעמת בטעם וקף גדול שהיא מפרדת מהתבות יחנו בני ישראל שלפניה, והתבות סביב לאהל מועד יחנו שלאחריה, כי זה סוד אחדותו של עם ישראל. מצד אחד אין לערב שיטות ומסורות של עדות ישראל, אלא איש על-מנהגו ואיש על-דגלו, אולם בתנאי שבכלם יחנו יחדיו סביב אהל מועד, וכל אחד יהיה חלק מהעגול השלם של חקי התורה ומסורת ישראל. (מאיר עיני שירים)

מדגש

במנין ישראל בפרשה נספרו "כליזכר לגלגלתם", דחינו לפי מספר הנפשות. מכאן נוצר מס גלגלת המוטל על כל אדמה בשנה בלי להתחסם להנחתו. הגלגלת משמשת בתורה במשמעות ראש אדם חי, אולם כבר בתנ"ך נמצאת גם המשמעות של ראש אדם מת במשמעות הרווחת, כמו במקרים "כי אסיגלגלת והרגלים וכפות הידים", ובשפטים "ותשלה וגו' על-ראש אבימלך ותריץ את-גלגלתו". גם בגלשון חז"ל משמשת הגלגלת לראש אדם מת, כמוכאב באבות "אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים". במדרש דרשו חז"ל את הפסוק בקהלת "ותריץ גלת הזהב" זו גלגלת, וכתבו המפרשים שמפני שהיא עגלה לבן נקראת גלה, ומפני השיבוטה שהיא ראש לכל האברים נחשבת כזקנה שהוא החשוב שבכלם. אחרים משייכים אותה לשרש גל"ל חפסול, או לגלגל"ל המרבע.

ממלח

רבי יואל מסתמך היה לועג על הפסחים עלישתי הסעפים, באין להם דרך סליקה ללא חת. וכך אמר פעם בהיותו באורשיוא בשנת תרצ"ז: "בפרשת במדבר נאמר, שבנסע המנהג נתנו כסוי עור תחש על ארון העדת, וחז"ל נחלקו אם התחש שבימי משה טמא היה או טהור. והדבר תמוה, מדוע בקשו חז"ל למקבש שהתחש היה טמא? אלא שהתחש היה מתפאר בגוונים שלו, ולכן מתרגם אנקלוס 'ססגווא' - ששה גוונים, ואס"בן לא יפלא שהשבוהו לדבר טמא, כי לאמת יש רק גון אחד, וזו שיש לו כמה גוונים ודעות, אינו אלא איש טמא העטוי במעיל תחש..."

פרשת במדבר נקראת תמיד לפני חג השבעות, וכשם שעוסקים בהלכות החג טרם בואו, כך יש לעסוק במדת השלום טרם בוא חג השבעות, שבו קבלו ישראל את התורה הקדושה כאיש אחד בלב אחד, והחיד"א מצא רמז לכך בתבות שבשם הפרשה 'במדבר סיני' שהן בגימטריה בשלום.

בין רבי ברוך ממז"בובי ורבי לוי יצחק ממרדכיטשוב גבה טורא, ואף שלמראית עין היה נראה כי יש מחלוקת ביניהם, הרי שדברים עמוקים היו בדבר, ואלו שהתערבו בענין לא נקו משמים. פעם בא אחד וספר לרבי ברוך, כי ראה את הרב ממרדכיטשוב מביט בשעונו באמצע 'כתר', ובקש להביא את ריחו של רבי לוי יצחק. נענה רבי ברוך ואמר: "שוטה שכמותך, אין לך משג בגדל מעלתו של הצדיק. תפלתו כה נלהבת, עד שנשמתו כמעט ופורחת מגופו מרב דבקות בבורא יתברך, ולכן הביט בשעונו כדי להשיב נפשו בעולם הקמרי, ולא יסתלק חלילה מר'העולם". וכך מספרים על האדמו"ר הזקן בעל התניא, שגם עמו היה רבי ברוך בחלוקי דעות, וכאשר בקש אחד מחסידיו של בעל התניא לעמוד לצדו, הורה לו רבו לבל יכניס עצמו בין ההרים הגבוהים כדי שלא יבנה באש המחלוקת. לאחר תקופה הזכיר לו רבו את הדבר, ואמר: "אם חושב אתה שהיתה זו מחלוקת פשוטה, אינך אלא טועה, אלא היה זה המשך המחלוקת בין שאול לדוד".

רבי זרח בורמן, היה מגדולי ירושלים וגאונים, ועסק רבות בגמילות-חסדים ובהקצאת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. מסירותו הגדולה לשלום היתה לסמל ודגמה, עד שהיו מכנים אותו ר' זרח עושה השלום. פעם התכבד בסנדקאות אצל אחד משומעיו-לקחו, אולם כאשר היה בדרכו להתכבד במצוה הגדולה, נודע לו על משפחה מסוימת שדירידברים התגלע בין בניה בענין מסים. מיד דחה רבי זרח את הסנדקאות, ופנה למקום הריב כדי להשלים בין הצדדים.

רבי שמעון שקופ בעל "שערי ישר", שנודע כאחד מגאוני דורו, ישב פעם בתקופת נפש בין עצי היער, והגה בתורה במנוחת הנפש. לפתע הגיעו לאוזניו קולות של שני ילדים שמריבה התגלעה ביניהם על צעצוע מסים שמצאו, וכל אחד טען כי הוא המוצא הראשון. פנה אליהם הרב, והחל לדבר על-לבם ברה ובנעימות, כשהוא מסביר להם במאור פנים כי בסגיה זו כבר דנו האמוזראים בגמרא בשאלת 'שנים אוחדים בטלית', והאריך לפיסס להניח דעתם, עד ששב השלום על-כנו.

רבי יוסף חיים זוננפלד, היה נוהג לשהות מדי יום בבית-הכנסת לאחר סיום תפלת שחרית, כדי ללמד את סדריו הקבועים. ורק לאחר מכן פנה לביתו לפת-שחרית. בקר אחד, שמע את אחד המתפללים, שהיה תלמיד חכם מפלג אף היה תקיף בדעתו, ביצע הוא מספר לחברו על פלוני מלומדי ושיבת תורת חיים, שמתסר בבית-הרפואה 'שערי צדק' ובדעתו לבקר. "אולם, אני לא אקבל בשום אופן את החלוק הקבן שהשוער נותן לכל מבקר, בהתאם להוראתו של הרופא ר' משה וולף, מוסד בית-הרפואה", אמר האיש לחברו, "שכן בגדי נקיים ללא רבב, ואין כל סבה שאלבש בגד שכבר לבשוהו רבים אחרים לפני. ואם יכול אני להבין כי הדבר מצדק לגבי אנשים שונים שבאים לבקר בבית-הרפואה בבגדים צואים ומכתמים, אולם אני איני-דעת ובגדי צהרים ונקיים, ולכן לא אתיחס לבקשתו של שומר הפתח". רבי חיים שמע את הדברים, וכיון שהפיר את תקיפותו של האיש וידע כי יעמד על שלו, החל לחשש שמא יגרם הדבר למחלוקת ועגמת נפש, כאשר האיש לא ירצה למלא אחר דרישתו של השוער, וגם אם יעלה בידו להכנס, מיד יגרש ביד הרופא הקפדן, וכדי בדיון וקצף. המשיך רבי חיים בלמודו, וכאשר הבחין כי האיש פונה לצאת מבית-הכנסת, קם ממקומו ואמר לו: "שמעתי שתלמיד-הכם פלוני שוכב ב'שערי צדק'. שמא עלה בדעתך לבקר? ואס"בן, הבה ונלך יחד". שמח האיש על ההצעה, שכן לכבוד יחשב לו להתלוות לרבה הנערץ של-ירושלים, וכאשר בקש לשפר פרפרה עקב המרחק הגדול מן העיר העתיקה עד 'שערי צדק', מנע זאת רבי חיים ממנו והלך ברגליו את כל הדרך הארוכה. עם התקרבם לשער בית-הרפואה, הודרו רבי חיים ברב חקמתו ופקחותו, צעד בזוריות קדימה, ובקש מהשומר שני חלוקים צהרים. בראשון התעטף במהירות, ואת השניה הושיט לבקר לליתו...

רבי שלמה זלמן אוירבך היה ידוע במדותיו הנאצלות וברדיפתו אחר השלום, ולא לחנם היה אהוב על כל שבטי ישראל לכל-גונו, בהיותו נוח לבירות והלך בתבונה נגד רוחו של כל-אחד. אולם כאשר נודע לו על מוסד מסים, שהעמידו בראשם מנהל אחד שלדעתו לא היה לטובת המקום, לא הסס לגלות דעתו ברבים כי המנוי אינו ראוי ויש לבטלו. יום אחד הרהיב אותו אדם שהתמנה למנהל המוסד, ועלה לבקר את רבי שלמה זלמן בעצמו בביתו. חשש גדול מלא את לבו למראה תגובתו של הרב, אולם לפליאתו קבלו רבי שלמה זלמן בסבר פנים יפות, ואף בברו למעלה מערב פשהו מלווה ביציאתו כאחד מגדולי הרבנים. בשיחתו הסביר לו רבי שלמה זלמן, כי הוא לא מנהל מערכה אישית נגדו חלילה, אלא טובת המוסד עומדת לנגד עיניו ולדעתו הוא אינו האיש המתאים לנהלו. לאחר ששב רבי שלמה זלמן הביתה, קרא לבני-ביתו ואמר להם: "יודעים אתם מדוע בפתתי את האורח יותר מן הראוי לו? מפני שבזאת הפצתי ללמד אתכם לקח ומוסר, ביצע מנהלים מחלוקת אמתית לשם-שמים בלבד, ללא שום פניה אישית".

"ונשיא לבני אשר פגעיואל ב'רעכרן". כך מתבאר הכתוב בדרך צחות: יש לך אדם שהוא 'פגעיואל', דחינו שהוא מפציר תדיר בתפלה לפני ה', ומפגיע בו בבקשות ובתחנונים. אולם לאמתו של-דבר אינו אלא 'ב'רעכרן' - הוא עוזר ישראל, ותפלתו תפלת שוא... (רבי ישראל מוויילעדניק)

אור החינוך

ערב שבת קדוש
פרשת במדבר תשפ"ה
ערב חג השבעות
גיליון תצ"ח

מאוצרו של מורנו ורבנו רבי אשר זיע"א

לאורו נלך

הרבוננו של עולם נתן לנו את התורה ובה הראה לנו שצריך להיות באחדות, כמו שרואים בפרשה של דוד ויהונתן שהיו בגוי ויהיתה להם אהבה שלמה מבחינת "נפש", ובכח אהבה זו נהיה דוד בחינת משיח - "דוד מלך ישראל חי וקיים". וכמו שדוד זכה בכחה להיות משיח כללי, כמו כן כל אחד ואחד יבוא בכח אהבה כזו להיות בחינת משיח פרטי. כי כל אחד ואחד יש בו בחינת משיח פרטי. ולכן הגלות כל כך ארפה, כי הקב"ה תובע מאתנו אהבת דוד ויהונתן, שכל אחד יהיה דגמת בחינת משיח בן דוד. (אמרי אשר)

אור הפרשה לקח טוב מפרשת השבוע

ימים אלו הם ימי הכנה והתעלות, ימים של הזדככות וטהרה, וכפי שמביא ה"אור החיים" בשם האר הקדוש שימי ספירת העומר הם כמו הימים שהאדם הטמא סופר לקראת טהרתו, וכפי שאומרים בכל לילה לאחר ספירת העומר: "כדי לטהרנו מקלפותינו ומטמאותינו", וכפי שפרשו צדיקים את השם "ספירת העומר" מלשון ספיר ויהלום.

אבל מה נעשה אם אנו עומדים עתה ממש קרוב לחג השבעות, ואנו מרגישים שלא עשינו הכנה ראויה? עברו עלינו כבר ימי הספירה, וההכנה לא היתה בנדרש?

אל נבנס חלילה ליאוש, כי גם לנו יש תקווה. וכפי שכתב המגיד מקוץ'נין בספרו "עבודת ישראל", על פי דברי הפסוק "וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום", שהתורה מלמדת אותנו כאן, שגם ב"יום החמשים" מימי הספירה, אפשר לתקן ולהאיר את כל חמשים הימים שעברו, ויום אחד בשנה חשוב שנה. ולכן נאמר בפסוק "עד ממחרת השבת השביעית" - אפילו לאחר שעברה כבר השבת השביעית, וכבר הסתיימו ימי הספירה, עדן "תספרו חמשים יום" - אפשר עדן לתקן ולהעלות את כל ספירת הימים שעברו.

ולפי זה מובן הנסח שאנו מברכים מדי יום "היום עשרים יום לעומר", "היום שלושים יום לעומר" וכדומה, שלכאורה היה מתאים יותר לומר: "היום יום העשרים לעומר" וכדומה "היום יום השלושים לעומר" וכדומה. אלא שמפאנו אנו למדים, שגם ביום העשרים והשלושים והארבעים, ואפילו ביום הארבעים ותשעה, אנו סופרים ביום זה את כל הימים שעברו. וכשאומרים "היום תשעה וארבעים יום", וסופרים פראוי ובכונה אמיתית, אזי אנו מתקנים בזה את כל ארבעים ותשעה הימים שעברו!

וכן מובא בשם הבעל שם טוב הקדוש, על פי דברי הגמרא "הכל מודים בעצרת דביעין לכם", לכ"ס נוסריקון כדי לטהרנו מקלפותינו, ללמדנו, שאפילו ביום חג השבעות עצמו אפשר עוד לתקן!

חז"ל תקנו, שאת פרשת במדבר יקראו תמיד בכל שנה בערב חג השבעות, כדי להפסיק בין פרשת בחקתי שבה נזכר ענין הפך הברכות, ותקלה השנה בטוב לקראת יום מתן תורתנו.

שבת זו מהוה אפוא בעבורנו, 'שבת הכנה' לקראת קבלת התורה, כעין 'שבת אויפרוף', והשבת שאחריה היא פרשת נשא, היא כעין 'שבת שבע ברכות' לאחר ברית הנשואין של עם ישראל עם התורה הקדושה.

ויש לכך גם רמז בשתי פרשות אלו, שכן בפרשת במדבר שנקראת לפני חג השבעות נאמר "אלה קראי העדה", כלומר עדת בני ישראל נקראת ל'אויפרוף' לאביהם שבשמים לקראת החתונה בקבלת התורה.

ובפרשת נשא נאמר ברפת כהנים שהיא השבע ברכות שנתברכו עם ישראל במתן תורה, שכן בברפת כהנים יש שבע ברכות, ובכניסת ישראל לחפה במתן תורה נתברכו בשבע ברכות. ולכן נאמר בתורה לאחר ברפת כהנים הפסוק "ויהי ביום כלת משה", ודרשו חז"ל במדרש שנאמר 'כלת' בלי וא", לרמז שנמסרה התורה למשה רבנו ככלה.

והרי לנו סדר הפרשות להפליא, שבת במדבר - שבת אויפרוף לפני החתונה בחג השבעות, ופרשת נשא - שבת שבע ברכות לאחר הנשואין.

מספר, כי אצל ה"פחד יצחק" מבאין נערכה פעם חתונה לאחד מצאצאיו מיד לאחר חג השבעות.

היו חסידים שהגיעו לבאין אחרי החג, לכבוד החתונה בבית הרבי, וכשנכנס אחד האורחים אל הרבי לקבל שלום, התפלא הרבי ואמר לו: "חבל, הפסדת את החתונה הגדולה בחג השבעות, יום מתן תורתנו, והגעית אל החתונה הקטנה ממנה..."

וכמו לכל חתונה, שמתכוננים אליה במשך חודשים ארוכים, כך גם לקראת 'החתונה הגדולה' של קבלת התורה אנו מתכוננים כבר ימים ארוכים, מאז חג הפסח שעבר עלינו לטובה, במשך ארבעים ותשעה ימי ספירת העומר.

אבות ובנים בגרודז'יסק - שעה לפני זמן הדלקת נרות

חברת תהלים בשבת בבית מו"ר רבי אשר זיע"א - בזמן הדלקת הנרות

לשיטת הגר"א ובעל התניא: 9.00

סוף זמן קריאת שמע לשיטת המגן אברהם: 8.07

אזרות

חדשה לה' בשבועתיכם" - ראשי תבות חלב.

דרש ההוא גלילאה לרב חסדא: בריך רחמנא שנתן תורה משלשת - תורה, נביאים וכתובים; לעם משלש - כהן, לוי וישראל; על ידי שלישי - מרים, אהרן ומושה; בחדש השלישי - ניסן, אייר וסיון; ביום השלישי - שלישי להגבלה.

שבועות' מלשון שבועה. במתן תורה נשבעו הקדוש ברוך הוא וכןסת ישראל זה לזה שבועה הדדית: אנו נשבענו לרבוך העולם שלא נחליף אותו חליקה באלהים אחרים, והוא נשבע לנו שלא יחליף אותנו בעם אחר. (אור החיים)

למה נקרא חג השבועות "זמן מתן תורתנו" ולא "זמן קבלת תורתנו"? משום שזמן מתן תורה אכן ארע ביום זה לפני אלפי שנים, אבל זמן קבלת התורה אינו מגבל ליום אחד, אלא יהודי חייב לעסוק בקבלת התורה מדי יום ביומו. (חידושי הר"ם)

קדמות - שנחתה שם תורה, שקדמה לעולם. פארן - שפרו ורבו שם. חורב - שירד חרבן על הגויים בגלל התורה. (שבת דף פ"ט)

בשבועות נוהגים לקשט את הבית באילנות ועשבים. והטעם: 1. מפני שבהר סיני היו עשבים. 2. מפני שבעצרת נדונים על פרות האילן. 3. מפני שמשה הושם ביאור באותו יום בתוך העשבים.

בשבועות נוהגים לאכל מאכלי חלב. 1. "חלב" בגימטריה 40 - מ' יום שהיה משה במקום. 2. הר סיני נקרא "הר גבנונים" - לשון גבינה. 3. כלל ישראל לאחר מתן תורה היו כבדיה חדשה, ולתינוק שנולד מאכילין אותו חלב. 4. עלי שם "דבש וחלב תחת לשונך". 5. כנגד שתי הלחם אוכלים שני מאכלים, בשר וחלב. 6. כשנחתה התורה היו כל הפלים אסורים, עקב מאכלים אסורים שאכלו לפני מתן תורה, ואכלו בינתיים מאכלי חלב. 7. ביום חג השבועות הוציאו את משה מהיאור, ולא רצה לינוק חלב מהנבריות. 8. "מנחה

שבועות - ראשי תבות שמות החג: שבועות, כבורים, וקציר, עצרת ומתן תורה.

משה רבנו נתן לישראל 611 מצות התורה (אנכי ולא ייחיה לך נאמרו מפי ה') כמנין "תורה". מנין המצות הכתובות בתורה על ידי משה רבנו - תרי"ג (613). כמנין "משה רבינו".

מצות מדאורייתא - 613, מצות מדרבנן - 7, בסך הכל: 620 מצות. כמנין "בתר תורה". בעשרת הדברות יש 620 אותיות, וכן "רות" ו"דוד" בגימטריה 620.

לפני שהתגירה רות, היתה חביבת בבע מצות בני נח. לאחר מכן, קבלה על עצמה עוד 606 מצות התורה, כמנין "רות". במגלת רות יש 85 פסוקים, כמנין "בועז". (פרפראות)

חמשה שמות להר סיני: הר סיני - מפני שמשם ירדה שנהא מהאמות לישראל מרב קנאה. צין - שנצטוו שם ישראל תורה.

אזר יקרות

חמשה חמשי תורה ודוד המלך נתן להם כנגד זה חמשה ספרים שבספר התהלים. אמר דוד לפני הקב"ה: "הי רצון מלפניך, שיהיו שירות ותשבחות שלי נאמרים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לעולם". ועוד מובא שבקש דוד שאמירת תהלים תהיה חשובה לפני ה' כמו אדם שלומד תורה בהלכות נגעים ואהלות, שהם הלכות חמורות ואורכות.

ספר התהלים הוא ידידו הטוב של כל יהודי בכל מצב שהוא. בכל פעם שהוא קורא את פסוקיו ותבותיו הקדושים של דוד המלך, הוא מרגיש כיצד כאלו דוד המלך מדבר אליו והוא חש שכל קשייו ותלאותיו נכתבו בספר התהלים, והוא אומרים מתוך השתפכות הנפש ופתיחת הלב לקב"ה, וענין זה של חשיבות אמירת התהלים, הכניס והאיר בדורות האחרונים, מרן אור שבעת הימים הפעל שם טוב הקדוש זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, שגם הוא הסתלק בחג השבועות כמו דוד המלך, והוא האיר בעולם שאמירת התהלים של היהודי הפשוט ביותר חביבה על הקב"ה כמו למודו של גאון גדול בתורה.

חג השבועות הוא יום הסתלקותו של דוד המלך עליו השלום שנפטר בחג השבועות שחל בשבת בשנת ב'תתקכ"ד, והוא ודאי גם נולד בעצרת, שהרי אמרו חז"ל שהקב"ה ממלא מיהם של צדיקים מיום ליום. ביום זה, נוהגים לומר פרקי תהלים שחברם דוד המלך, ויש נוהגים לסים את כל ספר התהלים ביום קדוש זה. וגם קריאת מגלת רות בחג השבועות, הוא בגלל שמזכיר בו פסוק על לדת דוד המלך שנפטר בחג השבועות, וכתב הפז"ש: "ויעלה לרצון יותר, ולכן כל אחד ילמד התהלים כל יום השבועות".

באהר הקדוש נאמר, שהשירות והתשבחות שאמרים דוד המלך עליו השלום, יש בהם סודות וענינים עליונים בסוד החכמה, וכלם ברוח הקדש נאמרו. שהרי שרתה על דוד המלך רוח הקדש בשעה שאמר שירה, וכן אמרו בגמרא במסכת פסחים: "לדוד מזמור" - מלמד ששרתה עליו שכניה ואחר כך אמר שירה. 'מזמור לדוד' - מלמד שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו שכניה.

במדרש שחר טוב נאמר, שמשה רבנו נתן לעם ישראל

מאורות החיים משגים ידיעות הלכות ומנהגים

מדיני הנהגות האדם בסעדה

החזקת מאכל ביד לתלש בשניה

כתב הרמ"א: לא יאחז המאכל בידו אחת, ויתלש ממונו בידו השנייה, צורת אכילה בזווה היא דרך רעבתנות, שנראה כמו אדם הרוצה לקרע בכח דבר מדבר, שמחזיקו בשתי ידיו.

אולם מובא בפוסקים, שיש שבארו שהכונה של הרמ"א הוא כשאוחז את המאכל כשהוא עדין בקערה וכו' תולש ממונו בידו השנייה, אבל כשהוציא את המאכל מהקערה (וכן שאר דברים שלא אוכלים אותם בקערה), אין זה דרך רעבתנות לתלש ביד השנייה.

נשיכת מאכל בשנים

כתב השלחן ערוך: לא ישוף פרוסה ויניחנה על גבי השלחן, דהינו שלא יוציא מפיו חתיכה ויניחנה על השלחן. וגם לגבי החתיכה שנשארה בידו אחרי שנשף בה (ואפלו לא היתה בתוך הפה), כשיושב עם עוד מסבים על השלחן - אין להניחה על השלחן, משום שיש אנשים שמאוס להם לראות את סמני הנשיכה (אבל כשיושב לבד, מתר באפן זה).

ומדברים אלו נראה שאין אסור בעצם הנשיכה במאכל. אמנם הפת"ר ש"א כתב בשם הפד"רש ילקוט, שמנהג דרך ארץ היא שלא לישוף את המאכל בפה, אלא קדם לחתוך את המאכל (בספין או ביד) ואז לאכל [ובשבת ויום טוב יש שנוהגים לשוף בפרוסת המוציא, להראות חביבות המצוה, וכל אחד ינהג כמנהגו].

שיור בצלחת מהמאכל

בזמנים עברו היה המנהג שיש שמש המשמש את הסועדים בשעת הסעדה, ולא היה אוכל אתם יחד. וישנם כמה דינים שהיו נוהגים עקב כך, כגון מה שנפסק בשלחן ערוך שצריך כל אחד לשיר בקערה שלו מעט מכל מאכל בשביל השמש, וכתבו הפוסקים שבזמננו אין דין זה נוהג.

אמנם ממונות דרך ארץ יש פן ענין שלא לאכל את כל המאכל שלפניו עד הסוף, שזה נראה כרעבתנות, אלא ישיר מעט, ובדאי שלא יקנח באצבעו את הצלחת.

ויש שכתבו, שנוהגים להקפיד על כך כאורח שאינו משלים על ארוחתו (וכן בסעדת שמחה של חברו), אבל בעל הבית אינו משיר מעט. ובשבת ויום טוב בכל אופן אינו נראה כרעבתנות ואין צריך לשיר.

אז תזכור זו תזכור

מדברי חז"ל וגדולי ישראל

מה שמה של השבת שלפני חג השבעות? שבת זו נקראת 'שבת דרך ארץ', שכן דרך ארץ קדמה לתורה שנתנה בשבעות" (רבי מנחם מענדל מוורקא)

תענוג גדול בעולם מלמוד התורה ותפלות החג. ועתה נלך לקיים את ה'חציו לה' ונאכל את סעדת החג בקדשה וטהרה."

כל מנהגי חג השבעות מרמזים בתבת אחרית. שהרי התורה נקראת ראשית ויש לקיים בה גם תבת אחרית. ראשי תבות: אקדמות, חלב, רות, ירק (תלית פרחים). תקון. (ברכת חיים)

דוד המלך נפטר בשבעות ו' בסיון שחל בשבת קדש בהיותו בן 70, וסמך שבעות. שיש בה את האותיות שבת. הוא"ו מרמזת על ו' בסיון, והע"ן על ע' שנות חייו. (שערי נסים)

חג השבעות אינו חל אלא בימים אב"ד, כי בזכות התורה הקדושה אבדו גוים מארצו, ועל ידי כך יש לנו טענה נצחת נגדם כי ארץ ישראל שייכת לנו, בדברי רש"י בדבור המתחיל הראשון בתורה. (ליקוטים מפרדס)

רגיל היה רבי ברוך ממזיבז' לומר: "ירא אני לפני חג השבעות, יותר מאשר בראש השנה, שהרי אז נדונים על הפרנסה, חלה יותר וחלה פחות; אולם בחג השבעות נדונים על הענינים הרוחניים של האדם ועל למוד התורה שיהיה בשנה הקרובה."

כאשר סים ה"דברי חיים" מצנו את התפלה בחג השבעות, אמר לחסידיו: "עד עתה קימנו בהדור את ה'חציו לכם', שכן אין לך

שמות רבים יש לו לחג השבעות, יותר מכל המועדים. וסמך: חקת שבע, שפיוס זה נתנה התורה שהיא חק עולם, לאחר שספרו ישראל והמתינו לה שבע שבתות, והן ראשי תבות: חמשים - יום החמשים, קציר - חג הקציר, תורה - מתן תורתנו, שבעות - חג השבעות, בפורים - חג הבפורים, עצרת. (ספר עצרת)

מנחה חדשה לה' בשבעתיכם (כח, כו) - ראשי תבות מח לב, שעל דם יכול האדם להבין את התורה, כשהוא מעריך בלבבו את התורה ואוהבה, ומבינה במוחו. (ירושלים במועדיה)

שבעות ראשי תבות עליונים ששו ותחתונים עליו בקבלת תורה. (ברכת חיים)

המאור שבתורה

מאוצר ספורי חז"ל

יום, וזה לשונו:

שְׁמַעְתִּי מִפִּי אָבָא מוֹרֵי הַקְדוּשׁ הַשֵּׁם יְקָם דָּמוֹ, כִּי בִשְׁנַת קי"ב, שְׁנָתִים אַחֲרֵי הַגְּזֵרוֹת, נִשְׁאַר כָּפָר אֶחָד סְמוּךְ לַעֲרֻפְרוּט, שְׁלֹא שָׁלְטוּ בוֹ הָאֱזִיבִים. וְהָיָה מִיָּשֵׁב בּוֹ אִישׁ מִסִּכָּן וְחֹסֵיד, לֹא כָל כָּךְ יוֹדֵעַ, לְבַד פְּשׁוּטֵי הַמִּקְרָא, וְהָיָה זָקֵן וְנִפְטָר בְּשִׁיבָה טוֹבָה. וְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם אַחֵר פְּטִיחָתוֹ בֶּאֱחָלוֹם לְחֹכֶם אֶחָד מְפַלֵּג וְחֹסֵיד, שֶׁהָיָה בְּעֶרְפוּרָט וְנִדְמָה לוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד לִפְנֵי בִתְכֵרִיכִיו וְסִפְרָא קָטָן בְּזוּרְעוֹ. אָז אָמַר לוֹ הַחֹסֵיד: "וְכִי אֵינְךָ הָאִישׁ אֲשֶׁר קִבְּרָנוּ בְּיוֹם פְּלוּנֵי פֹה?" אָמַר לוֹ: "כֵּן דְּבִרְתָּ, אֲנִי הוּא!" אָמַר לוֹ: "וְכֹה הִסְפֵּר הָיָה אֲשֶׁר לָךְ?" אָמַר לוֹ: "סִפְרָא תַּהֲלִים, וְנִבְאָתִי לְהַזְהִירָךְ שֶׁתִּזְהִיר אֶת בְּנֵי חֵישׁוֹב הַהוּא שֶׁהֵייתִי דָר בּוֹ, שֶׁיִּבְרִיחוּ עִצְמָם מִן הָעִיר וְיִמְלְטוּ עַל נַפְשָׁם, כִּי כְלָתָה עֲלֵיהֶם הָרַעָה וְיִמְלְטוּ אֶל הַקְּהָלֹת. כִּי כָל עוֹד שֶׁהֵייתִי חַי, הַשְׁלַמְתִּי וְגִמַּמְתִּי סִפְרָא תַּהֲלִים בְּכָל יוֹם כְּפֹה שְׁנַיִם, בְּזָכוֹת זֶה הָאִרְיָכָה הַשְּׁלֹחַ וְנִצְלוֹ עַד הַנֶּה, וּמַעֲתָה אֵין מִי שֶׁיִּגְזֹן עֲלֵיהֶם".

וְהָיָה בְּבִקְרָא, וְתַפְעָם רוּחַ הַחֹסֵיד, וְשָׁלַח שְׁלִיחַ מִיָּחָד לְשֵׁם בְּכַתְּבוֹ לְהַזְהִירָם, וְהָיָה מִקְצָתָם הִירָאִים דְּבָרֵי הַחֹסֵיד, נִמְלְטוּ וְנִצְלוּ, וּמִקְצָתָם שְׁנֵי־אֲשׁוּ מִן הַפְּרָעָנוֹת וְנִשְׁאַרְיוֹ שֵׁם, וְלֹא הִשְׁגִּיחוּ דְּבָרֵי הַחֹסֵיד עַד שֶׁפָּגְעָה בָּהֶם יָד ה' וּמִדַּת דִּינוֹ.

וּמִהֵימָּן הָהוּא שֶׁשָּׁמַע אֲבִי מוֹרֵי הַקְדוּשׁ ז"ל הַדְּבָר הַזֶּה, לֹא הָיָה נִמְנָע מִלּוֹמַר סִפְרָא תַּהֲלִים בְּכָל שְׁבוּעָה עַל פִּי שְׁבָעָה חֲלָקִים.

עַל־כֵּן אֶל תַּרְפָּה יָדָה מְמוֹנָה, כִּי מִי שֶׁהוּא רָגִיל וְדָשׁ בּוֹ בְּסִפְרָא תַּהֲלִים, הוּא דוֹחָה כָּל מִינֵי פְרָעָנוֹת וְכִפּוּהַ פְּגָעִים רָעִים מְעַלְיוֹ וּמַעַל בְּנֵי בֵיתוֹ וּמַעַל מִשְׁפָּחָתוֹ, וּמַעַל כָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, וּמַגְלָגֵל עֲלָיו וְעַל־הֶם כָּל מִינֵי שְׁפַע בְּרָכוֹת וְטוֹבוֹת וְהַזְלָחוֹת, אֲשֶׁרֵי הָאֱלֹהִים וּמִזְכָּה הַרְבִּים.

עַד כָּאֵן מִצְאֵתִי בְּסִפְרָא הַנִּזְכָּר דְּרַבִּי אֲבִיגְדוֹר קָרָא, בְּסִפְרָא שֶׁחִבֵּר עַל מִזְמוֹר אַחֲרוֹן שְׁבָתִים, שֵׁם בְּקִהְלָה קְדוּשָׁה רַגְנִשְׁבוּרָג שְׁנַת קס"ט לְאַלְפֵי הַשָּׁשִׁי, וְהוּא יִצְחָק אֶתְנֹן אֶת הַבְּרָכָה חֲמִים עַד הָעוֹלָם, אָמֵן.

בְּחַג הַשְּׁבָעוֹת נוֹהֲגִים רַבִּים לִזְמֹר אֶת סִפְרָא תַּהֲלִים, אוֹתוֹ חִבֵּר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שְׁנוֹלָד וְאַף נִסְתַּלַּק בְּחַג הַשְּׁבָעוֹת. מו"ר רַבִּי אֲשֶׁר זִיע"א, הוֹרָה לָנוּ בְּאֶחָד מִמִּכְתָּבָיו דְּרָךְ קֹדֶשׁ בְּצוּרַת אֲמִירַת הַתַּהֲלִים, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "רָגִיל עֲצָמוֹ מֵאֵד בְּאֲמִירַת תַּהֲלִים בְּחֵית גְּדוֹל וְהַתְלַבּוֹת מִתּוֹךְ שְׁמֹחַת הַנֶּפֶשׁ, כְּאֵלּוּ יִשְׁנֵעַתוּ עוֹמֵדֵת לְבּוֹא בְּכָל רֶגַע". וּבְמִכְתָּב נוסף הוּא כּוֹתֵב כִּיצַד נִרְאִית תַּפְּלָה אֲמִיתִית: "וְהַתְפַּלָּה הֵיא שֶׁיִּתְפַּלֵּל, צְרִיכָה לְהִיּוֹת תַּפְּלָה חַיָּה מִתּוֹךְ שְׁמֹחַת שְׁלֵמָה וּמִתּוֹךְ שְׁבַח וְהוֹדָאָה לַה' יִתְבָּרַךְ עַל הַכֹּל, תַּפְּלָה כְּזוֹ אֵינָה נִמְאָסֶת אֶלָּא רְצוּיָה וּמְקַבֶּלֶת מֵאֵד לִפְנֵי כִסֵּא הַכְּבוֹד". וְהָיָה גַם פַּעַם, כְּאֲשֶׁר אֶחָד הַחֲבָרִים יֵשֵׁב בַּחֲדָר הָאֲמִצְעִי וְאָמַר תַּהֲלִים עִם בְּכִי וְגִנְיָחָה, וְכִשְׁרֵבִי אֲשֶׁר שָׁמַע זֹאת, תָּמָה וְשָׂאֵל: "וְעַד וְיִינֵט דְּאָרְט וְוִי אֲ אֵלְטֵע בְּאִפְעָה?!... דְּהֵינִי, מִי בּוֹכָה וְיִמְלַל שֵׁם כְּאִשָּׁה זָקֵנָה?" וְהוֹרָה: "לָךְ וְאָמַר לוֹ, כִּי כָךְ לֹא אוֹמְרִים תַּהֲלִים, כִּי תַּהֲלִים אוֹמְרִים מִתּוֹךְ שְׁמֹחַה!"

מִן הַבְּעַל־שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ, הָיָה מְקַרֵּב אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים וּמִפִּית בָּהֶם נִשְׁמַת חֲמִים לְדַעַת שֶׁהַקֶּבֶץ הָאֶחָד כָּל יְהוּדֵי בְּאֲשֶׁר הוּא, וּמִצְפָּה לְעִבּוּדָתוֹ לִפְנֵי דְרָגָתוֹ וְיִכְלָתוֹ. אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמוֹ הָיָה יְהוּדִי פְּשׁוּט וְתָמִים, שֶׁהִתְפַּרְנֵס מִיָּגִיעַ כְּפִיו בְּחִפְרִית בְּאֲרוֹת. הָאִישׁ הָיָה יָרֵא שְׁמִים גְּדוֹל וְהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת, וְקִרְאָהוּ: "הַרְשִׁיל גְּרוּפֶר", דְּהֵינִי הַרְשִׁיל הַחוּפֶר. מְזוֹנוֹתָיו הָיוּ פְּשׁוּטִים וְצָנוּעִים, וּמַעֲוֹלָם לֹא בָּא בְּשֹׁר אֶל־פִּיו. הַרְשִׁיל הָיָה רָגִיל לִזְמֹר תַּהֲלִים כָּל יוֹם, וְהָיָה בְּקִי בְּסִפְרָא תַּהֲלִים בְּעַל־פֶּה מֵרַב שֶׁהָיָה חוֹזֵר וְאוֹמֵר אוֹתוֹ לֵאלֹהֵי הָרָף. אֶת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת יָדַע בְּדַחֵק, אוֹלָם הָיָה חוֹזֵר עַל תַּבּוֹת הַתַּהֲלִים תָּמִיד, וּמִן הַבְּעַל־שֵׁם טוֹב הָיָה מַעֲרִיף אוֹתוֹ מֵאֵד וְהָיָה אוֹמֵר: "הַרְשִׁיל גְּרוּפֶר יֵשׁ לוֹ דַּעַה בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן!"

בְּסִפְרָא "עֵמֶק הַמֶּלֶךְ", שֶׁהוּא סִפְרָא קְבֵלָה קְדָמוֹן וְהַתְחַבֵּר בְּיַד רַבִּי נִפְתָּלִי הִירָץ בְּכָרָה מִפְּרִיזְקִיט מִצְאָצֵי רַבְנֵי גְרֵשָׁם מֵאוֹר הַגּוֹלָה, מִבֵּיא סִפּוֹר נִפְלֵא מֵאֵת הַמְּקַבֵּל הַנּוֹדֵעַ רַבִּי אֲבִיגְדוֹר קָרָא מִפְּרָג, עַל גְּדֵל כַּח סִפְרָא תַּהֲלִים לְאוֹמְרוֹ בְּכָל־

וואס הערט ביים אין תייכר

הַיְצִיאָה מֵהָעִיר, וּמִשָּׁם הִגְעָנוּ לְשִׁכְנוֹת עֵין כָּרֵם. מִשָּׁם הִתְחִיל הָאֶתְנָה: מִסְּלֹל בְּאַרְךָ שֶׁל כ־6 קִילּוֹמֶטֶר וְאַרְךָ שֶׁל כִּשְׁעָה וַחֲצֵי בְּקוֹרְקִינֵיטִים.

הַתְּלִמִּידִים סִימּוּ אֶת הַמִּסְלָל מִמֶּשׁ בְּאַפִּיסֵת כַּחוֹת...

הַתְּקוּהָ הָיְתָה לְמַצָּא אֶת הַמַּאגָּר שֶׁל מוֹצָא כְּשֶׁהוּא מְלֵא בְּמִים, אָךְ בְּעוֹנֵתֵינוּ הַשָּׁנָה הָיָה שְׁנֵת בְּצִרָתָהּ וְהַמַּאגָּר הָיָה יָבֵשׁ. אוֹ אֵז הַחֹל הָ"אֶתְנָה": מִלְחָמַת מִים אֶחָד עַל רַעְיוֹ בְּאַחֲוָה, עַל מִנַּת לְהַחֲיוֹת אֶת חֲבֵרוֹ בַּחֵם הַשּׁוֹרֵר וּבְפֶרֶט אַחֲרֵי מִסְּלֹל כֹּה מְפֹרָךְ... וְכֵאֵן נִבְיָא בְּפִנְיֵכֶם תְּלִמִּידִים יְקָרִים, אֶת פְּנִיתוֹ הָאִשִּׁית שֶׁל הַר"ר מִנְחֵם מִנְדֵּל וְלֹס הִי"ו:

"אֲנִי פוֹנֶה אֵלֵיכֶם וּמִבְקֵשׁ, שְׁבַפְעֵם הַבָּאָה אֶף אֶחָד לֹא יִשְׁאַר מֵאַחֲרוֹ! וְכָלֵל הַתְּלִמִּידִים יִצְטָרְפוּ, וּבְכָךְ הַהֲנָאָה תִּהְיֶה מְשֻׁלֶּמֶת בְּעֶזְרַת ה'".

בְּיוֹם שְׁלִישִׁי הַשָּׁבָע, יִצְאוּ יַחְדָּיו כָּלֵל הַתְּלִמִּידִים שֶׁל חֲבֵרַת הַתְּפִלָּה לְטִיֵּל מִהֲנָה.

אָךְ טָרָם נִכְתֵּב עַל הַהֲנָאָה וְהַשְׁחָרָר שֶׁל הַתְּלִמִּידִים, נִרְשָׁם וְלוֹ בְּמַעַט עַל הַמַּאמָץ הַלֵּא כָּל כָּךְ קֵל שְׁקָם לְתַלְמִידִים הַמְּצַיִנִים שֶׁל חֲבֵרַת הַתְּפִלָּה, וְהָיָה מִלְחָמַת הַיָּצָר, לְקוֹם מְקָדֵם יוֹם-יוֹם לֵאלֹהֵי תַרְצִימִים, וּבְהִקְפָּדָה עַל תַּפְּלָה בְּקוֹל וּבְכִנּוּהָ מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר יַחַד עִם הַצָּבָר. וּבְרוּךְ ה', נִתַּן לְהַרְגִּישׁ אֶת הָאֲוִירָה שְׁעוֹלָה וְעוֹלָה בְּחֲבֵרַת הַתְּפִלָּה, עִם רְצִינָה וְתַפְּלָה שֶׁהָיָה מִמֶּשׁ לְעֵלָא וְלַעֲלָא, וְהָיָה רָצוֹן שְׁיִסִּיף לְהִיּוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה הַהֲתַעֲוִרוֹת דְּקִדְּשָׁה.

בְּטִיֵּאֵל:

יִצְאָנוּ יַחַד בְּשָׁעָה 13:50 מִהַחֲדָר, אֶל הַלֵּא נוֹדֵעַ...

הַתְּלִמִּידִים יַחַד עִם הַר"ר שְׁלוֹם מֵלּוֹא הִי"ו, וְהַרְבֵּה הָאֲחָרָא עַל חֲבֵרַת הַתְּפִלָּה הַר"ר מִנְחֵם מִנְדֵּל וְלֹס הִי"ו, יִצְאוּ לְכַאֵן

ספודי צדיקים, הליכות ועבודות מאלפות

מאורות הצדיקים

החלטה גורלית של רגע

ספר רבי יהושע מבלז: מעשה ביהודי פשוט אחד, שנכנס פעם לבית המדרש באחד משלשלת ימי הגבלה שלפני חג השבעות, וראה תלמידי חכמים רבים יושבים והוגים בתורה מתוך צמאון וחשק ובהכנה ראויה לקבלת התורה. היהודי שלא זכה ללמוד תורה בימי חייו, הביט בקנאה ובקצרה על הלומדים, והצטער מאד מדוע אינו יכול להמנות עם לומדי התורה ומוחו אטום מהבין. נגש אל ארון הקדש והחל להתפלל: "אנא ה', מדוע לא אצקה אף אני להגות בדברי תורתך? מדוע לא אוכל אף אני להתענג בתורה?" ומיד לאחר מכן נטל את הגמרא הראשונה שנקרטה לידו והתישב ללמוד מתוך אהבה וחשקה. סים הרבי: "מפאן ואילן, לא פסק האיש מללמוד כל ימי חייו עד שהפך לתלמיד חכם מפלג, ולא עוד אלא שזכה לחבר ספרים וחבורים חשובים בתורה".

מה חדשתם בחג השבעות?

במוצאי חג השבעות, נכנסו כמה חסידים אל רבי יואל מסטמיר כדי לקבל ממנו ברכת פרידה. בין הבאים היו גם שני תלמידי חכמים והרבי שאלם: "האם חדשתם חדושי תורה בחג?" נבוכו האברכים והרבי המשיב: "הרי יום טוב זה הוא יום חתונתם ושמחת לבם של ישראל עם אביהם שבשמים, ומאחר שעקר מטרת הנשואין הוא להעמיד דורות ותולדות, לשם כך יש לחדש ביום זה חדושי תורה שהם פרותיו הרוחניים של האדם".

מהי מסכת שבועות?

רבי צבי הירש מטשורטקוב, התחיל ללמד את בניו רבי שמואל שמלקא ורבי פינחס גמרא עם פרוש רש"י ותוספות עוד בימי קטנותם. רבי שמואל שמלקא היה כבן שבע, ורבי פינחס כבן חמש, וכך הייתה דרכו של האב: בימי החורף לאחר החנכה, היה לומד עם ילדיו מסכת מגלה, כדי שסיימיה עד פורים, ואחריה את מסכת פסחים כדי לסיימה בערב פסח. לאחר חג השבעות התחיל ללמד את המסכתות ראש השנה, יומא וסכה, כדי לסיימן לפני החגים.

פעם אחת, בליל שני של פסח לאחר ספירת העמר, פנה ושאל את ילדיו: "האם יודעים אתם איזו מסכת צריכים אנו ללמוד?" והגדול שבאחים השיב: "עכשו צריכים אנו להתחיל ללמוד מסכת שבועות".

חיד האב ואמר: "האם חושב אתה בני יקירי, שמסכת שבועות עוסקת בעניינים הנוגעים לחג השבעות?" "יודע אני" השיב הילד, "שמסכת שבועות עוסקת בהלכות של הנשבעים שבועת אמת או שוא וכדומה, אבל הרי מימי חג השבעות הראשון משבעים אנו ועומדים לקיים את תורת ה', ומשום כך חושבני שפדאי בימים שבין פסח לעצרת ללמוד את מסכת שבועות, כדי שידע עד כמה חמורה היא השבועה שנושבענו להיות עבדים לה' ולא לזלזל בה".

המשיך הילד והוסיף: "אבא! יש לנו ארבעים ותשעה ימים בין פסח לחג השבעות, ובמסכת שבועות יש לנו ארבעים ותשעה דפים, נלמד דף ליום ונסים אם ירצה ה' את המסכת בדיוק בערב שבועות".

נהנה הרב מתשובתו המחכמת של יניק וחכים זה, ונענה גם הוא לבקשתו ללמוד מסכת שבועות דף ליום.

מאור ההפטרה

הפטרת במדבר

"והיה מספר בני ישראל"

בפרשתנו מספר על מניית בני ישראל במדבר למשפחותם לבית אבותם, והיה במספרם יותר מששים רבוא. בקשר לכך מפטירים בהפטרתנו הפתחילה בדמוי של בני ישראל לחולת הים - "והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר".

הפטרתנו היא מנבואת הושע הנביא שהתנבא בסוף ימי ישראל על אדמתם בתקופת בית המקדש הראשון, כשהפלוכה בישראל הייתה מחלקת לשתיים. בימי מלכו בממלכת יהודה המלכים: עזיה, יותם, אחז וחזקיהו מלכי יהודה, ומלכות ישראל הייתה תחת שלטון ירבעם בן יואש. באותו הזמן עזבו הרבה מבני ישראל את ה' ותורתו והתחברו לאמות השכנות ועבדו את אליליהם. וכשרצה ה' להשפיע על בני ישראל שייטיבו את מעשיהם ויצילו בכך את עצמם מהחרב הנורא שעומד לבוא, שלח אליהם כמה נביאים, ביניהם את הנביא הושע.

ספר הושע, בדומה לשאר ספרי הנביאים, גדוש בתוכחות המתארים את היסורים הקשים שביואו עליהם אם לא יחזרו לה', וקורא להם מועשיהם הרעים. יחד עם זה מתלוצצים דברי נחמה בהם מבטח להם שבסוף יחזרו לה' ויבואו אליהם ימי גדלה.

בהפטרתנו נמשל הקשר בין ישראל לה' לבעל ואשתו, שהאשה בגדה בבעלה, וכאשר פנסת ישראל יחזרו בעתיד לה', מתארת קרבתם לה' כקשר של ארוסין שלא ימט לעולם: "וארשתיו לי לעולם [שתהיי ארוסתי לעולם ולא אפאס בך עוד], וארשתיו לי בצדק ובמשפט [ולקחתיו אותך להיות לארוסתי תהיה בזכות הצדקה והמשפט שתהיי מוגלת בהם], ובחסד וברחמים [ובאמצעות מידת החסד שאתנהג בה בזכות מעשיכם], וארשתיו לי באמונה [וקשר הארוסין יהיה גם בזכות האמונה שהאמונה להבטחתי להושיעך מהגלות], וידעת את ה' [ואז תשיגי השגה גדולה לדעת את ה']!"

מהדרכותיו והנהגותיו של מו"ר רבי אשר זיע"א אשר לאורו נלך

לאורו נלך

ה' יתברך שהוא נותן התורה, כביכול מסר את עצמו בתוך התורה, כמו שאמרו חז"ל על הדבר הראשון שבפערות הדפנות "אנכי ה' אלוקיך", "רבי יוחנן אמר, 'אנכי' נוסריקון (ראשי תבואת) אנא נפשי כתבית יהבית, דהינו אני נפשי כתבתי ונתתי. וכביכול עם מתן הדבר הראשון של עשרת הדפנות, נתן לנו הקב"ה את נפשו. ואם כן כאשר האדם מתדבק בתורה שהיא תורת ה', הוא מתדבק כביכול בקב"ה בעצמו, דהרי נאמר באחר הקדוש, שהקדוש ברוך הוא והתורה וישראל, כלם אחד הם.

בכדי לזכות להיות קשור בבורא העולם ולהדבק בו על ידי התורה הקדושה, חייב האדם ללמוד את התורה ולהדבק באותיות התורה אשר הקב"ה צמצם עצמו בהן, כדי להורות לאיש את דרכי ה' ומפעליו, וזאת מתוך הכרה והכנה שנותן התורה הוא המזכר אותו להבין ולהשכיל, והתורה אינה שלו, אלא הוא רק מקבל מתנה שנותן התורה נותן לו את הזכות הגדולה להיות בין יושבי בית המדרש, והוא מזכר אותו לעסק ללמוד ולהגות ולהתגאג בתורה הקדושה, כמו שכתוב "וזכרת את ה' אלוקיך, כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל". וזוהי מבצלת התורה, שהאדם זוכר שהוא "המקבל" וזוכר שהמלמד תורה לעמו ישראל שהוא נותן התורה, הוא זה שנותן לו את הזכות להתעסק בכלי החמדה שלו, היא התורה הקדושה.

"כי לקח טוב נתתי לכם, תורת אל תעזבו". מו"ר רבי אשר זיע"א היה מרבה להסביר ולעורר על גדל האהבה שהקב"ה הראה לנו בכך שנתן לנו את תורתו הקדושה, ועל חשיבות מצוות וחיוב למוד התורה כפי שנוצטוונו לעסק בדברי תורה. ובזכות זה שאנו מדבקים את עצמנו בתורה הקדושה, על ידי למוד בעמל ועיון, בכך אנו יכולים לזכות להדבק בו יתברך, שהוא ותורתו אחד הם.

רבי אשר זיע"א היה מזרז הרבה את החברים ללמוד ולעמל בתורה, וגם את אלו שטורחים לפרנסתם, היא מזרז לקבץ שעורים וחברותות, והתבטא הרבה פעמים שאנו חייבים את כח התורה ובלי כח התורה אין קיום לחבורה, עד כדי כך שהיה אומר "א בעל הבית דארף לערנען יעדען טאג כאטש פיר שעה", בעל הבית שטורח לפרנסתו, והוא עסוק להביא מזון לבני ביתו, למרות כל זאת ולמרות כל טרדותיו הגדולים, הוא חייב ללמוד כל יום לכל הפחות ארבע שעות!

והיה פעם שרבי אשר שאל את אחד החברים, שאמר לו שהוא הולך לישן, "האם למדת כבר היום?" וכשהוא ענה בשלילה, אמר לו רבי אשר בנחרצות: "א איד גייט נישט שלאפן אן לערנען!", יהודי לא הולך לישן בלי ללמוד קודם לכן, כי זה תפקידו של היהודי בעולמו של הקב"ה.

ברכת מלא טוב!

נשגור בזאת ברכת מול טוב חמה ולבבית לתלמידינו היקרים וחביבים מאוד
עקיבא ברזסקי נ"י - כתה מכינה
שמעון טייטלבוים נ"י - כתה ג'
שמעון כהן נ"י - כיתה ו'
אשר עקשטיין נ"י - כתה ז'
יוסף שלמה פרל נ"י - כיתה ז'
לרגל יום הולדתם בשעטו"מ ולמזל טוב

פרותיה מתוקים צלה נאה אמת המים עוברת תחתיה, ותזכו ללכת בדרך האמונה הפשוטה הסלולה לנו ממו"ר רבי אשר זיע"א דרך כל הצדיקים האמתיים של כל הדורות ותעשו נחת רוח לבורא יתברך שמו ולהוריהם ולתפארת עם ישראל

זכר מאמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת במדבר שבועות תשפ"ה שנה י | גליון מס' 583

ת.ד. 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

באר המנחת אלעזר:

כיון ששבת הוא זמן המיעד לתפלה והתפלה מתקבלת בה ביותר, כפי שגרמז בראשי התבות של שמה - "שגורה תפלת בפי", לכן, הן משה קדם כבוש הארץ והן יהושע קדם כבוש יריחו, זרזו את העם שיקפידו במיוחד להתאסף בשבת במקום קדוש להתפלל על הצלחתם.

המנחת אלעזר מוסיף ואומר שענין מעלת התפלה בשבת נכתב דוקא בפרשה זו, לפי שגרם השנים היא נקראת בשבת הקודמת לחג השבועות (ראה 'שלחן ערוך' או"ח תכח ד ובאור הלכה שם), ובכך מזכיר הפתוח לאדם להקדים ולהתפלל בה שימבל חלקו בתורה בחג הקרב ובא, וכפי שמבקשים בתפלות השבת "ותן חלקנו בתורתך". זאת מפני שלבד ממעלתה המיוחדת של התפלה הנאמרת בשבת, המתקבלת ביותר, הלא כל ההשפעות העתידות לבוא בימי השבוע תלויות בשבת הקודמת לו, וכדי לזכות להן יש להקדים ולהתפלל בשבת ('חמשה מאמרות').

בעל 'מרגליות הים' מבאר כי משה ויהושע הקפידו שיבואו ישראל להתפלל לפני הארון בשבת כבשאר ימות השבוע, לפי שהעמידה בתפלה לפני ה' היא ביסודה של מצות התפלה. כך למדנו מדברי הרמב"ם על מצות התפלה (ספר המצוות עשה ה) המביא את דרשת חכמים (מדרש הגדול ראה) מלשון הפתוח (דברים ו ג): "ואתו תעבד" - "עבדהו במקדשו", ובאר: "כלומר, ללכת שם להתפלל בו ונגדו". מוכח מדבריו, שהלכה זו היא חלק בלתי נפרד ממצוות התפלה. ולפי שמעקר הדיון ראוי היה שיתפללו ישראל דוקא לפני ארון ה', לכן הורו משה ויהושע לישראל לשהות בקרבתו בשבת ('נפש חיה' [לר"ר מרגליות] או"ח תצ ג).

קול אמונים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

תנו כבוד לברכות התורה

מדי בקר אנו זוכים לברך ברכות התורה ובכך מציבים את התשתית ליום המתחדש ובא, יום של עסוק בתורה ובמצוותיה. בברכות אלו, לבד מן ההודאה על מתנת התורה, אנו גם מבקשים על עצמנו, על ילדינו ועל נכדנו - אלו שנולדו ואלו שעתידיים להולד, שנוצח כלנו ללמד תורה לשמה, מתוך חבור "נותן התורה".

ברכות אלו נחתמות בלשון הנה - "המלמד תורה לעמו ישראל", "נותן התורה". מיום קבלת התורה ועד עצם היום הזה, חוזר הקב"ה ומעניק לנו את התורה מדי יום יום, ועלינו רק לרצות לקבלה.

את הברכות הללו עלינו לברך בקול, באזני מי שישלימם בעניית אמן. וכי יעלה בדעתנו שדוקא ברכות התורה, המסמלות את מעמד הר סיני ואת מסירת התורה מדור לדור, תאמרנה בצורה לא משלמת? היתכן שמי שעמלם בתורה יזלזלו באמירת ברכה זו ולא יאמרוה בשלמות?

זאת ועוד: את חוב עניית אמן למדו חכמים מן הפסוק המצוה על ברפת התורה (דברים לב ג): "כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקיני", ופרשוהו שמשוה רבנו אמר לישראל: "כי שם ה' אקרא" בברפת התורה, אתם "הבו גדל" בעניית אמן (ראה ברכות כא א ורש"י שם ד"ה פ').

מעשה, אם כל ברכה עלינו להשלים בעניית אמן, את ברכות התורה - על אחת כמה וכמה!

כלנו שואפים, מחנכים ומתפללים לזכות ולראות דור ישרים מבך. אם נקפיד לתת כבוד לברכות התורה, לאמרן בשלמות, כלומר: בקול, בכונה ובחברותא, הרי שביקשתנו: 'ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה', בודאי לא תשוב ריקם.

בקריאת "אז מסיני נצטוו!"

שבת שלום,

ע'ר' צ'ר צ'ר א'חולס'ל'ן.

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

שבת של רפואה

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר (א א)

אמרו חכמים (שבת יב א) שהנזכר לבקר את החולה בשבת, אומר: "שבת היא מלזעק ורפואה קרובה לבא". כלומר, הגם שבשבת אסור להתפלל לרפואת החולה, השבת עצמה מסגלת לרפואה (על פי מהרש"א שם).

האדמו"ר רבי יהודה ליב איגר מלובלין אומר שדברי חכמים אלו אמורים במיוחד על השבת שלפני שבועות, שהיא לרב פרשת במדבר. זאת לפי שבעת מתן תורה התרפאו כל החולים (במ"ר א א), ולפי שהתורה נתנה בשבת (שבת פו ב) מתעורר אותו כח רפוי בשבת שלפני קבלת התורה (תורת אמת' שבת שלפני שבועות תרל"ז).

עקר התפלה - לפני ה'

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו" (ב ב)

את הפתוח "סביב לאהל מועד יחנו" מפרשים חכמי המדרש (במ"ר ב ט, הובא ברש"י על אתר), שמחנה ישראל לא שכן במרחק של יותר מאלפים אמה מהמשכן, כדי שיוכלו ישראל לבא אליו בשבת ולהתפלל לפני הארון. כך גם כשהלך יהושע לכבוש את יריחו, אמר להם לישראל (יהושע ג ד): "אך רחוק יהיה ביניכם ובינו כאלפים אמה" - שלא יתרחקו מן המשכן יותר מאלפים אמה, כדי שיוכלו לבוא ולהתפלל לפני הארון בשבת.

וה' להבין, מדוע הקפידו משה ויהושע שיבואו ישראל להתפלל בשבת לפני הארון דוקא?

ברכות השחר בהלכה

בקול בכונה בחברותא

רמזים של ישועה

ר' חיים המשיך לקרוא את המזמורים בהתרגשות, שואב מהם חזק ועצמה. כשהגיע לסוף הספר, נעצר שוב. עיניו נתקלו בכתוב נוסף (קט לא): "כי יעמד לימין אביו להושיע...". לבו פעם במהירות. הוא הביט בפסוק שוב, ואז הבחין - גם כאן, ראשי תיבות יוצרים את המלה "אמן"! כעת לא היה עוד ספק. המסר היה חד וברור. משמים שולחים לו סימן שאין טעות בו.

בהחלטה נחושה קבל ר' חיים על עצמו להתחזק בעניית אמן. מעתה, יפתח את יומו בשמיעת ברכות השחר מפי המתפללים, יקפיד להשלים את ברכותיהם ולזכות באמנים רבים כבר עם שחר. לא היה לו ספק כי זכות האמן תעמד לו, וכי לא ירחק היום ומאלו ישוב ויאר לו פנים. אך הוא לא שער בלבו כי בפעם הזאת יזכה כהרף עין לראות בישועה.

כבר בדרכו חזרה מהכפל, צלצל לפתע הטלפון שבכיסו. על הקו היה קול מכר - חבר ילדות שלא דבר עמו שנים. לאחר חלופי דברים קצרים, הפתיע החבר בהצעה בלתי צפויה: כבעלים של רשת חנויות מצליחה, הוא מציע לו לפתח סניף חדש בעיר מגוריו.

ר' חיים גחך בעצב. "אין לי אפלו אגורה להשקיע", הודה בכנות. אך החבר הגיב בנחרצות: "אל תדאג. אני אלוה לך את הסכום הדרוש לפתיחת הסניף ואספק לך את כל הסחורה, תשלם לי רק אחרי שתמכר ותתחיל להרויח".

ר' חיים פתח במסעו החדש מתוך בטחון ואמונה. הוא עמל ללא לאות, השקיע את כל כחו ומרצו, ובתוך זמן קצר החנות הפכה לספור הצלחה. אנשים זרמו בהמוניהם, ברפת ה' נכרה בעסקיו, ההכנסות תפחו והחובות הלכו והצטמצמו. אך לא רק החנות שגשגה, גם העסק הנוסף שהקים במקביל, "העסק של האמן", צמח וגדל.

מדי בקר, בלי יוצא מן הכלל, היה משכים לבית הכנסת כדי לזכות בעניית אמן אחר ברכות השחר של המתפללים. שום דבר לא עמד בדרכו. הוא עמד בהתחייבותו בנחישות ובמסירות. וכן, שני העסקים פרחו זה לצד זה, משתלבים זה בזה בהרמוניה משלמת. ור' חיים ידע ללא ספק: האחד הביא את השני.

"אני מודה לך מכל הלב על העלאת המודעות לנושא עניית אמן", כותב לנו ר' חיים במכתבו, ומסיים: "מבשרי אחזה - זכיתי לראות במו עיני כיצד מצות עניית אמן פותחת שערי ישועה".

כשהגיע המכתב המספר ספור זה לידי נשיא בני אמונים הרב יעקב דב מרמורשטין, הוא הבחין שיש קשר נוסף בין שני הרמזים: בין פרק ט בתהלים שבו מופיע הרמז הראשון, לפרק קט המכיל את הרמז השני מפרקים מאה פרקים בדיקן, כנגד מכתם מאה ברכות שתמו דוד המלך לברך מדי יום.

בקפידה, ובה קנאות יומיומית, שבוער נעשו כבדרך אגב, הופכות להתלבטות קשה - ולא פעם, נאלצים לוותר עליהן לחלוטין.

המצב הלך והחמיר, עד שאפלו הצרכים הבסיסיים של הילדים הפכו לעול כבד. המעט שהרויח ר' חיים הספיק בקשי לקיום מינימלי ולא נותרה בררה כי אם לצמצם במזון, בחשמל, ואפלו במים. וכשנאלצים להאבק על הדברים הבסיסיים, לא רק הגוף והנפש משלמים את המחיר - גם הרוח נפגעת. השמחה ששרתה בבית, החלה להעלם אט-אט.

בלילות התקשה ר' חיים לעצם עין. הדאגות לא הרפו, הסיטים רדפו אותו, והפחד מפני הבאות העיק על לבו. בכל רגע של ערות או שנה טרופה, חש כיצד המצוקה משתלטת על חייו. באותם לילות קשים, הבין עד כמה נכונים דברי חכמים: "עני חשוב כמת".

אחד הימים, לאחר שהגיע לשפל נוסף כשחסר היכלת לספק אפלו את צרכי היסוד היום בו בעצמה, החליט ר' חיים ללכת אל הכתל המערבי ולשפך את לבו לפני בוראו. הוא עמד שם, שוחח ושבח, נשען על האבנים העתיקות, ולחש תפלה חרישית כשדמעות חמות זולגות על לחייו. רבונו של עולם, כמה עוד אפשר לשאת? לחש כשדמעותיו הרותחות מתמזגות עם כתל הדמעות.

הוא חפש זכות שתסיר מעליו את רע הגזרה, הוא בקש לקבל על עצמו חזק במצוה מסוימת - דבר מה שישקיע בו את כל לבו ונפשו, שיאחז בו בעקביות. אך כמה יוכל להתחזק? המחשבות התרוצצו בראשו, והוא התקשה להחליט. לבסוף, החליט לפתח את ספר התהלים ולשפך את לבו, פסוק אחר פסוק, מלה אחר מלה, מתוך תקווה שבמהלך אמירתם יאירו משמים את דרכו.

ככל שהעמיק באמירת תהלים, חש הזדהות מיוחדת עם הפסוקים המדברים על מצוקת האביון. ואז, נתקלו עיניו בפתוב (ט יט): "כי לא לנצח ישכח אביון". הוא חזר על המלים שוב ושוב, וכשבתן את המלים לעמקן, גלה דבר כפלא. הוא הבחין כי ראשי תיבות של הכתוב: "כי לא לנצח ישכח אביון" הם בגימטריה "אמן". כקורא קבוע של עלון וכל מאמנים, נושא עניית אמן היה קרוב ללב, וכשגלה זאת, אורו עיניו. "הנה התשובה!", אמר לעצמו בהתרגשות, "עלי להתחזק בעניית אמן".

משבר כלכלי הוא נסיון קשה ומר. הוא עלול להכות בעצמה, לשבש באחת את שגרת החיים ולהשליך משפחה שלמה אל תהום של חסר ודאות ובלבול. מה שהיה עד כה קרקע יציבה, הופך לפתע לים סוער של התמודדות מרעבת ותחושת חסר אונים. אך לעתים, דוקא ברגעים הקשים ביותר מתגלה כוחה של האמונה, והמשבר עצמו הופך למנוף אדיר לצמיחה רוחנית. כך קרה גם

כבר בדרכו חזרה מהכפל, צלצל לפתע הטלפון שבכיסו. על הקו היה קול מכר - חבר ילדות שלא דבר עמו שנים. לאחר חלופי דברים קצרים, הפתיע החבר בהצעה בלתי צפויה: כבעלים של רשת חנויות מצליחה, הוא מציע לו לפתח סניף חדש בעיר מגוריו.

בספור שלפניכם - ספור אמתי שגשג אליו ועבר התאמה לשמירה על פרטיות שולחיו.

ר' חיים עמל לפרנסתו וזכה לראות פרי בעמלו. מעולם לא חי חיי מותרות, אך הרויח די הצורך לפרנס את בני ביתו ולספק את צרכיהם בכבוד. אלא שאז, ברגע אחד, התהפכו חייו. טעות קטנה התגלגלה למשבר כלכלי חמור, שכלה את כל רכושו והותיר אותו תחת עול חובות כבדים.

מאותו יום השתנה עולמו ללא הכר. הוא ראה את בני משפחתו נאבקים להסתגל למציאות החדשה, ולבו נקרע. כמה מעיקה היא התנהלות שבה כל פרוטה מחשבת

חשיבות הפונה באמירת בקשה זו

על חשיבותה העצומה של בקשת "ונהיה אנחנו וצאצאינו..." נוכל ללמד מדברי רבינא (גדרים פא א), אשר נשאל, מדוע אין מצוי שבניהם של תלמידי חכמים, יהיו תלמידי חכמים כאבותיהם? והשיב, שענש זה בא להם מפני "שאין מברכים בתורה תחלה". ומבאר המפרש (שם ד"ה שאין) שמפניו שאין הם זהירים לברך ברכות התורה לפני שהם עוסקים בתורה - אין מתקיימת בהם בקשת "ונהיה אנחנו וצאצאינו..."

בענין בקשה זו כתב הש"ה (שער האותיות אות ד דרך ארץ אות כז) וזו לשונו: "ותמיד תהיה תפלת האב והאם שגורה בפיהם, להתפלל על בניהם שיהיו לומדי תורה וצדיקים ובעלי מדות טובות. ויכון מאוד על זה בברכת התורה בשעה שאומרים 'ונהיה אנחנו וצאצאינו...' וכן בברכת 'אהבה רבה' כשאומר 'אבינו אב הרחמן...' יחשב גם כן על זרעו ועל זרע זרעו עד עולם, וכן כשאומר בתפלת 'ובא לציון' - 'למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה' - בכל מקומות כאלה יעשה תפלתו קבע בכל לבבו ובכל נפשו".

הערה נפלאה בענינה של בקשה זו מובאת בספר 'שומר אמת' (תפלה עמ' מט), ואלו דבריו: "וראיתי מעוררים שטוב שיכון האדם בפרוטרוט על כל אחד אחד מבניו, בשעה שאומר 'ונהיה אנחנו וצאצאינו יודעי שמך ולומדי תורתך'".

האדמו"ר בעל הדבר חיים מנדבורנה שאל פעם יהודי שפקד את ביתו באלו מקומות בתפלה מכון הוא על הצלחת ילדיו בתורה. אותו יהודי, שהיה תלמיד חכם, השיב על אחר: הלא המשינה ברוכה (מז כ) מביא את דברי הש"ה כי יש להתפלל בשלושה מקומות על הילדים: בברכות התורה, בברכת 'אהבה רבה' ובתפלת 'ובא לציון'.

הרבי שנהנה מתשובתו של אותו יהודי, הוסיף לו על אחר: "אגלה לך מקום נוסף שבו ראוי לבקש על כך - בברכת 'אמת ויציב', במלים 'על בנינו ועל דורותינו' (פניני פרשת השבוע ח"א עמ' תקמז).

הבקשה על שלושה דורות

הפ"ח (או"ח מז) סובר שיש לפרט בבקשה זו "צאצאינו וצאצאי צאצאינו". זאת על פי דברי חכמים (בבא מציעא פה א): "כל שהוא תלמיד חכם, ובנו תלמיד חכם, ובן בנו תלמיד חכם - שוב אין התורה פוסקת מארעו, שנאמר (שעיה נט כא): 'ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך' - אמר ה' מעתה ועד עולם". לאור דברי הגמרא עולה שיש ענין מיוחד שביקש האדם על עצמו, בנו ונכדו שיהיו בני תורה, שהרי אם התקבל בבקשתו זו מבטח לו שלא תסור התורה מפי זרעו "מעתה ועד עולם".

ואולם המגן אברהם (ריש סימן מז) חולק וסובר שאין לומר "וצאצאי צאצאינו", כיון שהמלה "צאצאינו" פרושה יוצאי חלצינו - בנינו ובני בנים, ואם כן אף אם פונתנו לכלל בבקשתנו את בני בנינו כדי

שלא תפסק התורה מארענו, די שנאמר "ונהיה אנחנו וצאצאינו".

בין ברכת התורה לברכת המילה

רבי יוסף שאול נתנזון מקשה על דעת הפ"ח הסובר שכדי לכלל את בניו ובני בניו יש לומר "צאצאינו וצאצאי צאצאינו" מנסח הברכה שאחר המילה: "אשר קדש ידיו מבטן וחק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש", ופרשו התוספות (שבת קלז ב ד"ה קדש): "ידיו" - זהו אברהם אבינו, "שארו" - זהו יצחק בנו, "וצאצאיו" - הם יעקב ובניו, שהם צאצאי יצחק, הרי ש"צאצאיו" כולל בניו ובני בניו?

ומישיב על פי דבריו הידועים של האחר הקדוש (וישליח קסט א) שצריך האדם לפרט את בקשתו בתפלה בשפתיו כראוי. ועל כן, בתפלת "והערב נא" שהיא בבקשה, יש לפרט בה "וצאצאי צאצאינו" כדי לכלל בני בנים בפרוש, אף ברכת המילה היא בגדר הודאה, ובהודאה די להזכיר בקצור לשון - "וצאצאיו" (יד שאול יו"ר רסה).

מצות תלמוד תורה - ללמוד וללמד

דרש רבי משה סולוביצ'יק מציריך: בשונה מכל המצוות שבהן הצווי שנאמר עליהן אינו מחייב את האדם אלא לסימן בעצמו, ולא לדאג שאף אחרים יקיימו אותן, במצוות למוד התורה, הצווי עליה כולל בתוכו גם חיוב ללמוד לאחרים, כדי שלא תשכח תורה מישראל. וכפי שכתב הרמב"ם בבאור מצוות תלמוד תורה (ספר המצוות, עשה יא): "היא שצונו ללמד חכמת התורה וללמדה, וזהו שנאמר תלמוד תורה. והוא אמרו (דברים ו ט): 'ושננתם לבניך, ולשון ספרי (שם לב): 'לבניך אלו תלמידך'".

יסוד זה אף עולה מכף שרק בברכה הנאמרת על תלמוד תורה תקנו חכמים בבקשה מיוחדת שתתקיים התורה בצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל, דבר שלא מצונו דגמתו באף ברכה מברכות המצוות (והאיש משה פרשת ואתחנן).

"צאצאינו" ולא "זרעינו"

מדוע תקנו בברכה זו לשון "צאצאינו", ולא "זרעינו" כלשון הכתוב בכל מקום?

החתם סופר פרש שאנו מזכירים דוקא את הבטוי "צאצאינו", לפי שמופיעות בו פעמים אותיות צ"א שהן בגימטריה שני שמות הקדש הו"ה ואדנות, לרמז על התחזקות כח הקדשה שיכפל לעתיד לבא (דברשות חתם סופר ח"א דף קי).

עוד באר האדמו"ר רבי דוד חי אבוחצירא שליט"א: אותיות צ"א הן בגימטריה אמן. לכך אומרים אנו בברכה זו כמה פעמים "צאצאינו", כדי להזכיר ולעורר את זכות עגית אמן מיד עם שחר (ספר בני אמונים עמ' 88).

הגנה ושמירה בזכות עניית אמן

"אהבו את ה' כל חסידיו אמונים נצור ה' ומשלם על יתר עשה גאווה" (לא כד)

בספר הזהר הק' (וילף רפא) דורש את הפתוב (תהלים לא כד): "אמונים נצור ה' ומשלם על יתר עשה גאווה" על עניית אמן. ה'מקדש מלך' (שם) מבאר שפונת הזהר היא שהפתוב: "אמונים נצור ה'" מורה שהקב"ה נוצר ושומר את העונה אמן, ואלו הפתוב "ומשלם על יתר עשה גאווה" מלמד שלעמית זאת, למי שבגאותו מזלזל בעניית אמן, חלילה, הוא מעניש ומשלם כגמולו.

בספר 'שומר אמונים' (מאמר פתחו שערים פרק כ) מוסיף ומפרש שהפתוב "נוצר ה'" עולה על האמן עצמה, שהקדוש ברוך הוא נוצר ושומר כל אמן הנענית מפי אדם מישראל וגונג אותה בעבורו כדי שתגן ותשמר עליו בזה ובבא. לאור זאת מוסיף בעל השומרי אמונים' וכותב: "ואם כן, איך לא ילמד טפה סרוחה קל וחמר מהקדוש ברוך הוא: אם הבורא ברוך הוא יתעלה זכרו לעד שומר וגונג כל האמנים, האיך לא ישמר האדם האמנים שלא לאבדם חס ושלום?".

לקיים מלי הברכות - בעניית אמן

"אהבו את ה' כל חסידיו אמונים נצור ה' ומשלם על יתר עשה גאווה" (לא כד)

דרש המגיד מבאד, רבי משה אוסטרך: במסכת ברכות (ל א) מביאה הגמרא שלש דעות על מה יקפיד אדם הרוצה להיות חסיד: רב יהודה אומר שעליו להזהר בעניני נזיקין; רבא אומר שעליו לקיים את האמור במסכת אבות, ויש אומרים שיזהר בעניני ברכות. ולכאורה, אפשר להבין מדוע הרחקה מגרימת נזק לאזלת, וכן הקפדה על המוסרים האמורים במסכת אבות, אלו אכן מעשי חסידות, אך מהי החסידות המיוחדת בזהירות באמירת ברכות?

אלא שפונת הגמרא היא שחסיד בברכות הוא מי שמקפיד לברך את ברכותיו דוקא באזני מי שיענה אמן אחריו, שבכך הוא זוכה להשלים ולקיים את ברכותיו. מעתה, זוהי אף פונת הפתוב שלפנינו: "אהבו את ה' כל חסידיו" - לפי כל שלש הדעות

המובאות בגמרא, ביניהם גם הזהיר בעניני ברכות, זאת בתנאי שהוא שומר "אמונים", דהינו שהוא מקפיד לברך באזני מי שיענה אמן אחר ברכותיו, שאז הוא נקרא חסיד לפי ש"נוצר ה'" לזכותו גם את עניית האמן של השומעים, והיא זו שמשלמה את ברכותיו (דרש משה).

עניית אמן מגדילה ומרוממת את הברכה

"גדלו לה' אתי וגרוממה שמו יחדו" (לד)

המפרש במסכת נזיר (סו ב ד"ה אחד) מפרש שפתוב זה מבטא את הכח המשתיי של המברך והעונה אמן. תחלת הפתוב "גדלו לה' אתי" הם דברי המברך שקורא לאחרים לגדל את ה' אתו בעניית אמן, ואלו ההמשך "וגרוממה שמו יחדו" - מתיחס לעונה אמן שמצטרף למברך ומרומם את שם ה' עמו.

כידוע, עניית אמן אינה רק הסכמה עם דברי המברך אלא היא חלק מהברכה, ובעניית אמן נשלמת הברכה ועל ידי כך הברכה עצמה נעשית חשובה יותר (ראה משנ"ב קסז כ).

לאור זאת נתן לפרש את עמק משמעות פתוב זה כך: המברך קורא לאחרים "גדלו לה' אתי", בידיכם להגדיל את ברכתי ולהשלים לה את המלה האחת החסרה בה - אמן. ואלו העונים אמן משיבים לעמיתו שבפונתם אמן הם אף מחשיבים ומרוממים את הברכה - "וגרוממה שמו יחדו" (אהל שלמה).

תשעים אמונים המביאים לחיי העולם הבא

"ישב עולם לפני אלקים חסד ואמת מן ינצרהו" (סא ח)

המלים "ואמת מן" מרמזות לחובת עניית תשעים אמונים ביום, שכן אמן פרושה אמת, והמלה "מן" היא בגימטריה תשעים. ואומר הפתוב שחסד עשה הקב"ה עם האדם שבזכות שמקפיד על עניית תשעים אמונים ביום יזכה ש"ינצרהו" מן השמים מכל פגע, הן בעולם הזה והן בעולם הבא, ובכך יזכה שיקים בו: "ישב עולם לפני אלקים" (מנחת יוסף ח"ב בהקדמה).

"מחיל אל חיל" בזכות אמן

"ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון" (פד ח)

דרש רבי עמנואל חי ריקי בעל ה'משנת חסידים':

כאשר נצרך את האות הראשונה והאחרונה בפתוב "בציון" נקבל את המילה "בן", ואלו כאשר נצרך יחד את ראשי וסופי הפתוב של המלים "אלקים בציון", נקבל את המלה "באמן". שבזכות שעונה הבן אמן, נצולים הוריו מדינה של גיהנם, והוא מעלה אותם מחיל אל חיל בגן עדן, עד שיזכו לראות פני אלקים חיים עם שאר הצדיקים (חזה ציון).

אמן מורידה שפע

"מצמיח חציר לבהמה ועשב לעבדת האדם להוציא לחם מן הארץ" (קד יד)

דרש רבי יחיאל גראס הי"ד תלמידו של בעל 'ערוגת הבשם':

סופי פתוב של הפתוב: "להוציא לחם מן הארץ" הן "צ' אמן", רמז לכך שהמקפיד על תשנות חכמים שלא לפחות מעניית תשעים אמונים ביום, זוכה לרב שפע ממרומים (תורת יחיאל).

הודאה מרבה בעניית אמן

"אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו" (קט ל)

בספרו 'כה לחי' על תהלים מביא רבי חי הפהן מחכמי גרמא, פי פונת דוד באמרו "אודה ה' מאד", היתה שייחה בעניית אמן, שעליה אמרו חכמים (ברכות נג א) שגדולה מן הברכה. וכך מתפרש הפתוב: "אודה ה' מאד". ואם תאמר במה יתבטא רבוי הודאה זו? על ידי "בפי" - בגימטריה "אמן" עם הפולל.

עניית אמן משוברת את פח החיצונים

"ימוטו עליהם גחלים באש יפלים במהמרות כל יקומו" (קמ יא)

דרש ה'אביר יעקב':

"גחלים" בגימטריה "אמן". ורמז הפתוב כי גדול כחה של עניית אמן לשובר ולמוטט את כחם של החיצונים עד אשר "יפלים במהמרות כל יקומו" (שערי ארוכה אות ח).

דיבורים טובים

שבועון הילדים של 'משמרת השלום'

הנושא:
דיבור של
יהודי

מס' 74

פר' במדבר
סיון פ"ה

לא סתם מישהו ולא סתם משהו

פצע מדאיג

אלקנה ישב וקרא בספר. מדי פעם שלח את אצבעו למצח ומשש את הפצע המרגיז שצמח לו שם. כבר כמה שבועות הוא שם, אבל עכשו - את, זה התחיל קצת להציק לו. קשה להתרכז כן בספר. אלקנה סגר את הספר והלך למטבח.

בדרך למטבח אמא עצרה אותו: "אלקנה, תתקרב אלי רגע. מה עם הפצע הזה כאן במצח?"

אלקנה שוב משש את הפצע ואמר: "באמת כואב לי שם. לא זוכר כמה זה התחיל... כל הזמן זה לא היה נעים אבל חשבתי שזה יעבר לבד..."

"טוב", אמרה אמא, אך לא נשמעה רגועה. "אם זה יחמיר, נלך לרופא. זה נראה משנה קצת".

בלילה אלקנה התקשה להרדם. "אמא!!!" הוא קרא

מהמטה. "זה כואב מאד!" אמא התקרבה. הפצע אכן גדל מעט, וגם הצבע שלו לא נראה טוב. "מחר על הבקר תלך לרופא, בעזרת השם".

בדרך לחידר נכנסו אבא ואלקנה לקפת החולים כדי לבדק אם אפשר להתקבל ללא תור. האחות הביטה בדקדוק על מצחו של אלקנה וקראה: "דוקטור, אני חושבת שאפשר להכניס אותו בין התורים".

הרופא קבל אותם, שאל כמה שאלות, בדק מקרוב ומרחוק, ואמר: "אתם לא ממשיכים מכאן לחידר, אלא לבית החולים. אמנם לא חייב להיות שמדבר במשהו בעייתי, אבל אם זה אכן סימן למה שאני חושש - לא כדאי להפסיד זמן".

לאחר חצי שעה מצא את עצמו אלקנה עולה עם אבא במעליות הענקיות של בית החולים, עם עוד אנשים זרים, ממהרים וטרודים. כשכלו דאוג ומבהל

את השעות הקרובות הם העבירו בהמתנה מינענת בתור. מדי פעם עברו מתור אחד לשני, פעם כדי לחתם על טפסים, פעם כדי למדד לחץ דם, פה להשקל ופה לענות על רשימת שאלות. המלים שחזרו על עצמן בעקר היו: "תמתינו ונקרא לכם"...

והנה כשעברו מפרוזדור אחד למשנהו והתישבו במקום אחר, מול דלת שנכתב עליה "פרופסור מוסקין מיכאל", קרה הדבר. דלת החדר נפתחה, וממנה יצאה בצעדים חשובים דמות מכרת - הלא הוא הסבא האדיב מהמעלית. הוא היה נראה כמעט אותו דבר, אלא שהפעם היה לבוש בחלוק יקרק מעל בגדיו. "בן פרופסור, במה אפשר לעזור?" שאל אותו הפקיד שישב מעבר לדלפק.

פרופסור!?

פרופסור!

הוא זה שאמר שהפצע הוא שום דבר! אהה! הבינו פתאום אבא ואלקנה. אם הוא אמר, זה משהו אחר. הוא לא סתם מישוהו.

רגע התפשט בלבם. עדין פיהם המשיך לשאת תפלה אך הם הרגישו שחלק מהתפלה כבר התקבלה. לאחר כשעה הם יצאו מחדרו של הפרופסור שבדק, נתן משחה פשוטה, אחל רפואה שלמה ו-זוהו!

ילד חשוב

בדרך חזור אמר אלקנה לאבא: אם הייתי יודע שזה הפרופסור הייתי נרגע כבר במעלית... חשבתי שהוא סתם מישוהו, אז לא התיחסתי למלים שלו ברצינות.

הוא שאל: "אבא, מה יהיה? מה הפצע הזה יכול לומר?" אבא נסה להרגיע אותו, הבטיח שהוא תרם כסף לצדקה ואפלו הספיק להתקשר ולבקש ברכה מהרב. אבל גם הוא היה נראה מטורד. חלק מהנוכחים במעלית הביטו בו. הפצע באמת היה נראה לא נעים.

אחד מהם, סבא אדיב וממשקף שלראשו כפה צבעונית קטנה, פנה פתאום לאבא ואמר: "הפצע הזה? זה שום דבר... יעבר לבד!"

המעלית

נפתחה והם יצאו. גם אלקנה וגם אביו לא התרגשו יותר מדי מאמירתו המרגיעה של האיש.

הרי גם האחות וגם הרופא נבהלו מהפצע. חייבים לבדק. אין מה להתרגש מכמה מלים של סתם מישוהו...

חידות בענייני מדות ושמירת הלשון

חידה במידה

חידה:

אם נשתמש בה
לפני כל מלה
מהרבה אסורים
ננצל, זה נפלא
היא כזו קטנטנה,
ולכל מועילה

כי סוף מעשה ב... תחלה

מה?

רגע? אילו השפעות
טובות נגרמות? כי יהודי
הוא לא סתם מישהו!

כשגוי יגיד את אותן מלים,
אפילו אם הוא גוי 'חשוב' כמו נשיא
ארצות הברית, המלים האלה לא יביאו
את אותה תוצאה. הן לא ישפיעו אותו
דבר. כי גוי הוא גוי, הוא סתם מישהו. אם
הוא מקים את שבע מצוות בני נח, ועוזר
ליהודים, יש לו זכויות. אבל עדין למלים
שלו אין את אותה עצמה שיש למלים של
יהודי.

יהודי לעולם אינו סתם מישהו! כשיהודי אומר
מלה, יש לה בשמים השפעה גדולה!
רגע!

אם כל מלה משפיעה המון... נחמד להיות
חשובים כאלה, נכון?
על זה נדבר בעז"ה בשבוע הבא...

בינתיים תחשב על מה שקראת!
שבת שלום - משלם.

אבא: ברגע שהבנו שהוא חשוב, גם המלים שלו
נהיו חשובות בשבילנו.

אלקנה הררר בדבריו של אבא ושאל: "זאת
אומרת גם כן שאם ילד הוא ילד חשוב, המלים
שלו שוות יותר, נכון?"
"כמובן... אבל מה הכוונה ילד חשוב? יש ילד
יהודי שאינו חשוב?"

"אני למשל לא חשבת ששני חשוב", מלמל
אלקנה.

"אם כן, יש לך טעות! כל יהודי הוא חשוב! כלנו
ילדים של הקדוש ברוך הוא. והדבור שלנו חשוב
באמת. יודע עד כמה?"

השם ברא כל יהודי ונתן לו כח עצום. כלומר, כל
מעשה או מלה שאדם עושה או אומר, משפיע על
דברים בעולם.

כמו אבן קטנה שזורקים למים והיא יוצרת
מסביבה מעגלים מעגלים... כך גם מעשים קטנים
או אפילו רק דבורים קטנים שלנו, יש להם חשיבות
רבה!

אם יהודי אומר לחברו: "יום טוב!" אתה יודע
כמה דברים מתחילים להתנועע ולהשתנות באותו

שו"ת משולם

הלכה לשלחן השבת

דני מקריז: מה הבעיה?
על ילדים קטנים אין
שום בעיה לדבר לשון
הרע!!!
האם הוא צודק?

אסור
לדבר לשון הרע גם
על ילדים קטנים, אם
עלול להגרם לילדים
נזק מדבורים אלו.

קומיקס
בהמשכים

סודות במגרש החיים

כתבה: ש. רוזנשטיין | איור: יוספי יוסף

תקציר: הילדים מחליטים
יחד על מבצע לפוד הלבבות
שמירת הלשון בכל הבתות.
להצלחת הקהילה במשפט.
בזכות המבצע, המפגש
הברע לטובת הקהילה,
ונדיב מאוסטרליה שהתרגש
מהספור החליט לתרום את
בגן החדר.

המשפט יבוא בעזרה

לקבלת העלון
להפצה בבית הכנסת
חייגו: 02-5379160 שולוחה 0

מתוקים מוסף אומיה מאדבר תלסה

רוצים לשמע יותר על משלם וחבריו, ועל חילי היצר הרע
המסכנים? הפנסו לקו חברים 072-337-2212 שולוחה 34

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

הנסחאות שונים, הבסיס משתף

וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל מַחְנֵהוּ וְאִישׁ עַל דָּגְלוֹ לְצִבְאָתָם... אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאַתֶּת לְבֵית אֲבֹתָם יְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנְּגִד סָבִיב לְאַהֲל מוֹעֵד יְחָנוּ (א, כב - ב, ב)

יהודי בא אל ה"חפץ חיים" וצ"ל בשאלה: יהודים מתקבצים למנון אחד, וכל אחד מהם מתפלל בנسخ שונה מחברו - זה מתפלל נסח אשכנז וזה נסח ספרד, זה נסח עדות המזרח, זה נסח תימן וזה נסח האר"י... למה צריך רבוי כזה של נסחים בתפלה?

אמר לו החפץ חיים: עד שאתה שואל אותי על רבוי הנסחים בתפלה, מדוע אינך שואל אותי על האנדרלמוסיה השוררת בצבא המלך - חיל אחד בחיל רגלים, חיל אחר בתותחנים וחברו בפרשים... למה הצבא לא יהיה אחיד? למה לא יהיו כלם אותו דבר? אלא התשובה היא: "רבות בנות עשו חיל", וביחד מביאים את הנצחון. כך גם אנו - הננו חילים בצבא ה', יש נסחים רבים. כלם יחד עושים כבוד למלך מלכי המלכים.

ידוע מה שאמרנו על הבדלי הנסחים שבין נסח אשכנז לנסח ספרד: בנסח אשכנז פותחים את תפלת שחרית ב"מזמור שיר חובת הבית לדוד", ובנסח ספרד - ב"הודו", אבל כשמגיעים ל"יהי כבוד ה' לעולם" כלם מתאחדים...

לעם ישראל כולו יש יסוד ובסיס משתף - התורה והמצוות. לכלם יש שלחן ערוך, ומעבר לכך לכל שבט יש היחודיות שלו, המנהגים והמסורות שלו, וכלם אהובים לפני המקום, בתנאי שחיים יחד בשלום ובאחדות.

כידוע, כאשר החלו להדפיס בסדורים את נסח ה"לשם יחוד" ולאמרו בקהלות חסידים, התעורר פולמוס חריף סביב הענין. בראש המתנגדים היה ה"נודע ביהודה", שיצא בהריפות נגד תקוני תפלות ונסחים חדשים המדפסים בסדורים, ובכלל זה אמירת "לשם יחוד". ידוע הבטוי החריף שכתב בתשובתו: "מתנשאים ברום לבבם, כל אחד אומר: אנכי הרוצה ולי נפתחו שערי שמים ובעבורי העולם מתקיים. אלו הם מחריבי הדור. ועל הדור היתום הזה אני אומר: 'שרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם וחסידים יבשלו בם'".

לימים, כשצאצאי ה"נודע ביהודה" הדפיסו מחדש את ספר שו"ת "נודע ביהודה", הם רצו 'לצנור' את הבטוי החריף ולכתב במקומו את לשון הפסוק: "ופשעים יבשלו בם". אמר להם החוזה מלובלין: סבא שלכם עשה מפושעים חסידים, ואתם רוצים לעשות מחסידים פושעים...

פעם האדמו"ר מבעלזא לא אמר "לשם יחוד". הוא הסביר זאת בכך ש"הנודע ביהודה" אמר שלא לאמרו. הוא רצה להמחיש את הגישה הנכונה למסורות ולמנהגים: אמנם אנו, החסידים, אומרים "לשם יחוד", אבל אין זה אומר שלדעתו של ה"נודע ביהודה" אין מקום. פעם במוצאי תשעה באב נגש יהודי חסידי אל ראש הכולל שלי, רבי מרדכי מן צ"ל, בבית המדרש "בית הלל", ואמר לו שיש לו 'חיוב' והוא רוצה לעבר לפני העמוד. רבי מרדכי מן, כמובן, כבד אותו לגשת לעמוד.

אמר לו היהודי: "אבל אני רגיל להתפלל בנסח ספרד, אני אומר 'ויצמח פורקניה'..."

השיבו רבי מרדכי: "כעת אנו מסימים את הצום, יום שלם

ישבנו על הרצפה בגלל הבעיות הללו של מחלוקות ווכוחים בתוך עם ישראל, יום שלם התפללנו שהקב"ה יצמיח לנו ישועה, ועכשיו נתוכח על 'ויצמח פורקניה'!?"...

כזכור, בתקופת הקורונה התקיימו 'מניני חצרות'. השכנים, מכל החוגים העדות, התאספו והתפללו יחד באותו מנין. לא היתה אז את ה'פריוילגיה' לדון ולהתכחש באיזה נסח להתפלל ומי יגש לעמוד, העקר שזוכים להתפלל. חבל שצריכים זמני מצוקה ומצבי חרום כדי להתאחד ולהתעלות מעל לחלוקי הדעות והוכוחים הללו. כלם אהובים ורצויים לפני המקום, העקר שנוזה לבנו את לבנו לשמים.

אומר השל"ה הקדוש בשם האר"י ז"ל: כשם שהיו ארבעה דגלים - כך יש ארבע פתות ראשיות בישראל החלוקות במנהגיהן. כל אחד ישאר על דגלו לנהג כמנהגו.

על זה מוסיף מהרי"ץ דושינסקי: מובא שגם מי שלא יודע לבנו בתפלה, על כל פנים יתפלל את הנסח של אנשי כנסת הגדולה, כי כשהם תכנון את נסח התפלה, הם הכניסו בו את כל הכוונות הרצויות. תפלה בנסח שלהם עולה עד לשמים. למה הדבר דומה? לאדם הנוהג ברכב בדרך המלך, שגם אם אינו בקי בדרךכים - הוא יגיע ליעד.

על כך רמזה התורה: "וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל מַחְנֵהוּ וְאִישׁ עַל דָּגְלוֹ" - כל אחד ינהג כמסורת העדה או המחנה שאליהם הוא משתייך. העקר שיהיו כלם בשלום ובאחדות.

"איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל" - כל אחד יתפלל בנסח שלמד והרגל בבית אביו.

"מנגד סביב לאהל מועד יחנו" - אף שהוא "מנגד", כלומר: רחוק מהכוונות האמתיות של התפלה, בכל זאת "סביב לאהל מועד יחנו" - יתפלל בנסח שתקנו אנשי כנסת הגדולה, ומבטח לו שהתפלה תכנס אל השער הנכון ותעלה עד לשמים.

(רבי שלמה ליונשטיין שליט"א - נאה דורש)

"רעואל" - ידיד ה'

ונשיא לבני גד אליסף בן רעואל (ב, יד)

שמו של נשיא שבט גד מזכר בתורה מספר פעמים. בתחלת פרשת במדבר, במנין בני ישראל, נכתב שמו (א, יד): "לגד אליסף בן דעואל", וכן בפרשת בהעלתך (י, כ) מזכר שמו: "ועל צבא משה בני גד אליסף בן דעואל".

רק בפסוק זה, כאשר מפרשת התורה את אפן החניה של השבטים על דגליהם, נאמר: "ונשיא לבני גד אליסף בן רעואל", בר' ולא בד'. מדוע נכתב שמו כאן באפן שונה?

בספר "אמרי נעם" כתב, שמחלקת גדולה עלולה היתה לפרץ לגבי אפן חנית השבטים על דגליהם. דן, בכור בלהה, היה ראש הדגל של אשר ונפתלי, בני השפחות. גד, שהיה בכור זלפה, לא היה ראש דגל, אלא חלק ממחנה ראובן. הוא עלול היה להתמרמר על כך - הרי בכור הוא כמו דן, ולמה יגרע חלקו?

אך נשיא שבט גד לא הרבה ולא ערער. הוא ידע, שאת אשר הורה להם משה רבנו - על פי ה' הורה. נשיא גד קבל את דבריו באמונת חכמים, בשמחה ובאהבה.

כיון שכן, כותבת כאן התורה את שמו "אליסף בן רעואל" - שהיה רע לא-ל [ובדומה לזה מצאנו אצל יתרו, שאחד

משמותיו היה רעואל, ופרשוהו "רע אל".

כמה נזק, יגון וצער באו לעולם בגלל הקנאה ותאות הכבוד. כמה מחלוקות היו בעולם, כמה קהלות חרבו וכמה משפחות נהרסו! ולמה? בגלל חשבים סטנוניים: 'למה בחרו אותו ולא אותי? מה, נראה לכם שהוא יותר חשוב ממני? המשנה הזו מגיעה לי ולא לו... אני לא אשתק ולא אותר!'...

אדם שמקבל את רצון ה' ומותר, ואינו מנסה להתחכם - זוכה להיות "ידיד ה'".

אביו של רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל היה ממורי ההוראה בעיר גרודנא. לאחר שנפטר האב, רצו רבים מבני הקהלה למנות את רבי שמואל לרב העיר, כי כבר יצא שמעו כגדול ומפלג בתורה. חלק מיהודי העיר רצו למנות את האח הגדול יותר.

הנדון הגיע לרבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, והכרע שהאח הגדול יכהן במקום אביו.

חלק מבני הקהלה לא השלימו עם הפסק, ובכל מיני אפנים נסו לפעל כדי שימנו את רבי שמואל לרב. הדבר נודע לרבי שמואל והוא עזב את המקום, כדי שלא תהיה שום מחלוקת ח"ו.

העזיבה הזאת הביאה ברכה לכל עם ישראל! כיצד?

רבי שמואל עלה לארץ ישראל והתמנה לרב בישיבת לומז'ה. עם הקמתה של ישיבת פוניב'ז על ידי הרב כהנמן זצ"ל הוא נקרא על ידו לעמד בראשות הישיבה, וגם היה מוסר שיעורים בישיבת גרודנא באשדוד.

השפעת דרך הלמוד של רבי שמואל היתה יחודית. השפעת הגדולה נכרה, ונפרת גם עכשיו, בכל עולם התורה. רבי שמואל הוא "ראש הישיבה" מאז ולדורות, ושעוריו נלמדים בכל הישיבות. הוא זכה להעמיד תלמידים גדולים ורבים, שרבה השפעתם על הישיבות בזמנו ובזמננו.

כאשר אדם מקבל את רצון ה' באהבה ומותר, ולא מתחכם - הוא נעשה "בן רעואל" - ידיד ה'.

זו מעלתם של "הדגלים", שאדם יודע מה תפקידו, ומה היחודיות שלו. הוא לא מסתובב ממרמז, לא מקנא, ולא מנסה לתפס את מקומו של אדם אחר. הוא לא מנסה "להקטין" את האחרים, הוא מנצל את הכחות ואת העצמות שהקב"ה נתן לו, מתרומם ומתעלה, ועושה נחת רוח לבורא יתברך שמו.

*

ספור מענין מספר על רבי יעקב גלינסקי זצ"ל:

מכתב אחד היה שמור בהקפדה יתרה בביתו, ובקש ששבוא עתו יקברו אותו עם המכתב הזה. אחרי תקופה ראו אותו, פתאם, זורק את המכתב החשוב הזה.

שאלוהו בני הבית בתמימה עצומה: "מה סורה פה?"

אמר להם: "זה היה מכתב שכתב לי מרן החזון איש, והוא כותב במכתב 'לכבוד ידידי'. אמרתי לעצמי, שכזה מכתב אני צריך אתי אחרי המאה ועשרים. כשאעלה למעלה, אני אראה שם את המכתב, בתקוה שיפתחו לפני הדלתות מחמת היותי ידיד החזון איש". עכשיו גברה תמיתתם של בני הבית. "אם כן, מדוע זרקת פתאם את המכתב?"

אמר להם: "כתוב ונתנו ידידים זמירות שירות ותשבחות". ראיתי בשם רבי חיים קניבסקי שבאר, מי הם הידידים? מי שנותן זמירות, שירות ותשבחות לקב"ה הוא נחשב לידיד ה'. החלשתי אפוא שאני ארבה בשירות ותשבחות להקב"ה. ואם יש לי 'פספורט' של ידיד ה', אני כבר לא צריך להביא את המכתב מהחזון איש..."

(רבי שלמה מילר שליט"א - נאה דורש)

אין לחקות את המעשים המבלעים של הגדולים

ולא יבאו לראות כבלע את הקדש (ו, ה)

פעם נכנס יהודי לביתו של אדם קדוש ושהור, כי רצה ללמד ממעשיו. והנה רואה הוא שאותו צדיק יושב ליד השלחן,

מעטף בטלית ומעטף בתפלין, ושותה כוס קפה. אמר לעצמו: "והלכת בדרכיו". איזו הנהגה נאה למדתי היום, כדאי לי לאמץ אותה לעצמי! חזר לביתו, התעטף והתעטף, ישב ליד השלחן ושתה קפה. ואם כבר לקים מצוה, כדאי לעשות זאת בהדור. לא קפה נמס עלית פשוט, אלא אספרסו ארוך מקצף [אין לי משג מה זה]...

אמר על כך ה"דגל מחנה אפרים", נכדו של הבעל שם טוב הקדוש: לא תמיד צריך לראות מה בדיוק עושה הצדיק. לא צריך לחדר לכל פנה של מעשיו. יש מעשים שהוא עושה בשקט ובהבלעה, מעשים שראויים לו ולא לזולתו.

זהו שאומרת התורה: "ולא יבואו לראות כבלע את הקדש" - אין צורך להביט במעשים המבלעים של הקדושים והשהורים. יש להם סבות רוחניות להנהגותיהם, אף לא כל הנהגה מתאימה לפשוטי עם.

ישנם ספורים רבים בהקשר זה. חסיד ראה פעם שרבו מוציא מפתח מכיסו מיד אחרי התפילה. הוא חשב שודאי מדובר במנהג שיסודתו בהררי קדש. מנהג נורא הוד. מי יודע, אולי זהו סימן לפתיחת שערי תפלה... אמץ לעצמו מנהג 'קדוש' זה. לימים התברר שהרבי פשוט התכוון ללכת לחדרו, ובדק שהמפתח ברשותו...

היצר משכנע את האדם לאמץ לעצמו 'מנהגים' קלילים, כאלו שאין בהם מאמץ רוחני, ואפילו לא גשמי.

(רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א)

אל תחמיץ את ההזדמנות!

לנפתלי אחירע בן עינן (טו)

איזה שם זה "אחירע"? מפתח נותנים לילד שם כזה!

אומר רבי חיים פלשיאל: 'אחירע' נקרא כך על שם התרחשות שהיתה.

כל השבטים ישבו בתוך ענני הכבוד, חוץ משבט דן שפסל מיכה היה עמם, ולפיכך הם נפלטו מחוץ לענני הכבוד.

מי היה הכי קשור לדן מכל שנים עשר השבטים? נפתלי, שהיה אחיו גם מאב וגם מאם. לכן נשיא דן קרא לאחיו "אחיעזר בן עמישדי" - אחי, עזר לי להיות "בן עמי" שנמצאים במחנה "שד-י", בתוך ענני הכבוד. מה תאמר, שיש לנו את פסל מיכה? אנחנו לא מאמינים בו, וכל מה שהוא נשאר איתנו, זה רק בגלל מיכה.

ענה לו נשיא נפתלי: "אחי - רע" - בעיניו של הקב"ה זה רע! אי אפשר לפסח על שתי הסעפים. או שאתם עם פסל מיכה, או שאתם עם הקב"ה! "בן" - ומה חוצץ בינינו לבינך? "ענין" - ענני הכבוד! אומר ה"חפץ חיים" זצ"ל: על טעות אחת שעשו שבט דן בתחלת הדרך במדבר, הם שלמו במשך שלשים ושמונה שנה של סבל, ובזמן שמי שהיה בתוך ענני הכבוד היה לו מזג, בגדיו התכבסו על ידי הענן והוא היה מוגן מנחשים ועקרבים - הם לא זכו לזה. מדוע? הכניסה לעננים היתה בשעת יציאת מצרים. נתנו לה זמן להכניס. לא נכנסת בזמן? השערים ננעלים!

לעומתם, שבט יהודה היה מיחד במינו. כבר בתחלה הם היו זריזים, נחשון בן עמינדב קפץ למי ים סוף הגועשים, ובנוסף, תמיד כשהיה צריך ללכת במדבר, השבט שהתחיל ללכת ראשון היה יהודה. פעם אחת הוא עשה משהו טוב, ומאז במשך שלשים ושמונה שנה הוא היה זה שהולך בראש כל המחנות.

פעלה אחת יכולה להעניק לאדם חיים טובים ולהבדיל לגרם לו בעיות לכל ארך הדרך, כמו שכבר אמר ה"חזון איש" זצ"ל, שעל טעות אחת אדם יכול לשלם במשך חיים שלמים.

חז"ל (אבות ד, א) אמרו: "אין לה אדם שאין לו שעה". יש לה שעה שבה נמצאת ההזדמנות שלך. תפסת אותה - קנית את החיים שלך!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

הכח של שמירת הלשון

ד' סיון התשפ"ה | גיליון 148

לומדים. משננים. נשמרים.

2 הלכות

"יוסי לא חכם!" מביע דן את דעתו באוזני חיים. דן עבר על איסור לשון הרע כיוון שבדבריו יש גנאי על יוסי. אך אם אומר זאת דן על מנת להשקיט מריבה לאחר שיוסי פעל נגד חיים - מותר. (לשוה"ר כלל ה' סעיף ב')

"ברוך לומד כל יום שלוש שעות בדיוק!" מעדכן טוביה את משפחתו בסעודת השבת. אם ברוך הוא אדם הטרוד בפרנסתו יום מלא, הרי שהדברים הם שבח ומותר לאומרם. אך אילו ברוך הוא אברך כולל או אדם שיש לו פנאי, הרי שהדברים הם גנאי, ואסור לאומרם. (לשוה"ר כלל ה' סעיף ו')

צידה לדרך

"המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא ומוטב שיפיל עצמו לכבשן האש ולא ילבין פני חברו ברבים."
(בבא מציעא נ"ט)

טעימה שבועית בשמירת הלשון

המלבין פני חברו

כשולי הקדרה. שואל ה"בן יהוידע": מדוע דימתה התורה את פניהם של שונאי דוד לשולי הקדרה ולא לזפת או לדיו? ותיירץ: היות ושחרות הקדרה נוצרת מעשן העולה אליה כך גם דיבורו של האדם הוא כעשן היוצא מפיו וכשמדבר לשון הרע, משחיר את פני חברו ואת עצמו כעשן המשחיר את הסיר. תרוץ נוסף, אומר ה"בן יהוידע": שאותיות המילה "קדרה" הן: קו"ף, דל"ת, רי"ש וה"א. וסופן הוא: ל'א'ש'פ'ת' - כלומר סופה של המילה 'קדרה' רומזת 'לאשפת' ללמדנו שהמספר לשון הרע, הפסולת היוצאת ממנו היא מאוסה ומקומה באשפות, ולעיתים קשה עד בלתי אפשרי להפריד את הפסולת מהקדרה ונאלצים לזרוקה כמות שהיא.

אמרו חז"ל: אמר דוד המלך לפני הקב"ה: "האם מחול לי על אותו העוון?" (בת שבע) אמר לו: מחול לך. ביקש ממנו דוד: "עשה עמי אות". וכאשר בנה שלמה המלך את ביהמ"ק, דבקו השערים זה בזה ומיאנו להיפתח, רק כאשר הגיע שלמה המלך לפסוק: "זכרה לדוד עבדך..." - מיד נענה ונפתחו השערים לרווחה, באותה שעה נהפכו פניהם של שונאי דוד כשולי הקדרה וכמובא בסנהדרין קז. אמר דוד: "... בשעה שהם עוסקים בארבע מיתות ביי"ד, פוסקים ממשנתם ואומרים לי: 'דוד, המתחתן עם אשת איש, מיתתו במה?' אמר להם: 'מיתתו בחנק ויש לו חלק לעולם הבא, אך המלבין פני חברו ברבים, אין לו חלק לעוה"ב. ולכן כעת, כאשר הוכחה צדקתו של דוד המלך, כשנפתחו השערים, נהפכו פניהם של שונאי

העלון טעון גיורא

שאל את הרב

מפי הרב מרדכי לוי שליט"א, מח"ס "מי האיש החפץ חיים"

שאלה: נקלעתי למקום מסויים של אנשים שומרי מסורת ולצערי הייתי עד לביזוי תלמיד חכם, שאחד האנשים העז לחרף ולבייש אותו לפני כולם. אותו תלמיד חכם העדיף לשתוק, ולא הגיב לדבריו. הדבר חורה לי מאוד, ורציתי לדעת האם היה מותר לי להגיב במקומי?

תשובה: בגמ' נא' שכל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם, כיון שכבודו הוא כבוד התורה. ונחלקו הפוסקים, למסקנת הגמ', כיצד הוא אופן הנקימה שצריך הת"ח לנקום, ונאמרו בזה ג' דעות: א. רש"י (ד"ה דנקיט בליביה) - התלמיד חכם עצמו אין לו לנקום במי שפגע בו, אבל מותר לו לשמור את הדבר בלב. ואם בא אדם אחר לנקום נקמתו, ישתוק ולא ימחה בעדו. ב. ריטב"א - מניח עלבונו וסומך על כך שמהשמים ינקמו נקמתו. ג. רמב"ם (הל' ת"ת פ"ז הי"ג) - משמע שצריך הת"ח לנקום ממש ולהשיב בעצמו על החירופים, עד שיבקש ממנו מחילה, ואז יסלח לו. וכך פסק להלכה השו"ע³,

1 יומא (כב ע"ב - כג ע"א).
2 מאירי (שם) ורמב"ם (הל' ת"ת פ"ז הי"ג).
3 שו"ע (יו"ד סי' רמג ס"ט).
4 כשיטת רש"י, וגם ממשמעות דברי הריטב"א אפשר לומר כן, ואולי זוהי כוונתו.
5 רמב"ם (הל' ת"ת פ"ז הי"ג).

גם לכם יש שאלה בשמירת הלשון? השאירו הודעה בקו - הכח: 8572 *שלוחה 7,4

לרפו"ש: מיכל בת אורלי

להפצת העלון ללא עלות:
058-3237681

העלון מופץ בכל חודש
בכ-125,000 עותקים.

דרכי התקשרות:
משרד: 02-6315255 | דוא"ל: office5@hacoah.co.il
לתרומות: בנק פאגי | סניף 182 | מס' חשבון 770043
על שם "הכח של שמירת הלשון"

המערכת: ארגון "הכח של שמירת הלשון" הוקם למען הטמעת המודעות בנושא שמירת הלשון ואהבת ישראל. הארגון הוקם ללא מטרת רווח, וחורט על דגלו להביא לשינוי ושמירה על כלל ישראל מחטאי הלשון ומהשלכותיה.

מחנת השנה / י. גברא

הרב מנחם שטיין שליט"א

שואל בעל ה"אורחות צדיקים":

מדוע ברא הקב"ה את האדם בצורה של פה אחד ושתי אוזניים לצידו? מדוע לא ברא אותו, נניח עם שתי פיות ואוזן אחת? הרי אין לו בעיה לעצב את מראה האדם איך שירצה, ואם היה כך, היו מסתובבים כעת ברחוב אנשים בעלי שתי פיות ואוזן אחת וזו הייתה הרגילות! איש לא היה צוחק על זולתו... אם כך, מדוע ברא הבורא את האדם במבנה זה בדיוק?

התשובה היא: כדי שנבין את הפרופורציה בין שמיעה לדיבור, שהשמיעה תהיה פי שניים מהדיבור! על כל מילה שמדברים-לשמע שתי מילים, שהעיסוק העיקרי לא יהיה פטפוט, אלא שמיעה. "אוזן שומעת תוכחת מוסר בקרב חכמים תלין" אמר שלמה המלך. לדעת לשמוע ולקבל הדרכה, הכוונה. להפנים אל תוך תוכי כדי להתקדם בחיים, ורק לאחר מכן לדבר.

אף ר' שמעון בר יוחאי אמר: לו הייתי בששת ימי בראשית הייתי מבקש מה' לשנות את צורת פני האדם, במקום פה אחד - שיכרא שני פיות. הרי לא ראוי ולא מכובד שמאותו פה שאוכלים ושותים איתו, שמדברים בו דברי חולין, מאותו פה יוציאו מילים קדושות ודיבורים שבונים את העולם, הרי התורה היא אלוהית. היא צמצום של האלוהות באותיותיה הקדושות! אם כך, יש צורך לייחד ולהקדיש פה לדיבורי הקדושה, התפילה ולימוד התורה. ושאר הדיבורים - בפה החולין.

אבל הוא חזר בו. למה? משום שהוא חשש שאנשים ישתמשו בו לרעה, "אם בפה אחד" - אומר ר' שמעון בר יוחאי - "אנשים מדברים כל כך הרבה דיבורי לשון הרע, מה היו עושים אם היו עומדות לרשותם שתי מערכות דיבור שהיו פועלות בו זמנית, והוא לא היה מנצל את הפה השני לדברי תורה, אלא לדבר דיבורים שאינם ראויים, בו זמנית בשני פיות, כמה חורבן הם היו עלולים להביא לעולם!!! לכן חזרתי בי ונשארתי שותק ליצירתו המופלאה של הקב"ה".

וכמו שאמר האדמו"ר מצאנז - קלויזנבורג: "על דבר אחד כואב לי... על כך שלא נולדתי אילם אילו הייתי בא לעולם בלי יכולת לדבר אז היו לי חיים מאירים, כי הייתי ניצל מלשוה"ר ורכילות, והייתי יכול לחזור לאבי שבשמיים בשלמות".

לו. למי שביזה אותי ושפך את דמי ברבים. סולח. אתה שומע? ומבקש ממך, אנא ה'" גופו רעד: "עשה שבזכות הביזיון הזה אני אצליח ללמוד, תן לי את המתנה הזו, ללמוד את תורתך הקדושה ושיהיה לי 'גישמאק' בלימוד, כמו חבריי שיוצאים אחרי 'שש-שועס' והעיניים שלהם נוצצות, כמו שתמיד חלמתי "שימי? אתה שם?" הוא שמע חבטות בדלת, חבטות המשויכות למוטי חברו: "מחפשים אותך!" "רגע אחד" הוא הרים את קולו ומיד שב ללחוש: "ומשפט אחרון, אבאל'ה שבשמיים, שנהיה אנחנו. אני. וצאצאנו, יודעי שמך" עיניו התמלאו בדמעות: "ולומדי תורתך לשמה, אנא ה'"

"כן, מוטי" הוא פתח את הדלת: "מה יש?" "מה קרה לך?" שאל מוטי, מבחין בעיניו האדומות: "בכי- לא משנה", "כן, בכיתי" אמר שימי בהתרגשות מה: "זה בסדר מבחינתך?"

עיניו של מוטי רפרפו על קרעי הדף המקומטים בכף ידו הקמוצה של שימי, ובעיניו שבורות יתר על המידה: "אני מצטער" הוא אמר. "אין לך סיבה להצטער" נעו פניו של שימי. "יש לי" התעקש מוטי: "הייתי ליד לוח המודעות, כשמישהו העיר הערה ארסית על שגיאת הכתיב, ו- --- הוא אמר: 'אני הולך להעמיד אותו במקום' הייתי צריך לעמוד על המשמר, לבדוק שהוא לא עושה שטויות"

"הכל בסדר. תשתדל לא לומר לי, אפילו בטעות, מי היה זה" פנה שימי לעבר הדלת: "מי מחפש אותי?" "לא יודע" שבו עיניו של מוטי לנצוץ בברק קונדסי: "מישהו ברר עליך" "ברר?" כיווץ שימי את גבותיו: "פה. אמרת לו שאני כותב בשגיאות?" הוא היה מריר: "לא צריך, כעת יהיו מספיק בחורים שראו זאת בזמן אמת"

"לא. הוא לא ברר על מידות טובות ולימוד" הפתיע מוטי: "הוא רק שאל מיהו הבחור שמארגן בישיבה את ה'ועדים' ושאל איך אפשר ליצור איתך קשר".

שימי נשך את קצהו של הפלאפון מהוררה. היהודי שטלפן הזדהה כ'מטפל פרטי בשרות הישיבה' מה זאת אומרת? התבלבל שימי: 'אתה מטפל רגשי?' 'לא' ענה היהודי בפשטות: 'פיתחתי שיטת לימוד למאובחני קשב וריכוז, ובתאום עם רבני הישיבה, רציתי לשאול אותך אם תרצה להתנסות בשיטה הזו לפני שאני מפרסם אותה, זה יעזור לי, ובעז'ה יעזור גם לך, הדבר לא ידרוש ממך הרבה, רק שעה פעם בשבוע' "הגעתי אליי דרך לוח-המודעות" שאל-קבע שימי. "נכון" המטפל לא הכחיש: "ושמתי לב שהבעיה גדולה יותר משתי שגיאות. טעיתי?" "לא" הוא לחש. "זה המקצוע שלי" אמר המטפל: "בוא ונקבע שעה. מתאים?"

שבועות. שנה לאחר מכן.

שימי יצא מבית המדרש, רגליו על הקרקע וליבו למעלה: "אתה מאמין שהצלחתי, לראשונה, ללמוד במשך לילה שלם?" שאל את מוטי: "בפעם הראשונה בחיי, כשרקדנו לפני תפילת שחרית, הרגשתי קשור, מחובר. לא.... תלוש"

"כן" הסכים מוטי: "הכל בזכות המטפל הזה. נכון?" "הכל בזכות הביזיונות" אמר שימי חרש: "ובמבט לאחור, אם אדע מיהו הבחור הזה, אני מוכן לחבק אותו על המתנה הגדולה שקיבלתי בזכותו. היה שווה".

"מוטי, השנה ביקשו מהנהלת הישיבה לארגן את סדר הישיבה בבית המדרש, ולשבץ בה את כל הבחורים בישיבה ללימוד ליל שבועות, תוכל להשיג את המפה? הנה", הוא פשפש בכיסו בקדחתנות: "יש לי את שמות כל הבחורים, כולל אלו שנוספו, מודגשים בצהוב, ואת סדר הישיבה ב'מים הנוראים'".

"כל הכבוד" מדד מוטי את שימי בהערכה: "אתה זה שמארגן בכל שנה את הכל. את סדר הישיבה, את החברות, את ה'ועדים', את הפרחים ואת- "אוי, שכחתי" טפח שימי על מצחו בבהלה: "הכיבוד! לא סגרנו את הפינה של הכיבוד החלבי!" והוא פרח ונעלם.

מצחיק שמוטי מעריך אותו, מה, הוא לא מבין שעדיף לשבת וללמוד בעצמך 'סדר' שלם, בלי לקפוץ על הכיסא, מאשר לארגן את הפרויקטים הללו? הוא שמח בפעילותו למען הבחורים, אך לו היה מגיע כעת מלאך משמיים, ונוטל ממנו את כל בעיית הקשב-וריכוז, הדבר הראשון שהוא היה עושה הוא לרוץ לבית המדרש וללמוד. ומשאיר את האחריות לבחורים אחרים.

אפילו המודעות שהוא כותב בישיבה, אינן שלו, הוא מבקש ממוטי שיכתוב ויערוך את המודעה לפני שהוא יעתיק אותה ויתלה. כך בטוח יותר עבורו, טוב, הוא מתכוון למודעות ארוכות, לא למודעות בנות שורה וחצי.

הוא עלה במדרגות, הרער לרגע ואז שינה כיוון, הוא ילך ללוח מודעות, הרב רוטנברג ביקש להקדים את שעת ה'ועד', והוא ישנה זאת במודעה.

הוא נעמד מול לוח המודעות והוכה בהלם, על הדף שתלה ובו נכתב: 'בחורים יקרים, לקרת הלימוד בליל שבועות יאריך 'ועד' ביום חמישי, בשעה 3:15 בחדר השיעורים מפי הרב רוטנברג שליט"א' כעת שתי מילים סומנו באדום זועק, מישהו כתב על הדף: 'לקרת- לקראת. יאריך- יערך'. ובדיו אדומה הוסיף בצד: 'לך לכיתה א' ללמוד, ואח"כ תארגן לנו ועדים' אלוקים.

כמה בחורים ראו כבר את המשפט המשפיל הזה? ולמה לוח המודעות נמצא במקום כה מרכזי בישיבה? הוא תלש את הדף בידיים רועדות ונמלט לעבר חדרו. ראשו מושפל מול כל בחור שפגש בדרכו, אולי גם הוא ראה את השגיאות ואת המשפט הנוראי בצידן? הוא נכנס לחדר, סגר אחרייו את הדלת ונשען אחורה בחולשה. לא. לא. זה לא קורה לו.

עד שהוא הצליח להתנער מתווית המסכן שדבקה בו לאורך שנות ילדותו, שהחל להתברג בישיבה כבחור סוחף וחברה'מן, שבחורים, וגם הרמ"ם יודעים לפנות אליו בעת הצורך, מגיע בחור קנאי ושופך את דמו ברבים בעזרת משפט קצר בדיו אדומה.

אבל מה יש לקנא ב? הוא רצה לצרוח. מיהו הכסיל הזה שמעדיף להחליף חיי עולם בעסקנות זולה? ואין לו ספק שמדובר בקנאה. היא מבצבצת מבין המילים. אלוקים. אני לא סולח לו. לא.

הוא הוציא את הדף, יישר אותו, קרא אותו שוב בעיון, נאנח.

למה? למה הרסת לי? מה עשיתי לך רע? מי אתה? בהחלטת פתע הוא קרע את הדף לגזרים, לאורך, לרוחב.

"ריבונו של עולם" הוא בלע את המילים: "אני סולח

אבל מה יש לקנא ב? הוא רצה לצרוח. מיהו הכסיל הזה שמעדיף להחליף חיי עולם בעסקנות זולה?

עצה מעשית: זכרו

כשמחשבים למעלה את העוונות, מצרפים לזה את עוונות אבותיו עד ארבע דורות, וכשמקבל על עצמו חובת השמירה, בזכותו ימחל הקב"ה גם לאבותיו. (ח"ח חובת השמירה פ"ח)

כח הלשון

ולתדהמתנו, תוך זמן קצר השתחרר הפקק והגענו כמעט ללא איחור לחתונה!

גם לכם יש סיפור ישועה, בזכות שמירת הלשון?

שתפו אותנו, קו הכח 8572*
שלוחה 7,3

יצאנו - כל המשפחה לחתונת קרובי משפחה שאנו קשורים אליהם מאד בקשר רגשי, לבד מהקרבה המשפחתית, אך כשהגענו לכביש אחד, נראה פקק ארוך-ארוך, עד שהרכב עמד כמעט בלי תזוזה (לאחר מכן התברר שזו הייתה תאונה, ה"י) היינו לחוצים מאד מכך שנאחר ואולי נפסיד חלקים גדולים מהחתונה, החלטנו ללמוד הלכות שמירת הלשון מספרון קטן שנמצא קבוע ברכב,

הישועה שלי

יש לכם סיפור ישועה אישי ומחזק?
ספרו לנו במספר 8572* שלוחה 7,2
ואולי הוא יתפרסם

התכתי של אלהן

הלכתי לחדר שלי ו--- "הוא השתתק. זו הסבה שה'חפץ חיים' אסר להאמין ולקבל לשון הרע שנאמר על האלף בפניו, אפילו אם האלף שתק ולא הכחיש, עדין אסור לקבל" ציו התכתי ועף לכוון הפלורסנט, נתלה עליו ונביט עליהם במהרה. הילדים שתקו. המומים. תכתי אמתי???

המנהל עצם עיניים ונשם עמוקות. הוא מעולם לא למד איך מחנכים תפים: "אתה צודק" הוא אמר בקול רגוע מששב ופקח את עיניו: "זו באמת הלכה חשובה, שהרבה טועים ומתבלבלים בה, הם בטוחים שאם ילד אמר בפני חברו: 'אוי, איזה עצלן תנחום' ותנחום שתק ולא אמר מלה, פנאזה שהדברים אמת. אבל עכשו---"

"כו, כו, אני יוצא!" אמר התכתי ועף לכוון החלון.

הילדים הנהנו בהבנה 'העץ הנמוך' היה גזע נמוך מאד שממנו יצאו שני ענפים גדולים שהיו מושב נוח במיוחד לילד שרצה לעמוד גבוה מעט.

--- "והתחלתי לצלף לעבר קפסת הפח, אבל אז עבר שם מישו שהגוגו נגע בו, והחליט לספר זאת לאבא שלי. כמה 'מלח ופלפל' הוא הוסיף! 'שלומי טפס על העץ בזמן של ה'מתמידים'! והצליף אבנים על כל ילד שיצא מה'מתמידים'!"

"הנה" נד המנהל בראשו: "הנה דגמה מצערת לילד שראה מעשה שנעשה, ואולי קים מספר תנאים ב'לשון הרע לתועלת', אך את התנאי החשוב הזה הוא שכח, וכמה עגמת נפש נגרמה כעת לשלומי!" "הייתי כל כך המום ופגוע מההלשנה ה... שקרית הזו" אמר כעת שלומי: "שאפלו לא הסברתי את מה שבאמת קרה שם, פשוט

האבנים של שלומי.

"מה קרה בשבוע שעבר?" שאל המנהל את שלומי ברוך.

"אחד הילדים מהשכונה הגיע לאבא שלי שלומי נגב את עיניו: "וספר לו ש'שלומי טפס על העץ בזמן של ה'מתמידים' והצליף אבנים על כל ילד שיצא מה'מתמידים'. אבא שלי כעס עלי והעניש אותי---" קולו נשבר: "אמר לי---"

"אבל אתה לא הצלפת על ילדים!" התערב רובי בפליאה: "נסית לצלף לעבר קפסת שמואים. אני ראיתי!"

"קבלתי מאחי הגדול 17 גוגואים שנשמרו לו משנה שעברה" אמר כעת שלומי, מאשש יותר: "והחלטתי להתאמן על צליפה מזיקת עד שתגיע עונת הגוגואים, שאז אני אהיה ממש 'צלף', לכן מיד כשהסתיים ה'מתמידים' רצתי אל העץ הנמוך---"

עצמ...עצמ...

עלון מס' 85

פרשת במדבר

זוהי הפרשה

ספורים

"וידבר יהוה אל משה במדבר סיני" (פרק א' פסוק א')

פעם נפגש אחד המשכילים עם רבי איזל חרף, ושאלו: "יאמר לי בבוד הרב, מדוע רבים מבין החרדים, אינם נזהרים כלל בדרכי הנימוס, לעמיתם המשכילים, אף שמזלזלים הם במצוות, הם מדקדקים מאוד בהלכות דרך ארץ כחוט השערה?"

השיבו רבי איזל: "הבה ונראה מה ארע במתן תורה: כֹּאֲשֶׁר באו בני ישראל לקבל את התורה בהר סיני, הִזְדַּחוּ הַחֲרָדִים, וְהַשְׂכִּימוּ קוֹם, וְרָצוּ בְּזִרְיוֹת לְהֵר סיני. הֵם הִגִּיעוּ בְּמוֹעֵד וקבלו את התורה בלה, בין תורה שכתב בין תורה שבעל פה, ולא עוד אלא שזכו גם במדות הטובות של הענוה ושפלות, וכך קנו את התורה ורכשו אותה.

ואולם אתם המשכילים, "בני הנימוס והקדמה", לא מהרתם כלל, קמתם בעצומו של יום, התרחצתם, התלבשתם לפי מיטב בגדי האפנה סרקתם את שערכתם בקפידה, סעדתם פת שחרית, ורק לאחר מכן יצאתם לקבל את התורה בהר סיני. ומה ארע? אתם הגעתם מאחר מדי, התורה עצמה כבר נתנה לכל החרדים, ואלו לכם לא נותר כי אם אחת מן המסכתות האחרונות שבש"ס, הלא היא מסכת דרך ארץ...

תשובות מעמוד שני

א. אלא, לפי ששבת זבולון היה עוסק במקח ובממכר ומפרנס

את שבת יששכר שעסק בתורה, ולמען לא נחשב שזבולון

אינו אלא טפל ליששכר, אמר הכתוב: "מטה זבולון" בלי ו'

החבור, ללמדנו כי כל המחזיק בלומדי תורה מעלה עליו

הכתוב כאלו למד תורה בעצמו. מטה זבולון הוא אפוא עקר

וארטים

"כֹּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַּר סִינִי" (פרק א' פסוק י"ט)

והלא מן הדין היה הכתוב צריך לומר ההפך: "ויפקדם במדבר סיני כֹּאֲשֶׁר צִוָּה ד' את משה!"

אלא, נשמותיהם של ישראל הן המהוות את התורה. כל אדם מישראל הנהו אות מן התורה, כפי שמצינו בספרים שראשי תבות של "ישראל" הם: יש נששים רבוא אותיות לתורה.

יוצא אפוא שכֹּאֲשֶׁר פקד משה את ישראל היה לומד בזה את התורה. הוא אשר אמר הכתוב: "כֹּאֲשֶׁר צִוָּה ד' את משה" כשם שלמד משה את התורה כֹּאֲשֶׁר צִוָּה אותו השם יתברך, כך למד את התורה גם כֹּאֲשֶׁר "ויפקדם במדבר סיני"...

"מטה זבולון" (פרק ב' פסוק ז')

אצל כל השבטים, שנמנו על דגל, נאמר "ומטה" עם ו' החבור, ולמה אפוא נאמר אצל זבולון "ומטה" בלבד, בלי ו' החבור?

אלא, לפי ששבת זבולון היה עוסק במקח ובממכר ומפרנס את שבת יששכר שעסק בתורה, ולמען לא נחשב שזבולון אינו אלא טפל ליששכר, אמר הכתוב: "מטה זבולון" בלי ו' החבור, ללמדנו כי כל המחזיק בלומדי תורה מעלה עליו הכתוב כאלו למד תורה בעצמו. מטה זבולון הוא אפוא עקר בשל עצמו...

ציור מרמז

מצאו כמה מרמזים הציורים בהקשר לפרשה

הלכות תלמוד תורה

אמרו חכמים: ממזר ת"ח קודם לכהן גדול עם הארץ שנאמר יקרה היא מפנינים, מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים.

אין לה מצוה בכל המצוות בלן נהיה שקולה כנגד תלמוד תורה אלא תלמוד תורה כנגד כל המצוות בלן נהיה תלמוד מביא לידי מעשה, לפיכך התלמוד קודם למעשה בכל מקום.

תחלת דינו של אדם, אינו נדון אלא על התלמוד ואחר כך על שאר מעשיו, לפיכך אמרו חכמים "לעולם יעסק אדם בתורה בין לשמה בין שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה".

(רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג')

בדיחות

איש מגיע לבית כנסת של קמצנים באמצע המכירות, והוא שומע:
"20,40" ואינו מאמין!

"160" לא יאמן! "190"

לבסוף שומע: "1.20 ש"ח, זכה!"

איש אחד נדון למות בתלה.

שאלו אותו התלנים: "יש לך בקשה אחרונה?"

"לא, לא, זה בסדר", אמר הנדון.

הדקו התלנים את החבל, ואז התחיל הנדון לסמן: א... אה... חשבו ששנה את דעתו ויש לו בקשה אחרונה, פתחו את הקשר, ושאלו אותו: "מה רצונך?"

"משגעים!", אמר הנדון למות, "כמעט חנקתם אותי!!"

מה כתוב בכניסה לחדר דיאטה?

הכניסה לצביר הרחב...

נושא השבוע

מאכלי חלב בשבועות

ידוע המנהג לאכל מאכלי חלב בשבועות, להלן כמה טעמים למנהג זה:

א. הרמ"א כתב (תצ"ד, ג') שזה זכר לשתי הלחם שמקריבים בחג השבועות בביהמ"ק, כי בשאוללים מאכלים חלביים בסעודה ואח"כ רוצים לאכל בשר, צריך להביא לחם אחר כי אסור לאכל בשר וחלב מלחם אחד, וכשמביאים את הלחם השני זה זכרון לשתי הלחם שהיו בביהמ"ק.

ב. המ"ב כתב (שם ס"ק י"ב) טעם מפיו שאחרי שחזרו ממעמד הר סיני רצו לאכל, ולא יכלו מיד לאכל בשר, כי אז במעמד הר סיני שמעו את כל ההלכות שצריך לבדוק את הסביון, לנקר את חוטי החלב והדם, ועוד, ולכן אכלו מאכלי חלב בנתיים.

ג. מפיו שהתורה נמשלה לחלב, כמו שכתוב: "דבש וחלב תחת לשונך" ולכן המ"ב כתב (שם ס"ק י"ג) שיש מקומות שנוהגים לאכל דבש וחלב מפני הטעם הנ"ל.

לתרומות, הנצחות ולקבלת העלון במייל:

hidushey.haparasha@gmail.com

נערך ונלקט ע"י
יצחק דויטש.
וועלוועל בלאק.

העלון מוקדש לרפואת שרה בת אסתר, שמואל בן שרה, חן אריאל בן אילנית, רפאל יונה בן רינה ודוד בן זיוה בתושח"י.

משל ותבונה

"ואלה תולדות אהרן ומשה" (במדבר ג, א).

"ואינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה" (רש"י).

ותן בלבנו – ואנו נקח!

תבונה

מסביר החפץ חיים: בכל יום אנו באים בבקר לבית הכנסת, ובתפילת שחרית בבכרפת 'אהבה רבה' אנו מבקשים ומתחננים: "ותן בלבנו להבין ולהשכיל, לשמוע, ללמוד וללמד" וכו'.

בשמים שומעים את תפלתנו ומוכנים להעניק לנו שפע חכמה ושפע בינה. מצפים רק שנשב ונלמד תורה, ומן השמים יעזרו לנו.

אולם אנשים רבים מסיימים את התפלה, ומיד פונים לעסקיהם, ובמשך כל היום כמעט ואינם פותחים ספר לימוד. וגם כאשר הם פותחים ספר, הרי שהלימוד אינו בעיון כפי הצורך, ואינו באופן שניתן לרכוש ממנו ידיעות רבות ונכונות בתורה. והנה, למחרת שוב אנו שבים לבית הכנסת, ובפינו אותה בקשה: "ותן בלבנו להבין ולהשכיל וכו'". ושוב אין אנו נגשים ללימוד התורה.

אנו נוהגים כאותו עני: מבקשים מתחננים, אך לא מגיעים לפגישה עם מי שבידו להעניק לנו מטובו. לא יום ולא ימים נמשכים הדברים. שנים ארוכות, ולעתים במשך כל החיים חוזר על עצמו אותו מחזה, וכדי בזיון וקצף. אם היינו שמים לב לדברים היוצאים מפינו בתפלה-ודאי יהיה מצבנו משתנה לטובה.

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

משל

עשיר גדול הלך ברחוב העיר. לפתע נגש אליו עני מרוד, ובקש ממנו בקשה: "הגעתי עד פת לחם, ועתה הזדמן לי מסחר זעיר, שאם אעסוק בו, יתכן שאוכל להחליץ את ממצבי הקשה. לצורך מסחר זה הנני זקוק להלוואה בת חמישה רובל, ומאוד אודה לך אם תוכל להלוות לי סכום זה".

בקשת העני נגעה ללבו של העשיר, והוא ענה לו: כאן ברחוב לא מצוי בידי סכום זה, אולם נקבע שעה בה תגיע לביתי בשעות הערב, ואלוה לך את הסכום. ויהי רצון שה' יהיה בעזרה ויושיע אותך ממצבה הקשה, באופן שתוכל לנהל את חייך בשלום ובהצלחה".

העשיר היה אדם טרוד מאוד, אולם לנוכח הבטחתו לתת לעני הלוואה, הוא נשאר בביתו וחכה לו שיבוא לקבל את סכום ההלוואה. אולם השעה היעודה חלפה, והעני לא הגיע. העשיר המשיך להמתין בביתו עוד שעה ארוכה, אולם לצערו האיש לא בא.

"אולי קרה לו מקרה מצער שאלץ אותו לא להגיע", הרבה העשיר, "הרי הוא כה זקוק להלוואה". למחרת הלך שוב העשיר ברחוב, ולהפתעתו ניגש אליו שוב אותו עני. הוא לא התנצל כלל על כך שלא הופיע אתמול כמדובר, אלא חזר שוב על הדברים שאמר אתמול, שהוא זקוק מאוד להלוואה והוא יודה אם ילוו לו וכו' וכו'. העשיר, שהיה טוב-לב, ענה לו: "הרי חפיתי לך אתמול ולא באת! חשבתי שארע לך מקרה מצער, ואני שמח שלא קרה. למרות שלא באת אתמול, הנני מוכן לחכות לך גם היום באותה שעה. השתדל לבוא בשעה היעודה, ואלוה לך את הסכום שביקשת".

העשיר חכה שוב בביתו, אך חלפה שעה, חלפו שעות והעני לא בא. הפעם החליט העשיר שכנראה הפניה אינה רצינית, ואותו עני אינו אדם נצרך כפי שהוא נראה.

למחרת שוב צעד העשיר אל בית העסק שלו, ושוב נגש אליו העני ובפיו אותו פזמון. ללא התנצלות וללא רגשות אשמה על כך שפעמים הוא הפר את דבריו, הוא פנה לעשיר בבקשה הקודמת.

בפעם זו סרב העשיר להענות לבקשתו, ואמר לו: "מעשיך מוכיחים עליך שאין בקשתך אמיתית, יתכן אפילו שהנך חומד לצון ואתה מתכוון להתעלל בי". העשיר סים את דבריו, ועזבו לנפשם.

מצאו את 10 ההבדלים

גליון 682
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

מסופר במדרש, מעשה ברבי עקיבא שיצא פעם לשוק למכור מרגלית אחת, והיה עשיר אחד לבוש בבגדים בוויים, והיה שפל ביותר, ויושב בבית הכנסת עם העניים. כשראה הלה את המרגלית ביד רבי עקיבא, רצה לקנותה ממנו, וביקשו שילך עמו לביתו, כדי לשלם לו עבור המרגלית. הלך אחריו רבי עקיבא וחשב שהוא מתלוצץ בו, עד שהגיע לביתו, ויצאו לקראתו עבדיו והושיבוהו בכסא זהב, והביאו מים ורחצו רגליו, וצויה האיש לשלם לרבי עקיבא את דמי המרגלית, וכן צויה לערוך שלחן לסעודה עבור רבי עקיבא ותלמידיו. לאחר הסעודה שאל רבי עקיבא את בעל הבית, אתה שחנך אלקים בכל העושר הזה, מדוע משפיל אתה עצמך ויושב עם עניים אומללים? השיב לו האיש, רבי הכתוב אומר (תהלים קמד ד') 'אדם להבל דמיו ימיו כצל עובר' והממון אינו עומד לעולם, ולכן רואה אני ששייבה בקרב העניים טובה לי מאוד, כדי שלא תגבה נפשי ולא אתגאה בעושר הגדול שחנני יוצרי, ועוד שאני שומר מקומי עמהם מעתה, שאם ארד מנכסי ח"ו לא ישתנה מקומי בעבור עניותי. ועוד אני חושב שאנו שווין ביצירה, שנאמר (מלאכי ג' - י') 'הלא אב אחד לכולנו הלא אל אחד בראנו' ובזמן שיתגאה האדם יחטא ביותר ויירש גיהנם, לפי שהקדוש ברוך הוא שונא את הגאים ואת הגבוהים. כשמוע רבי עקיבא את דברי האיש ומענה פיהו וענוותנותו שיבחו וברכו והוטב בעיניו עד מאוד.

(מנורת המאור נר ז' כלל א')

פרשת השבוע

זיע"א. שאלו את חיים הפעוט מה ראית ללמוד בעל פה את כל תרי"ג המצוות? והוא השיב: נוכחתי כי חיילים חייבים לדעת בעל פה את כל הפקודות היוצאות מפי המפקד, אנחנו היהודים חיילים אנו בצבא של ה', ועל כן עלינו לדעת בעל פה את כל פקודותיו וחוקיו, והיות ואני משתוקק להיות חייל טוב בצבא ה' לכן למדתי בעל פה את החוקים.

לבני גד תולדותם למשפחותם וגו'
(א' - כ"ד)

מסופר על הרה"ק ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זיע"א שהיה גם סופר סת"ם חשוב ומיוחד ביותר, ברשותו היה ספר התורה של הבעש"ט הקדוש זיע"א, והיה מתקן בו אותיות שפרחו והיו צריכות תיקון, עבודה קודש זו עשה בדחילו ורחימו, ופעל ישועות בעת הזאת. ומסופר: פעם חלה אחד הרבנים שהיה קשור אליו, ומצבו התדרדר והרופאים שלחוהו לעיר פעסט לדרוש ברופאים גדולים, ביום רביעי דסליחות, הגיע למונקאטש כדי להתברך מפי הרבי לפני שיצא לפעסט, הרבי עמד אז בשעת הגהת הספר הקדוש של הבעש"ט בפסוק "לבני גד תולדותם", ואמר לו המנחת אלעזר: באת בזמן טוב כשאני אוזן "בבני גד" ואף לך יהיה "גדיא יאה" (מזל טוב). וראשי התיבות של פסוק זה הם בגימטריה שם של רפואה, הרי שתהיה לך רפואה שלימה.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני (א' - א')
בשלושה דברים ניתנה התורה, באש, במים ובמדבר (במדבר רבה א' - ו')

מסופר על הרה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זיע"א, שאמר פעם באחת מדרשותיו, הקדוש ברוך הוא נתן את התורה לישראל, על מנת שיקיימוה בכל תנאי ובכל מצב, ויהיו נכונים למסור נפשם על האמונה בבורא העולם, ואין הכוונה למעשה חד פעמי של מסירות נפש, אלא גם להסתגלות של חיים ממושכים בתנאי לחץ וסבל, המצריכים מסירות נפש מתמדת למשך ימים רבים. קורות ימי עמנו מלאות דוגמאות של מסירות נפש מצד היחיד או הכלל. ועל כך מרמזים דברי המדרש לעיל, "בשלושה דברים ניתנה התורה" "באש", רמז למעשה אברהם אבינו שקפץ לכבשן האש למען אמונתו, והיתה זו מסירות נפש של יחיד. "במים" רמז למעשה נחשון בן עמינדב שקפץ לים סוף בראש בני ישראל, והיתה זו מסירות נפש של הרבים. "במדבר" רמז למעשי אבותינו שהלכו ארבעים שנה במדבר בארץ לא זרועה, מתוך דביקות ואמונה בבורא יתברך, וזוהי מסירות נפש מתמדת של כלל ישראל שאין גדולה הימנה.

מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל (א' - ג')

מסופר על הרה"ק רבי חיים בעל ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א, שבהיותו בן ארבע שנים בלבד, כבר ידע בעל פה את כל התרי"ג מצוות, כפי שסידרן הרמב"ם

זמני השבת

במדבר

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:21 ת"א: 8:24 ר"ת: 8:54

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:03 ת"א: 7:19

עצתו הפקחית והנבונה של הצדיק

מסופר על הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א, שבנעוריו היה לו חבר אחד, עילוי גדול וירא שמים, שאחר כך נתקבל לרב ואב"ד בעיר יאנוב. הרב היה מתמיד גדול בתורה ועובד השם גדול.

ברבות הימים שידך הרב את בנו במרחקים, עם רב אחד. בהגיע זמן החתונה ביקש הרב מאת חשובי ונכבדי עירו, שיסעו עמו אל חתונת בנו בכורו. נסעו הלומדים והנגידים במרכבות, לכבודו של רבם, והרב נסע במרכבה מיוחדת עם בנו ועם ראש הקהל, ועם עוד אברך אחד מופלא בתורה. בדרך נסיעתם הגיע זמן מנחה. ירדו מן המרכבה, הרב ובני לווייתו, להתפלל מנחה. הרב הלך לצד אחר, תחת אילן אחד ביער. האנשים אשר נסעו עמו באו בחזרה אל המרכבה, והמתינו לרב עד בוש, והוא לא בא.

השמש כבר שקעה, והרב עדיין לא חזר אליהם. נשתוממו הרבה על הדבר, והלכו החתן וראש הקהל והאברך לחפש את הרב ביער, אולי הוא עומד שם ומתפלל, ולא מצאוהו. נבהלו מאוד, כי החושך כבר כיסה את הארץ, ובאו בחזרה אל הדרך הסלולה, אל המקום אשר המרכבה עמדה שם. בתוך כך באו גם שאר המרכבות עם האנשים אשר נסעו אל החתונה, ושאלו: מה זה שעומדים כאן על אם הדרך? סיפרו להם, כי הרב הלך ואיננו.

ענו ואמרו האנשים: היות שראינו לפני זמן מה, כי הגביר פלוני המפורסם נסע גם כן אל החתונה, והוא נסע יחידי במרכבתו, על כן אנו חושבים שמן הסתם כשראה את רבנו עומד ביער, הזמינו לנסוע במרכבה שלו, ובוודאי נסע עמו. כששמעו את הדבר, הסכימו כולם שהשערה זו נכונה היא, ונסעו משם. אבל מה גדל אכזבתם ודאגתם כשהגיעו למקום החתונה, וראו שהמחותן, אבי החתן, איננו. השערות מהשערות שונות עלו במחשבתם, וסוף דבר שנערכו הנישואין בעצבות גדולה משני הצדדים.

אחר החתונה נסעו בני ביתו של הרב לביתם, ובכל הדרך שאלו כל עובר ושב, אם לא ראה את הרב, וכולם ענו שלא ראו ולא שמעו דבר. באו לעירם, ליאנוב, וגם שם לא מצאוהו. שלחו שליחים לחפשו במקומות שונים וללא הועיל.

ומה קרה עם הרב? הוא תעה ביער. רצה לצאת מן היער אל הדרך, ותעה בשבילים עקומים, והלך כל אותו הלילה כמה פרסאות בעומק היער, כי היער היה גדול מאוד. בבוקר, כשזרח השמש, עמד לפוש, קרא קריאת שמע, והתפלל. וכך הלך ביער כמה שבועות רצופים, ואכל מפירות היער. ומרוב צרות ודאגות נפשו שכח מתי הוא יום השבת, וטעה בחשבונו ביום אחד. הקדים את חשבון הימים ביום אחד, ועלה לו בחשבונו שיום שיש הוא יום השבת, וקידש אותו יום

ככל אשר היה לאל ידו בהיותו ביער. והשי"ת שמר אותו מכל מיני פגעים וחיות רעות, בזכות תורתו ומעשיו הטובים, עד אשר לאחר כמה שבועות יצא סוף סוף מן היער, וברוב הרפתקאות בא לעירו ולביתו, וסיפר את כל אשר עבר עליו מאז שנעלם. השמחה הגדולה שהיתה בבואו מובנת מאליה.

בהגיע יום חמישי לפנות ערב, התחיל הרב להכין את עצמו לקבלת שבת, השתומם על בני ביתו, שאינם עושים שום הכנות לשבת קודש הממשמש לבוא. אמרו אליו בני ביתו, שהוא טועה בחשבונו, והיום הוא חמישי בשבת. אבל הרב בהיותו ביער מרוב צרותיו נפל קצת במרה שחורה, והיה כעין שוטה לדבר אחד, שרק הוא צודק בחשבון הימים, וכל בני ביתו ובני עירו טועים. וכל הוויכוחים והטענות לא הועילו להזיז אותו מדעתו.

התחילו לחשוש שהרב אינו בישוב הדעת בדבר זה, והיה צער גדול לבני ביתו מזה, אבל מה יכלו לעשות? באור ליום השישי הלך הרב לבית הכנסת וקיבל שבת בשמחה רבה, וכל העם הצטערו וחשבו שהוא מטורף בדעת ר"ל. והוא כיבד את ה"שבת" שלו בכבוד גדול, ולא עשה מלאכה ולא הניח תפילין. וכשהגיע יום השבת האמיתי, וראה שכל העם מכינים עצמם לשבת, רגז וכעס עליהם, והניח תפילין ועשה מלאכה. והשמחה שהיתה בביתו לרגל בואו, נהפכה לאבל ויגון.

כך עברו כמה שבועות, ולא יכלו להעביר אותו מדעתו וחשבונו. באו אליו כמה רבנים וגדולים מהסביבה וביקשו ממנו שיבטל את דעתו, והרבו עליו דברים בראיות ואותות, כי טעה בחשבון כשהיה נע ונד ביער. אבל הוא לא ביטל דעתו מעולם, ונוסף לזה נטרפה דעתו עכשיו לדבר זה, אף שבשאר עניינים היה בר דעת גמור כמו כל אדם, לכן לא שמע לדבריהם.

באחד הימים הגיע הדבר אל ידידו מנוער הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א שהיה אז רב בעיר שינווא. נסע אליו ר' שמעלקא ובא לביתו ביום חמישי, שהוא ערב שבת לחשבונו של הרב. ושמוחו זה לקראת זה מאוד, מאהבת נעורים. שאל הרב מיאנוב את ר' שמעלקא: האם יהיה כבודו אצלי בשבת קודש? והשיב ר' שמעלקא: בוודאי, באתי אליו לכתחילה כדי להתארח בביתו בשבת קודש.

וציווה ר' שמעלקא לבני ביתו של הרב שיכינו את עצמם לשבת, שחל להיות לפי חשבונו של הרב, וגם יכינו יין נישן, נושן, חריף וטוב. ביום חמישי אחר חצות הלכו הרב ור' שמעלקא למקווה, ולפנות ערב לבשו בגדי שבת והלכו לבית הכנסת להתפלל. תמזהו כל בני העיר על רבי שמעלקא, האם ח"ו גם הוא מודה להרב מיאנוב? ור' שמעלקא כיבד את הרב ב"קבלת שבת", אבל ר' שמעלקא בעצמו וכן בעלי הבתים התפללו תפילת חול.

משל ונמשל

אין לך אדם שאין הקב"ה מנסה אותו

איתא בשם הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א: אם ירצה אדם להשיג את המידה של "איזה עשיר השמח בחלקו" גם אם אין לו אלא פת במלח ומים במשורה, ימחיש לעצמו את מצבו ממשל ודוגמה: נגר צריך שיהיו לו כלי עבודתו, ובלעדיהם אינו יכול לעבוד באומנותו. כלי מלאכתו כוללים פטיש וצבת, מסור, מקדח ומברג ומקצוע, בעזרת מקצוע זה הוא מקציע את העץ ומחליקו, יבוא אדם ויפקיע את המקצוע – והנגר ישובת ממלאכתו ולא יוכל להרוויח את לחמו.

מעשה בנגר שלוה כספים למחייתו והתחייב לפרוע אותם לזמן קצוב, עבר הזמן ולא פרע, בא בעל החוב וירד לנכסיו ונטל את המקצוע במשכון. בא לפניו הנגר, ודמעתו על לחיו, אמר לו: ראה נא, לוויית בתקווה שארוויח ואפרע את החוב, הדבר לא עלה בידי עד כה, אך עתה קיבלתי עבודה לבצע, וברווחה אשיב את חובי, ברם אם עיקלת את כלי עבודתי לא אוכל לבצע את העבודה ויביצר ממני להשיב את החוב. הסכים המלווה וירד למרתף הכלים לחפש את המקצוע המעוקל. חיפש ולא מצא, לפתע הודקף ואמר לנגר: ראה, אינני מוצא את המקצוע שלך, אבל מצאתי כאן מציאה השווה פי מאה, מכונה עדינה לליטוש יהלומים. התחנן הנגר: המשיך בחיפושך ומצא את המקצוע שלי, אמר המלווה, כמה מגוחך, המקצוע שלך שווה כמה פרוטות, ומכונה זו שווה הון, ובעיקרון, שתייהן עושות מלאכה זהה, מחליקות ומשייפות. "אמת ויציב", הודה הנגר, אך מה אעשה ומכונת ליטוש היהלומים יקרה וחשובה ככל שתהיה לא תתאים למלאכתי, לשיוף נסרים.

והנמשל: הקב"ה "אלוקי הרוחות לכל בשר" הוא לבדו יודע מה מטרתה של כל נפש בעולם, מה ייעודה ונסיונותיה, ובמה תרוויח את שכרה הנצחי, המדרש אומר: "אין לך אדם שאין הקב"ה מנסה אותו", יש שנסיונו בעוני ויש שנסיונו בעושר, יש שנסיונו ביסורים ויש שנסיונו אם יבעט חלילה מתוך חיי שלוה, כל אחד כפי שורש נשמתו ולפי התיקון הנצרך לו, ואם היו נותנים לו את שדה נסיונו של הזולת, אף שנראה הוא כטוב ומשובח, יהא עבורו כמלטשה היקרה בידי הנגר.

אחר התפילה הלכו לביתם כמו בליל שבת קודש בשמחה רבה. לכבוד האורח ר' שמעלקא באו לבית הרב הרבה אנשים, ואמרו "שלום עליכם" בשמחה רבה, ואחר כך קידשו על היין וישבו לאכול, ובתוך הסעודה אמרו הרבה דברי תורה. ר' שמעלקא אמר להרב שהוא צריך לעשות סעודת הודאה על הנס שאירע לו, שחזר בשלום לביתו, וצריך שישתה לחיים ויחזור וישתה, ועפ"י רמיות ר' שמעלקא נתנו לרב יין ישן נושן, שכל השותה אותו נופלת עליו שינה לזמן רב.

וכן היה, שנפלה תרדמה על הרב, ובאמצע הסעודה ישן כשהוא סמוך על השולחן. ורמו ר' שמעלקא, שישימו בלאט כר תחת ראשו, ויישן לו במנוחה. ור' שמעלקא לקח המקטרת שלו ועישן טיטו"ן, ואמר לבעלי הבתים: עתה לכו למנוחתכם. יתעסק לו כל אחד בעבודתו ומסחרו, ובעזרת השם יתברך יהיה הכול טוב. ומחר בלילה, בשבת קודש האמיתית, בשעה זו עצמה, תבואו לבית הרב כמו עכשיו.

והר"ש עמד על המשמר, שלא יעירו את הרב כל הלילה וכל יום הששי שלאחריו, והלך גם בחוץ על יד הבית, להשגיח שלא יפריעו את מנוחת הרב הישן בשום קול. וכך ישן הרב מיאנוב עד ליל שבת קודש. בליל השבת נשאר רבי שמעלקא בבית לשמור על הרב, והתפלל בבית הרב ביחידות, אחרי התפילה באו אל הסעודה אנשי העיר, כמו אתמול בלילה. והרב עדיין ישן, אבל ר' שמעלקא סעודת שבת בשמחה רבה, ואמר תורה לפני הנאספים עד כחצות הלילה. ואז העיר את הרב משנתו, ואמר אליו: הרב מיאנוב! יקום נא לברכת המזון. הקיץ הרב, ואמר אל ר' שמעלקא: נדמה לי, שישנתי הרבה. ונטל ידיו, והתחיל לדבר דברי תורה עם ידידו ר' שמעלקא, ואחר כך בירכו ברכת המזון.

ועד יום פטירתו לא ידע הרב כלל שישן מעת לעת שלם, והיה בטוח שכל העולם הודו לדבריו ועושים את יום השבת כפי חשבונם, והחזיק טובה לר' שמעלקא שעמד לימינו ועזר לו להמשיך את כל בני עירו אל האמת, כי כולם עזבו את חשבונם המוטעה ועשו את השבת יחד עמו. כך האמין כל ימי חייו.

אחר השבת באו נכבדי העיר אל רבי שמעלקא, והביעו לו תודה רבה על זה, ורבי שמעלקא גזר עליהם בגזירה נמרצת שלא ידברו על כל הענין הזה שום דבר כלל ועיקר.

פילולא דצדקיא

ביום חורף קר יצא הרב אליהו חיים מייווליש רבה של העיר לודו לקבץ כספים בעבור עצי הסקה לעניי העיר תחילה שם את פעמיו אל ביתו של גביר העיר עמוד הרב בחדר הכניסה שקירותיו עשויים זכוכית והמתין לעשרי הלה יצא לקראתו לבוש בחלוק

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מתוקים מוסף בואצ'יה במדבר תשפ"ה

ד' סיון תשפ"ה

שנה ז' | גליון מס' 272

בפיקוח
רבנים ומחנכים
שליט"א

פניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו 'בני בינה'
טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

דרך עמדות נדרים פלוס: 'בני בינה' -
ארגון בני בינה לילדי בני התורה
או בטל' 055-6705847

בינו נא זאת

"אני מרחם עליהם. סתם מעבירים את היום ולא יודעים מה מפסידים"

לקר. והוא הביא פסוק בישעיהו (מ ט) שכתוב שם 'כל-גיא ינשא, וכל-הר וגבעה ייפלו'. רואים מפרש שגיא זה נמוך, ודוקא לכן, לעתיד לבוא זה ינשא לגבה, כי קעת הוא היה שפל וענו. ואם כן, כך הוא אמר, כנראה גם אני ענו ולא גאותן. הלאה, ולכן אני לא צריך לשנות את השם, ואם בכל זאת אני רוצה, אפשר, בגלל שזה שם חדש שלא נהגו לקרוא בו במשך הדורות הקודמים, וזה דבר חדש שנתחדש בשנים האחרונות, וזכותם של עם ישראל שנגאלו ממצרים, הוא בזכות שלא שנו שם, ויזכור ששם גיא כן נקרא שנו השם. הרב הציע שאוכל לבחור אולי את השם **גבריאל** כי יש בזה את כל האותיות של גיא, או אולי להקרא בשם **גד**, כי זה שם של אחד השבטים וזה מורה על מזל טוב. מיד התלהבתי מהשם הזה, גד, זה קצר וקצת יותר דומה לשם שלי מאשר גבריאל. ראש הושיבה אמר לי שהוא גם בקש ברכה בשבילי, והרב ברוך שאנקה להיות תלמיד חכם. **אמן**, **אמן**! איזו זכות, איזו התרגשות.

למחרת, קראו לי לתורה בשם החדש **גד**, כך שמהיום תדע שאני כבר לא גיא [אני כן רוצה להיות שפל וענו כמו גיא], קעת החברים כבר קוראים לי גד. [זה לא משהו חדש אצלנו בשיבה, הרבה החליפו שמות שלא התאים להם כבר. למשל נמרוד החליף למרדכי].

קעת אני מתכוון לחג השבועות, הרב אמר לנו שיש מקומות מיוחדים בתפילה ששם אפשר לבקש לזכות לתורה, למשל בברכת 'אהבה רבה' או 'אהבת עולם', וגם בברכת 'אתה חונן' בתפילת העמידה, וגם בסוף התפילה. ואני באמת מבקש ומתחנן. לפעמים הסדור שלי **רטב מדמעות** שאלות לי כשאני בוכה ומבקש לזכות לתורה.

כשאני קצת מתבונן, אני חושב איזו זכות זכיתי, בדייק אני מקל החברים שלי מפעם, בבית הספר, שמספנים הם לא זכו, ואילו אני כן. אני מרחם עליהם. סתם מעבירים את היום ולא יודעים מה מפסידים. אני מרגיש שאני הרבה יותר חשוב כיום, ממש **התרוממות**, אני לא סתם עוד איזה מישהו מהרוב. והכל בזכות התורה שאני לומד, התורה הקדושה שנתנה לנו בסיני, ונמסרה ממשה רבנו, וכן לכל הדורות, של הנביאים, אנשי כנסת הגדולה, תנאים ואמוראים, רבי שמעון בר יוחאי ועוד צדיקים, הרמב"ם והבית יוסף, הבן איש חי והבבא סאלי ועוד ועוד. זכותם תגן עלינו. וגם אני עכשו חלק בשרשרת הדורות. איזה אושר!

כן, אני לא שוכח את **זכותך** בכל זה. ואני מחכה לשפע הגדול, כמו שהרב אמר לנו שכתוב בספרים הקדושים, שכל שנה חוזר השפע הגדול כמו שהיה בהתחלה במעמד הר סיני, שאזכה לזה. ושגם אתה וכל בית ישראל יזכו לזה.

שלך בהערכה וידידות

(גיא) גד

נב. תודה רבה ממש על עוגת הגבינה המיוחדת ששלחת לי.

גם אני שמח כל כך כל יום בלמוד הגמרא? האם גם אני מאשר על כל הבנה ברורה בסוגיה? האם אני מתענג מהבנת קושא ותרופ בגמרא? אולי, בתחלה גם אני התלהבתי ושמחתי ועכשו כבר הרגלתי, והכל נהיה 'מלמדה'? אם כן, חשוב לי ליצר אצלי מצב של התחדשות תמידית, וכדברי תנ"ל 'כל יום יהיו בעיניך כחדשים'. טוב, יש לי בלי נדר במה להתחנך.

הוא נוטל שוב את המכתב לידו וממשיך לקרוא:

ראש הושיבה שלנו מסר שיחה בשיבה [היום אני כבר יודע את ההבדל בין 'שעור' ל'שיחה']. הוא הלהיב אותנו לקראת חג השבועות, ובין הדברים הוא הביא מדברי המדרש על הפרשה. ותקף תבין מה במיוחד נוגע אלי, במדרש כתוב שהתורה נתנה בשלשה דברים: **במים, באש ובמדבר**. ובאר הכתב סופר! שכל דבר מרמז על משהו שקשור לתורה. **מים** - כי כמו שהמים שנומצאים על הר, מיד הם נוזלים למטה, כך התורה, שנמשלה למים, לא יכולה להשאר במי שמגובה עצמו, ונעוצת אותו. **אש** - שהתורה נמשלה לאש שמאירה לאדם את הדרך בה ילך, 'תורה אור'. **מדבר** שהתורה נתנה לאוכלי הפך במדבר, כך צריך להסתפק במה, ולא לחפש דברים מיתרים ותענוגים.

כששמעתי את הדברים, חשבתי שלגבי אש והמדבר, מסתדר לי מצאן, שבאמת אני מרגיש שהתורה מאירה לי את הדרך, ואני מתרגל יותר על תענוגים, כמדבר. אבל הענין הזה שנמשלה תורה למים, הפחיד אותי מאוד. הרי אם אני רוצה לזכות לתורה, ואני מאד מאד רוצה, אז אני חייב לראות שלא אהיה גאותן, כי התורה לא נקלטת במי שמתגאה. והתחלתי מיד לפחד, הרי קוראים לי **גיא**, וזה נשמע משהו כמו **גאות**, אז אולי לא יעזר לי כל מה שאני משקיע בלמוד, ואם כן קדיא לי לשנות את השם שלי לשם אחר.

ראש הושיבה אמר לי שזו שאלה ממש לא פשוטה, כי שם של אדם זה מהות שלו, ולא משנים סתם כך שם של אדם. דבר כזה צריך לשאל תלמיד חכם מבקש שמכין בעניני שמות על פי הלכה. הוא הסכים לשאל רב אחד כזה בבני ברק, צדיק גדול שממחה וכתב אפילו ספר בענין. לא זוכר את שמו.

אחרי כמה ימים, ראש הושיבה שלי חזר ואמר שהוא הצליח לשאל [פשוט ממש קשה להשיג את הרב ההוא]. דבר ראשון הרב אמר שמצד החפש שלי, אני ממש לא צריך לדאג, כי בדייק הסיו, המלה גיא, היא מקום נמוך בסמוך

לכבוד נפתלי, היקר לי מאד. **שלו וברכה**. ידעתי שלא אוכל להשיג אותך בפלאפון, כי אין לך [דבר שפנים אני מבין איזו מתנה זו. כמה שחשבת שאתה חפשי ומשחרר לעשות מה שאני רוצה, גלית, שפדייק הפוך, זה רק כובל אותך ואוסר אותך. בפרט המכשיר שהיה לי, שבכלל הרס אותי. ברוך השם שהתפטרתי מזה]. לכן החלטתי לכתב לך מכתב.

דבר ראשון, אני חייב לשתף אותך עם מה שקורה איתי מאז שעברתי לשיבה. ככל הנראה אני מהצעירים שם, רב החברים בעלי תשובה, כמוני.

האמת היא שלא היה לי קל בהתחלה, הכל היה חדש עבורי. אפילו שלמדנו קצת בעבר ביחד. אבל זה לא אותו דבר כמו עכשו שכל היום אני בשיבה ולומד רב היום גמרא. אתה בודאי מבין אותי טוב מאד - חוץ מקל המשגים שחידשים לי, קודם כל זו השפה הארמית שאני צריך להתמודד איתה [אני רושם לי בצד תרגום של כל מלה. כיום אני כבר יודע בברור יותר משערים מלים בארמית]. שנית, להבין מה קורה בסוגיה, מה היא הקשה, ומה התורה, מה הן הראיות ואיך הכל מסתדר. וכל זה בלי שום פסוק בגמרא.

הרב שלי אמר שתמיד זה ככה, 'כל ההתחלות - קשות'. כנראה שהייתה לי התחלה ארוכה יותר.

ברוך השם, אני מתחיל כבר להבין יותר. וישאני מבין הכל ברור [אני חייב להבין הכל. אני לא מרשה לי לרמות את עצמי ולומר שהבנתי, בזמן שבאמת לא הבנתי]. לכן אני לא מתבייש לשאל את הרב או את החברותא עוד פעם ועוד פעם]. וכשהכל ברור - אין מאשר כמוני.

היה לנו משינה שלמדנו ואחר כך את הגמרא, הגמרא שאלה סתירה ביניהם [התבררתיא שלי הסביר לי שפונתבים 'סתירה' עם ת' ולא עם ט', כלומר שהדברים לא מסתדרים אלא סותרים זה את זה]. ארך לי וזמן לראות ברור באיזו נקדה יש סתירה, והבנתי. כל כך שמחתי, ואז הגמרא הביאה שני תרופים של אמוראים, של אביי ורבא, כל אחד תרופ ממש תרופ אחר, וזה הסתדר לפי כל אחד. וכשהצלחתי להבין למה לפי כל תרופ כבר לא קשה, השמחה שלי הייתה עצומה. פשוט הייתי **מאשר ושמיח**. אף פעם לא הייתה לי דו שמיחה, באמת. גם אם חשבת בעבר שלפעמים הייתי נהנה, אולי זה היה לרגע. אבל בליילה, תמיד הרגשתי ריגונות עצומה, כזה חלק בפסוק, וריק בראש. הלכתי לישון מתוך הרגשה ש'הלף' לי עוד יום. אבל קעת, ברוך השם, אני זוכה להרגיש **ספוק עצום**. שמחה עצומה, ואשר אמת. הולך לישון לאחר יום שלם של עמל, בתפלות ובלמודים קדושים, גמרא והלכה ועוד. אה! איזו מתיקות!

שלא תחשב שלא קשה לי כבר. יש לי גם עכשו הרבה מאד נסיונות, אבל אני יודע שזו מלחמה של היצר הרע עם יצר הטוב, לפעמים היצר הרע מתגבר, הוא מצליח לפתות אותי, אבל, לשתכח שמו, רב פעמים אני מצליח להתגבר בסיעתא דשמיא, ונשמע ליצר הטוב. אני נש לזה כאתגר, שעלי לנצח בו, להגביר את יצר הטוב.

טוב, אתה מבין כנראה לכו **שלא בשביל זה** אני כותב לך. אתה בודאי זוכה לשמחה הזו כל יום כבר שנים.

נפתלי הניח לרגע את המכתב מידו, והריהו, 'האמנם? האם

אחבת התורה ושקידתה
פנינים נפלאים מאחבת התורה ושקידתה
של הגאון הגדול רבי **זונדל קרויזר** זצ"ל

בינה לעתים חג השבועות

ספר אחד מהתורות הרבות שזכו ללמוד עם הגה"צ רבי זונדל קרויזר זצ"ל. פדיוע היה סדר יומנו מלא סדר, למוד, ותכונותיו זו היתה קבועה לפעם אחת בשבוע... היה זה לאחר שרבי זונדל, בשקידתו המפורסמת, שם אל לבו שהזמן הקצר שחולף בין סיום ה'קדושה רבא' בשבת בבקר אחר תפלת ותיקון קמנהגו תמיד, עד זמן סעודת השבת, איננו מוצלך כדבעי, לפיכך עמד וקבע 'חברותא' לזמן הקצר והמועט של ההפסקה הזו, ואכן שקדו הם יחדיו בלמוד קצר וקבוע של פעם בשבוע, מדי שבת בשבתו.

הסדר ביניהם היה שלאחר התפלה, נכנס כל אחד לביתו לעריכת קדושה רבא דצפרא דשבתא, ולאחר הקדושה מגיע החברותא לביתו של רבי זונדל ללמוד הקבוע.

והנה, בחג השבועות, עם סיום תפלת ותיקון אחר הלמוד שהיו נעושים כל הלילה כנהוג, אחלו כל מתפללי בית הכנסת לרבי זונדל ברכת 'א גוט יום טוב' ופנו כל אחד לביתו לקדושה רבא, לסעודה ולמנוחה. גם ה'חברותא' הקבוע נשט אל רבי זונדל בברכת המנוחה, והנה מסתיעו רבי זונדל קש"שאל-קבע בפשיטות, קש"שחיה של ענות חו וסוף על פני קדושו: **אמתה מגיע ללמוד לאחר הקדוש, כחזו'!**...

החברותא התפלא מאד, מאחר ולא העלה בדעתו כלל שקביעות החברותא שביניהם כוללת גם את יום טוב דשבועות בבקר, והחל להתנצל בעדינות על עיפיו הרבה לאחר לילה שלם של למוד ואחריו תפלה אריקתא. 'אולי יותר מאחר', אמר, 'עתה יקשה עלי להגיע ללמוד הקבוע שלאחר הקדוש'.

ואת יוסף מכיר אתה?! החזיר לו רבי זונדל בשאלה. 'איזה יוסף?!', תמה האיש, 'ומה זה קשור עכשו?'. השיב רבי זונדל: 'ר' יוסף מהמפלת כאן, והלה נענה, עדין כלא מבין: 'ודאי אני מכיר אותו היטב, אבל מה כל זה שר' לך כאן, אני לא מבין?!'...

'מדוע אינך מבין?'. שאל רבי זונדל וכשפניו קורנות כאור החמה המשיך בדבריו, 'כשזקוק אתה להקנה של לחם וחרב מפלגת ואין בידך כסף מזון, הלא מנהגו של ר' יוסף ידענו לרשום על גבי הפרטים את סף החוב, כך הנך קונה בהקפה, ולאחר תקופה מסוימת קשהכסף מצוי בידך, אתה נכנס למפלת ופורע את חובך, כך גם בענינו, חו לך בהקפה את כל שעות השנה החסרות לך, והזדמנוות תפרע את החוב בשנה טובה, אבל את קביעות החברותא אין לבטל לעולם, כפי שר' יוסף בעל המפלת לא ידלג אף יום במלאכתו, ובכל בקר, הן בקר והן פחם, יפתח את המפלת והשכס בבקר, ולא נגרע אנו במלאכתנו, מלאכת יגיעת התורה הקדושה'.

מתוקים מדבש ונפת צופים

שאל פעם הגה"צ רבי זונדל קרויזר זצ"ל: הרי מפרש בפסוק הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים, ועוד הרבה פסוקים נאמר בהם שאין מתוקות בעולם כמתוקות התורה ואין שוין ונערך בעולם כעסק התורה, ואם כן מדוע אין אנו מרגישים בכך?!

וישב מיד כי הסבה הנה פשוטה ביותר - משום שחסר לנו את האומנה בכך: אם היה האדם מאמין שכל רגע ורגע שלומד, שונה הרבה יותר מזהב ומפז ומתוק יותר מכל מתוקות שבעולם, בודאי לא היה מתבטל לרגע, הרי כל רגע מרויח אוצרות ששונים הרבה יותר מזהב ומפז.

שלש רבעי דקה...

ספר אחד מגדולי התורה בהספדו: "פעמים רבות התקשר אלי רבי זונדל. תמיד הקפדתי לענות תכף ומיד, כדי שלא לבזבז את זמנו הקצר, ואולם פעם אחת קשהתקשר, קרה והשתהיתי מעט מלגשת אל הטלפון, קשהרמתי את השפופרת, אמר לי רבי זונדל: **לקחת ממני שלש רבעי דקה?!**"...

חיים הם למוציאיהם

כל מה שלמד, הקפיד להוציא בפיו, ואמר שעקר מצות תלמוד תורה היא להוציא הדברים בפה. גם בלכתו בדרך היה משגז משניות קשהו חזר לעצמו על המשניות עם דברי הרע"ב מלה במלה בעל פה.

מיהו מתמיד

ספר רבי זונדל שנכתב בשיח שמשס מרן הגרא"ז מלצר זצ"ל לתלמידיו, ובתוך דבריו שאל אותם מהי ההנגדה של 'מתמיד' בלמוד. נסו התלמידים את כוחם, זה בזה וזה בזה, אחד ענה שלומד עשר שעות רצופות, והשני השיב שלומד שמונה שעות ביממה וכו', אבל רבי איסר זלמן פסל את דברי כלם ואמר להם: 'המתמיד נמדד כפי הסבה שמוציאה אותו מהלמוד - אם האדם קם מלמודו בגלל סבה פניוטה, גם אם הוא אחרי עשר שעות למוד, אין זה נחשב 'מתמיד', ולעקבותיו אם אדם קם באמצע הלמוד, רק למקרים מסוימים ביותר הובליש משב פסוקים נכס, אזי אפילו גם לאחר חצי שעה של למוד, נחשב 'מתמיד', וזאת משום שהחשיבות שמחשיב את הדבר הגשמי שעבורו מוכן לסגר את הגמרא, היא הקובעת מה מוכן להפסיק עבור למוד התורה, וככל שהאדם מוכן יותר להקריב מהגשמיית שלו עבור התורה אזי מעלת תורתו עולה לאין ערוך'.

להתחיל ולסיים

רבי זונדל תמה על מה שאנו אומרים בסיים מסכת 'פשם שעזרתני לסיים מסכת זו כן תעזרני להתחיל מסכתו וספרים אחרים ולסיים ללמוד וללמד וכו', שיש להתבונן מדוע בתחלה קשמונה להשי"ת אומר 'פשם שעזרתני לסיים', ובסימו קשמובקש להשי"ת אומר 'כן תעזרני להתחיל מסכתו וספרים אחרים ולסיים', והיה מן הראוי לומר 'פשם שעזרתני להתחיל ולסיים - כן תעזרני להתחיל ולסיים'. ובאר כי מתחלה הבא להתחיל ללמוד מסכת, אזי היצר הרע מניח לו, ובדוא במשך הזמן יעשה פעולת שיתרשל ולא יסיים את המסכת, אבל אחרי שרצה כי אחר שמחיל מסכת, אזי גם עולה בידו לסיים בס"ד, אזי מבקש היצר הרע למנוע מכא ואילך אף לא להתחיל מסכת חדשה, וימעתה צריך הוא לסייעתא דשמיא גדולה גם בכדי להתחיל, ולכן צריך לזה בקשה מיוחדת.

חידה לחג השבועות

והאחרים לאחר הארבעים העליונים וגם כליל הסדר לאחר האפיקומן עשרה מכל כיוון, והמש חסד הגיון ואם את הפתרון עדין לא מצאתם על כנת השל"ה הקדוש כנראה לא צמדתם

בתוך העץ מוסם מושבנו, לפני ולפנים שפים שהם עשר בחוץ, ופשים שהם ארבע בפנים השרירים גם הם אטנו, כהלכות כבוד תלמידי חכם ובשעת הציאה לקרב, בראש הפחנה מקומם שפים היו מבין השמשות ועד שבעה עשר

הגדלה תערך בל"ג בין המזמרים. [יש לפענח את רוב שורות החידה].
יש להשאיר פורטים בקו 'בני בינה' שלוחה 6

פרפראות וחידישים
בפרשת השבוע
שלוחן השבת

דברי בינה

"ונסע אהל מועד מחנה הלוי בתוך המחנה" (ב"ח).

מדוע צריך אהל מועד להיות תמיד 'בתוך' המחנות, באמצע, לא קרוב ביותר לאחד ולא רחוק ביותר מהשני?

ובאר ההפך חיים מכיון שהתורה מנחת בארון שפאהל מועד, היא צריכה להיות באמצע, כמו שהבימה באמצע בית הכנסת, וכמו שעץ החיים היה נטוע בתוך הגן, כתרגומו 'במציעות' גינתא, גם התורה היא עץ חיים, וכלם צריכים להתרכז מסביבה והיא בתוך, וזה כמאן דאמר שפעי תבה היו מהלכים, וכיון שתוצאות חיים מהלך, לכן מקומו באמצע הגוף, ושלול הדם - הוא הנפש - לכל איברי הגוף בשוף וכלם יונקים מפניו, ומכל משמר נצח לכה.

"נתנים נתנים מהם לו" (ב"ט).

יש להבין לשון הפסל 'נתנים, נתנים', וכתרגומו 'מסורין יהיו אנון לה'. וכתב הפנים פסל לפי שנתנו הלויים לדורי דורות תחת הכוכבים באותה שעה, והרי ההלכה היא (א"ח) שאין אדם יכול להקנות דבר שלא בא לעולם, ועוד שהקנה אותם לשרות אחרן ובניו, גם לכהנים שיגלו אחר כך לדורי דורות, וקשה שהרי אפילו מאן דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, מודה הוא שאין יכול להקנות לדבר שלא בא לעולם, כמבאר בגטין (א"ב) ואם כן איך יכול היה להקנות לכהנים שיגלו אחר כך?

אלא שנפסק בשלחן ערוך (ח"מ סי' ר"ג ס"ו) שהמקנה דבר שלא בא לעולם יחד עם דבר שבא לעולם, קנה את שניהם, וממילא מוכן מה שכתבה תורה לשון כפול, וכתרגומו 'מסורין יהיו', פרוש ששל ידי מסירות אלו שהם כפר בעולם, נקנה עמקם אף המפנה לדורי דורות.

מצשה לפרשה

ערב שבועות

תשובה בעניני ערובין בערב חג השבועות תשי"ב

בהספדו עלמרן הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל, שח הגאון המפלא רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל - ובשל חביבות הדברים כפי שנאמרו במתק שפתי, נביאם כצורת אמירתם: 'התאריכים הם ספר מוסר' הכי גדול... כמעט בכל תשובה שבספר 'אגרות משה' כתוב תאריך, ואתה מתפלא מהתאריכים, שם, אין תאריך אחד בשנה שמפקע מלכתב בו תשובות... אם זה התשובה העצמית המפורסמת ב'אגרות משה' - א"ח, המשתרעת על כלל עשר עמודים של הספר, על הערובין בברוקלין ומנהטן - בניו יורק, הנהגה אפטר לעשות שם ערב או שאי אפשר לעשות, ושם זה לא תשובה של מראי-מקומות וזהו, זוהי תשובה עצמית שכל מי שלומד ערובין ונמצא קצת בענינים, הרי הוא עומד דהם ממש על השליטה הנוראה בכל הענין עם כל הראשונים ועם הספרות שלו... ובכל דבר יש לו שלוש-ארבע דרכים. אפשר להגיד מהלך כזה ויהיה נפקא-מניה כך, ואפשר לומר מהלך כזה ויהיה נפקא-מניה כך ונפקא-מניה כך"...

'בתחלת התשובה כתוב 'בע"ה, ערב חג השבועות תשי"ב'... כשמתחילים ללמוד את התשובה נוטים להבין שהוא תחיל בערב חג השבועות ונזכר לפחות בערב חג השבועות... כי אחרת אין זה ביכלת אנושי בכלל - מה ששם נעשה. אם רק לצטט ולהעתיק ממה שכתבו בספרים קודמים - זה אולי אפשר לעשות ביום אחד, זה לא כל-כך בעיה, ובפרט כשיש ספרי מספחות וספרי לקוטים המלקטים, מעתיקים בשפע, ואפילו לא צריך להעתיק בעצמו, אפשר למסר לאיזה פקיד שייעשה את ההעתיקה ונהיה מזה 'תשובה גדולה'. אבל מה שכתוב שם, ב'אגרות משה', שום פקיד, שום מחשב לא יכול לעשות זאת, ומשום ספר אי אפשר להעתיק. זה להתחיל מעצם הסגא, מהראשונים ומתחילתם, ולבאר את הענינים באריכות, עד שמגיע להלכה... זו עבודה של כמה חדשים... אינני מדבר על שצריך לחשב את כל זה, ולחדש את כל זה, שזה בעצמו לוקח זמן רב. אבל עוד להספיק לקחת את כל זה?!"

"ולכן פשראית את התשובה, הייתי בטוח שבסוף התשובה, שהחלה בערב חג השבועות, יהיה פתוב 'השלמתי' בערב חג הסוכות, או 'השלמתי' בערב חג הפסח'. אבל שם - בארץ חיים חלק א' בתשובה העצמית, הוא, המהלך לתשובה, 'ס' קל"ו וקל"ט], תשובות עצמיות... ובסוף התשובה עצמה, וזה לשונו: 'והנני ידידו מוקירי בלב ונפש ומבכרו בחג שמח ובקבלת תורה בלב שלם ולזכות בחג הבע"ל לקיים מצות ראיה חגיגה ושמחה בבית הבחירה שיצנה במהרה ע"י גוא"צ'... כל זה ביום אחד, בערב חג השבועות, תשי"ב."

מבצע 'היו נכונים'

לקראת היום הגדול והקדוש זמן מתן תורתנו

אנו הן בני בינה יוצא במבצע חזון בלמוד התורה הקדושה בשלשלת ימי הגבלה [מים - ערב שב"ק, שבת, שבת וערב חג השבועות]

למוד של לפחות 5 שעות (בערוף מתוך 3 הימים), בבית מדרש כל משתתף יוכה בשכר עצמו, ויענע לו בל"ג שי נאה (פרטיספר).

נא להשאיר בברור את שמכם, שם הת"ת וביהכ"ס בה הנכם מתפללים בקו 'בני בינה' (שלוחה 6, בלבד).

עד יום שלישי, אסור חג, 8-6 בערב
בברכת התורה

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

מבית
שבת טיש

פרשת
במדבר

נושא השבוע: סדר ונקיון

משבח

מאמר פתיחה

מדגיש מהות המדה

הסדר והנקיון אינם רק בגדר הנהגות טובות והרגלים רצויים בחיינו של כל בן ישראל שהוא בן מלך, אלא חלק בלתי נפרד מהתורה והמצוות. האדם מוצא לשמור על נקיון גופו ובגדיו, וכמו שמספר על הלל הזקן שטפרם הלך לרחץ את עצמו אמר לתלמידיו שהוא הולך לקים מצוה, כי הדברים קל וחומר, אם שומרים על נקיון הצורות והסמלים לכבוד המלכים, על אחת כמה וכמה שצריך האדם לשמור על גופו ושבגדיו בצלם אלקים. בזכות הנקיון והטהרה נצל עם ישראל בכל הדורות מפגעים ומתחלואים. בדורות העבר, בעת שמגפות קשות עשו שמות בקרב אמות העולם, כמו בתקופת 'המגפה השחורה' שפילתה כמחצית מהאכלוסיה שבאסיה ואירופה, סבלו היהודים רק מעט, הודות להרגלי הנקיון והטהרה, שהשרשו בהם כחלק בלתי נפרד מחייהם. אולם אין בסדר ובנקיון משום דבר מהותי ובעל ערך לכשעצמו, מנהג שהיה נחלתם של בני יוון שהיו מעריצים את היפי החיצוני ואת הבקר הזמני, ואילו אנו מצויים על הפסוק "שקר חנו והבל היפי", ועל יפי מזג לא פנימיות נאמר שהוא דומה לגזם זהב באף חזיר, אלא להפך, הסדר והנקיון מהווים דגמה חיצונית ליפי וסדר פנימי. יסוד זה היה לאבני דרך ביסודה של תנועת המוסר, ואצל גדולי תורה נוספים, שכן מי שמסדר בחפציו ובמעשיו, וסדר זמנו מחשב ויזדקק, הוא גם מסדר במחשבותיו ומדותיו שלמות ומתקנות. וביחוד צריכים תלמידי חכמים ולומדי התורה להקפיד על סדר ונקיון, ובכך הם קמדים שם שמם ועליהם נאמר "ישראל אשר בך אתפאר".

בפרשתנו, פרשת במדבר, אנו למדים על סדר החניה והנסיעה של שבטי ישראל במדבר, ואנו עומדים ותמהים, מדוע כה האריכה התורה בפרוט מדיק של סדר הפחנות, איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאתם, ומדוע כה הוזהרה התורה שלא לשנות את הסדר והמשטר? וכך ראינו גם אצל מעשה המקלל שעליו אמרו חז"ל שכל קללתו לא באה אלא על שלא הניחוהו לטע אהלו בתוך מחנה דן, והרצון להגיע אל מקומו המוגדר הביאתו לידי ברפת השם, רחמנא לצלן. וכן מצינו כעין זה במסכת ערכין, שפון לוי השגיך למשפחת המשוורים, והלך ונעל את שערי בית המקדש, תפקיד השגיך לשוערים, חייב מיתה על כף, והדברים תמוהים מדוע כה החמירו בשנוי פל שהיה? אלא שנקצאנו למדים מכאן את מעלת הסדר וארגון הדברים על מכוונם, וכמה שלילית היא ההתנהגות בחסר סדר ובבלבול הדעת. וידוע מה שאמר הבעל שם טוב, כי גם הוצאת פך ומחתה ביום הכפורים מוקדש הקדשים, הייתה גם חלק מסדר העבודה ביום הקדוש ובכלל מצות היום.

רבי ירחם הלוי ליבוביץ, המשגיח הנודע של ישיבת מיר, היה מתניין של ה'סבא' מקלם, ובספרו "דעת תורה", שם עמד אף הוא פרבים אחרים על מעלת הסדר שזלמד מחנית בני ישראל במדבר, הוא מספר אודות ההנהגה הנפלאה של רבו, שהיה מצאן במדת הסדר ושקול הדעת, וכה הוא מוסר: "אני נתחנכתי בקלם, מקום שם היו זהירים מאד בענין של סדר. הסבא זצ"ל מקלם, היה כועס אם לא העמידו את הפסא במקומו ובדיוק, כמו על מעשה דחלול שבת. אני רשתי ממונו בגד, אשר היה נראה כבגד חדש ממש, והוא ז"ל נשא לשלשים שנה. הוא לא הסה לעולם עיניו להביט אל הצדדים, ואם היו רואים בקלם אדם המביט לצדדים שלא לצורך גדול, הייתה זאת שם לחרפה גדולה. ואני בבואי לקלם בפעם הראשונה, נכנסתי בשעת תפלת המעריב שארכה כשעה שלמה, והבית לא היה גדול, ואף שחשק לבי לראות את הסבא היה גדול מאד, כי לא ראיתי עד אז, אף על פי כן, לא הרימותי עיני להסתכל בו, ולא ראיתי עד למחר. פחד כזה היה שורר שם בענין הרמת עין. ואם לפעמים ארע שהסבא ז"ל נטה את ראשו, הייתה אז באמת סבה גדולה על זיה אשר היה נחיצות לראותו, וגם אז היה מטה כל גופו להסתכלות, אבל לא צידד לעולם עיניו לבדנה".

"הסבא היה אומר, שסדר דומה לקשר שבשלשלת של מרגליות, שאף שהעקר הלא הם המרגליות, והקשר שבשלשלת הלא הוא באמת רק דבר טפל, אבל מכל מקום אם יתירו זה הקשר הנה יפלו כל המרגליות ארצה. כן הוא ענין של סדר, סדר הוא השומר כל טוב שבעולם, אף על פי שהוא לעצמו איננו אלא דבר של טפל. אם האדם הוא מסדר, אז התורה והתפלה וכל המצוות שלו שמונים הם ובטוחים בקיומם, ואם לאו, חס ושלום, כל המרגליות יפלו ארצה. צריך האדם לקום משנתו בזמן קבוע, להתפלל בזמן קבוע, להתחיל למודו בזמן קבוע, וגם לפסק מלמודו בזמן קבוע".

"הסבא היה מספר בשם הגאון רבי חיים מוולוז'ין, שכשמיגיע לזמנה שעה י"ב, הזמן שקבע לו אדם לגמור סדר למודו, צריך הוא לפסק בין תבת 'אמר' לתבת 'רבא', ולהניח את תבת 'רבא' לסדר הבא. כל הבריאה כן מתנהגת בסדר נורא, לו איזה דבר ישנה זמנו אפלו פחוט השערה, הלא היה העולם חרב מיד. ומכאן נראה שסדר אינו רק פקשר שבשלשלת מרגליות, אלא סדר הוא אומנם דבר אשר הכל תלוי בו, ובלעדו לא יכול להתקיים שום דבר, סדר הוא לעפובא, סדר הוא מן המעלות היותר גדולות, וכמעט שהוא עטרת כל המעלות. רואים אנו אמות אשר יש להם מעלת הסדר, והיא אומנם הסבה להם לשלמות בתעשייה ובמדה. ואם מעלת הסדר עושה כל כך גדולות בדברים גשמיים, קל וחומר שמעלת הסדר תפעל גדולות ודאי כשנשתמש בו ברוחניות, לתורה ולמצוות".

אמרו חז"ל: "אדם נבר בכוסו בכיסו ובכעסו", כוסו זה רכושו, כיסו זהו זמנו, וכעסו זה גופו. אם האדם מקפיד על סדר ונקיון, על זמנו ורכושו שלו ושל זולתו, וכן על נקיון גופו וסדריו, אז אפשר להפיר בו פאדם השלם.

(וכרן משה)

נמשל

למה הדבר דומה?

לקטף ללא מאמץ את הפרס הגבוה ביותר ואת אשר בורגע". חינוך משעשע עלה על שפתיו של הרבי לשמע ההצעה המקצת, אולם בחכמתו החליט הרבי להשתמש בכך כדי ללמד את זליג לקח אחת ולתמיד. הוא עצם את עיניו לזמן מה, ולאחר מכן פנה ורשם במהירות סדרת מספרים על פתק, ומסרו ליד זליג הנדהם, שלא האמין כי הרבי בכלל יענה לדרישתו המוזרה. בדריכות רבה עקב זליג אחר הפרסומים על מספרי הזכיה של הפרס הגדול, כשהוא מסתובב בכל אותם ימים כשכור ולא מין, כשהוא כבר רואה את עצמו בעיני רוחו כגביר העירה. מה רבה היתה אכזבתו של זליג, כשגלה כי פרטים ההגרלה שרכש, אינו שווה אלא לצור על פי הצלוחית, ולא זכה אפילו בפרס נחומים. מאגרא רמא של גביר ונגיד, נפל זליג לבידא עמיקתא של עני וחסר-כל. בשברון לב מהר זליג ועלה אל בית רבו, כשכלו רגז וחרון, ובפיו טרניות וטענות לרב. הרבי הקשיב לדבריו של זליג בארץ רוח וסבלנות, ולאחר שסיים לשפף את כל מרירותו ורגזו, בקש הרבי את הפתק שפסר לו, ואף את ההודעה שפרסמה על מספרי הפרטים האזכה בפרס הגדול. למרבה הפלא, הצליח זליג שלא לאבד הפעם את שני הפתקים, והוא מהר לשלף אותם ולהציג אותם בפני הרבי. "רואה אתה" אמר הרבי לזליג, לאחר עיון קל וחטוף בשני הפתקים, "המספרים אינם זהים". זליג המפתע הציץ אף הוא בפתקים, ומחה בתקף: "מה פתאום! אלו אותם חמשה מספרים שהרבי גלה לי, אמנם הסדר אינו תואם בדיוק, אבל מה זה משנה בכלל? העקר שרשמתי בפרטים שרכשתי את חמשת המספרים האזכים, בלי להקפיד על הסדר הנכון שלהם". חינוך קל עלה על שפתיו של הרבי, כי לזה בדיוק הוא חתר. "השומעות אוננה מה שפיר מדבר? חשבת שאין חשיבות לסדר? ובכן עכשו גלית את זה בדרך הקשה. בגלל שנוי הסדר של ספרה אחת, הפסדת את כל הסכום העצום של הפרס הגדול ביותר. נסית להמשיך להיות חכם בעיניך כמו שאתה נוהג, ואף פעם אתה לא עוצר לרגע וחושב, שאולי באמת צודקים אלו שמסבירים לך כי עליך להשתנות ולהפסיק להיות כה מפא. אתה אף פעם לא מקשיב להם ולא נותן דעתך על 'זוטות' כאלו, אז הנה משמים גלגלו את העניין כדי להראות לך את המעלות והחשיבות של הסדר בחייו של האדם, ועד כמה הוא צריך להתרחק מפאר הנפש ובלבול הדעת".

הנמשל

במשל נפלא זה, משתמשים בעלי המוסר כדי להוכיח את חשיבות הסדר, והיו דורשים את הנאמר אצל אברהם אבינו שהיה "בא בימים", כי ימיו היו מתקננים ומסדרים, עד שהספיק בכל יום מה שלא הספיקו אחרים בזמן רב, וימיו היו מלאים במצוות ובמעשים טובים, בזכות הסדר והדיק בזמן.

הסדר מעולם לא היה בראש מעיניו של זליג. להפך, נדמה היה שהוא חפש כל דרך אפשרית כדי לנהל את חייו בחסר סדר משוגע. אם ראתה את זליג מתקרב אליך, דומה היה עליך שאתה רואה רק את חלקו, ואלו החלקים האחרים שלו מפארים אישם, ואולי יגיעו אף הם הנה ביום מן הימים. לשון נסו כל חבריו וידידיו להניא אותו מהבלבול בו הוא שרוי, אך דבריהם נפלו על אזנים ערלות. "טוב לי כך", טען בתקף, "ואני לא רואה כל פסול בכך". הוא חי בשיטה שכל מה שאפשר לעשות אתמול, אפשר גם לעשות מחר, ואולי גם בכלל לא לעשות, והדבר פשוט גרר אחריו שובל של קשיים ותלאות, שמהם לא תמיד הצליח להחלץ. אם היה עליו להגיע לפגישה עם מישור בשעה פלוגית, מעולם לא היה מגיע בזמן. אנשים כעסו עליו, חברים קטרו ורגזו, אולם הוא המשיך בחייו המפארים בלי לתת את הדעת לכך. לא פעם הוא נתקל בדלת נעולה של חניית או עסקים, כשהוא מנסה לשווא להתנפח עם בעלי החנות או שומרי הסף בבקשו להכנס פנימה. הללו השיבו בלאו מחלט בפנים חתומות, והצביעו על השלט המורה על שעות הפתיחה והסגירה של החנות. "אבל אחרתי 'רק' בחצי שעה", טען זליג בתמימות מעשה, ולא הבין מדוע היו טענותיו ללעג וקלס. כמעט לא ארע מעולם שזליג ישלם את חשבונותיו בזמן, ותמיד הוא היה משלם אותם אחרי התראות ואזהרות, בצרור רביות והצמדות, ולעיתים אף אחרי תביעות עקשניות של עורכי דין מקלחים. היו פעמים שחשבונותיו התנפחו וגדלו לכלי הפר, עד שבכלל לא היה נתן להאמין כי החוב המקורי עמד על סכום פעוט, וצמח לממדים אדירים ומדאיגים. לא פעם הוא אף נקלע לתביעות משפטיות סבוכות, ונאלץ להפעיל שתדלנים ועסקנים כדי להוציאו מהבץ, אך כל זאת ועוד, לא שנו את זליג המקפא.

והנה ארע מה שארע, וחייו של זליג השתנו בבת אחת לכלי הפר. היה זה יום אחד, כאשר זליג הגיע למסענה כי הגיעו מים עד נפש. אך לבל תהיה בפניכם טעות, זליג לא הגיע למסענה כי עליו להשתנות, ממש לא. הוא המשיך לדבק בטענה כי כלם אשמים חוץ מפנו, אבל גם הוא הבין שמצבו הפלפלי בכי רע, ואם לא ישיג במהירות סכום אגדי, כלתה אליו הרעה. החובות השתרגו על צווארו, הנושים הרבים שלו לא נתנו לו מנוח, והוא לא מצא מוצא מן הסבך. "רבי הקר", השיח זליג את לבו בפני רבו שהביט בו במבט אוהב המהול ביותר מקרטוב של רחמים וחמלה, "פלו כל הקצין. החובות שלי מאימים להטביע אותי ואני לא יודע אנה אני בא". הרבי כבר נראה מזמן מלהטף לו מוסר על התנהגותו הרשלנית והנפשעת, וידע כי דבריו על הצורך לשנות את סדרי חייו של זליג, לא יבקיעו את עקשנותו של זה. ובעוד הרבי חוכך בדעתו מה יאמר לבן שיחו, הציץ זליג הצעה מוזרה: "הרבי יגלה לי את המספר שעתיד לעלות בגורל הפיס הקרוב, וכך אוכל

מרגל

הלכות והליכות

• יש לאדם להזהר שלא יצא מפיו ריח שאינו נעים לסביבתו, כמו שמספרים חז"ל על רבנו הקדוש שחש פעם בריח חריף בשעורו ואמר: "מי שאכל שום יצא".

(מסכת סנהדרין)

• יש לאדם לרחץ פניו, ידיו ורגליו לכבוד קונו, ועל־כך דרשו חז"ל את הפסוק "כל פַּעַל ה' לִמְעַנְהוּ", וכן נדרש על־זה הפסוק "בְּכָל־עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים וְשָׂמֶן עַל־רֹאשְׁךָ אֲלֵי־חֹסֶר". אולם אין ללבש בגדים יקרים יותר מדי, כי זה מביא את האדם לידי גאווה, ולא בגדים פחותים או מלכלכים, כדי שלא יתבזה בעיני הבריות, אלא ילבש בגדים ממצעים ונקיים. (הסדר והניקיון)

• ביותר צריך תלמיד חכם להקפיד על סדר מלבושיו ונקיונו, מפני כבוד התורה ומפני שלא יגרם בכך חלול השם. ואמרו חז"ל שאסור לתלמיד חכם לדור בעיר שאין בה מרחץ, ואסור להיות לו רבב על בגדו, כלשון הרמב"ם: "מלבוש תלמיד חכם, מלבוש נאה ונקי, ואסור לו שימצא בבגדו פתם או שמנונית וכיוצא בהם. ולא ילבש מלבוש מלכים כגון בגדי זהב וארגמן שהכל מסתכלים בהם, ולא בגדי עניים שהוא מבזה את לובשיו, אלא בגדים נאים ביופיהם, ולא יעל מנעלים המטלאים".

• עם השפמת הבקר, צריך האדם לפנות את עצמו ולרחץ פניו וידיו, וכן את פיו מהרירים שבהם, והעושה בן מעלה עליו הכתוב כאלו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, שנאמר "אַרְחֵץ בְּנִקְיוֹן כְּפִי וְאֶסְבֶּה אֶת־מִזְבִּיחַךָ ה'". (שולחן ערוך)

• אין להזכיר דבר שבקדושה בידיים מסאבות שאינן נקיות, ולכן צריך לטל את הידיים לפני התפילה והלמוד. ואם חפץ בידיו באמצע הלמוד במקומות המכסים, צריך לטל ידיו, ואם לא עושה בן משפח תלמודו. (שם)

• בכלל מדת הנקיות שהאדם מצוה, יש לו להדר אחר יפוי המצוה ונוהיה, כמו שאמרו חז"ל תפלין נאות וציצית נאה. וכן יזהר שלא לעשות שום דבר שאינו נקי בשער הבית מפני כבוד המזוזה אשר נמצאת שם, ולא ישפך שם מים מלכלכים. כוס של ברכה צריכה שטיפה והדחה מפני כבוד הברכה, וכן יקפיד על מלבושים נאים לכבוד שבת ויום טוב. (סדרת המידות)

• כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו, חייב מיתה. שנאמר "כֹּל־מִשְׁנֵאֵי אֹהֲבוֹ מוֹת", אל תקרי משנאי אלא משניאי, ופרש רש"י שצריך להיות חשוב והגון לכבוד תורתו. משניאי שממאסים עצמם בעיני הבריות, והבריות אומרים אוי להם ללומדי התורה שהם ממאסים ומגנבים, ונמצא זה משניא את התורה. (מסכת מגילה)

• מצות עשה היא מן התורה לקיים 'קדשים תהיו', ופרש הרמב"ן שהזהיר כאן, שנהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני־אדם שמלכלכים עצמם במוותרות ובכעורים.

• "והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך", יש בזה שבח לאמה, כי יבואו עליהם מלכי נכרים ויראו את מחנם קדוש ונקי מכל טנוף. וראוי להם לעמוד בנקיות, כאשר ידוע ומפרסם שהנקיות היא מדה מן המידות טובות המביאות לרוח הקדש". (ספר החינוך)

• יש לשמור על המחנה קדוש מכל טמאה ומאוס. (ספורנו)

• חייב נטילת ידיים לפני הפזון, הוא משום טהרה ונקיות, כי המאוס נחשב לטמאה וצריך לטהר את הידיים לפני הסעודה, וכן דרשו חז"ל: "והתקדשתם" אלו מים ראשונים, "והייתם קדשים" אלו מים אחרונים, "כי קדוש אני" זה שמן ערב שהיו סכין בו לנקיות. (ערוך השולחן)

• אסור "אל־תִּשְׁקְצוּ אֶת־נִפְשֵׁיכֶם" הוא לאו מן התורה, ובכלל אסור זה שלא לאכל מאכלים משקצים שנפשו של אדם קצה בהם, מאכלים ומשקאות שאינם נקיים, או בכלים שיש בהם פסלות, וכן לא יאכל בידיים מזהמות. ודברים אלו גורמים גם פחיתות בנפש. (סדרת המידות)

• את הצווי "ונשמרתם לנפשותיכם", דרשו חז"ל גם בחיוב ההאירות מכל דבר שיש בו סכנה לאדם, כי חסר הנקיון מביא לאדם מחלות חלילה, כמו שמוכא בהאר ששם הפנות שורה על ידיים מזהמות, ולכן יש לאדם להיות נקי במלבושיו ובמאכליו ובביתו. (שם)

• באסור אונאת דברים נכלל גם האסור לצער את האלת בחסר נקיון וגרימת מאוס ממעשיו, מאכליו ודבוריו. ואת הפסוק "כי את כל־מעשה האלקים יבא במשפט על כל־נעלם אס־טוב ואס־רע", דרשו חז"ל על מי שרקק בפיו וגרם על־ידי זה לחברו למאוס וגעל. (מסכת חגיגה)

מהלל

מספורי חז"ל

להם רבי מאיר, שמתר לאדם להעלות חשד בלבן על מישהו אחר, אך אסור לו לספר זאת לאחרים, כי אין לו על מה לבסס את חשדיו, ואסור לו להוציא לעז על אדם אחר שהוא בחזקת כשר. לא ידעו התנאים מה לעשות, ולבסוף החליטו להזמין את בעל המלון לבית מוניה, ושם הושיבוהו עמם והזמינו בעבורו משקה חריף המשפר. בעל המלון שהיה בטוח בנצחונם ובהצלחתו לגב מהם את כספם, לא התנגד להזמנה, ושתה מלא לגמיו מן השכר, ובעוד התנאים משוחחים עמו, הבחינו הללו כי על שפמו של האיש, היו דבוקים עדשים אותם אכל בסעודה קדם שבא אליהם. נצלו התנאים עבודה זו, ומיד שלחו את אחד החברים שלהם אל ביתו של בעל המלון, והלה פנה אל בעלת הבית ואמר: "בעלך בקש את שני ארנקי הפסף שהוא קבל בערב שבת. ואם תרצי הוכחה לך שבאמת בעלך שלח אותנו, איתן לו סמן בך שהוא אכל עדשים בסעודה שאכל לפני זמן-מה". האמינה להם האשה, שכן אמת היה הדבר ואכן הכינה לו עדשים לאכילה בסעודה, ומיד הוציאה להם את שני הארנקים שקבל משני התנאים בערב שבת. חזר האיש אל חבריו בבית המוניה, וסמן לחבריו בחשאי כי הארנקים נמצאים בידו, ומיד נפרדו כלם מבעל האכסניה ויצאו לדרכם. בינתיים חזר האיש אל בית מלונן, וכשחזר ספרה לו אשתו על כי נתנה את שני הארנקים לאורח, כפי שצוה אותה. שמע בעל האכסניה את הדבר, והוא התמלא בכעס וחמה על אשתו, וצעק: "מי בקש ממך להשיב להם את ארנקי הפסף? הרי עכשיו הפסדתי אוצר גדול". הנין שבו בלבב את מוחו עד שלא שלט ביצרו, ובחפזו קם והרג את אשתו. שמעו התנאים את דבר המאורע, ואמרו: "מים אחרונים הרגו את הנפש". מפני שמי שנוטל ידיו לאחר הסעודה, ומנקה אותן משרי המאכלים שדבקו בהן, הוא גם מחפף את פיו ומנקה את שפמו, כדי שייכל לברך בברכת המזון בנקיטת ובסדר ראוי, אולם בעל המלון היה איש מפגר ולא שמר על הנקיטת פראו, ולכן נותרו לו עדשים בשפמו, ועם זה השתמשו התנאים על-מנת לקבל את כספם בחזרה, נמצא אפוא שמים אחרונים הרגו את הנפש. ומפאן אנו למדים על חשיבות הנקיטת והסדר. (מסכת יומא)

אמרו חז"ל: "תניא רוחץ אדם פניו ידיו ורגליו בכל יום בשביל קונו, שבאמר כל פעל ה' למענהו". ומפרש רש"י: כלומר שצריך האדם לרחץ עצמו לכבוד קונו כדכתיב "כי בצלם אלקים עשה את האדם". וכן פסק הרמב"ם בהלכות תפלה. ומעשה בהלל הגון בשעה שהיה נכנס מתלמידיו, דהיינו שנפרד מלמודו עמם בבית המדרש, והיה מהלך עמם והם היו מזליז אותו לכבודו, וכשראוהו שהוא ממהר לדרכו, היו אומרים לו תלמידיו: "להיכן אתה הולך?" אמר להם: "לעשות מצוה". שאלו את הלל הגון: "וכי מה מצוה זו?" אמר להם: "לבית המדרש אני הולך". אמרו לו: "וכי מצוה היא זו?" אמר להם: "כן! ומה אם איקונין דהיינו דמות צורתן של

התנא רבי מאיר, היה בודק בשמות האנשים כדי לעמוד על טיבם, וכאשר היה צריך לנהל משא ומתן עם אדם, היה בודק בשמו, ואם השם לא היה שם הגון, לא היה סומך עליו וחושד בו בסתר. פעם אחת, הלך רבי מאיר יחד עם רבי יהודה ורבי יוסי בדרך, ורבי מאיר שמר על מנהגו לבדק את השמות של האנשים עמם התעסק, אך חבריו לא עשו כן. בדרך, הגיעו לאכסניה אחת, ובקשו ללון שם. התענינו התנאים על שמו של בעל האכסניה, והלה ספר ששמו הוא 'פידור'. שמע רבי מאיר את השם, ואמר לעצמו כי איש זה הוא פגרה איש שאינו הגון, שהרי בתורה נאמר: "כי דור תהפכת המה בנים לא-אמן בם", דהיינו פידור, שהוא פידור, הוא איש תהפוכות ואין בו אמונה. היה זה בערב שבת, ורבי מאיר חשש להפקיד את ארנק המעות שבידו אצל האכסנאי, מפני שחשד בו שמא ישלח ידו בממונו, אך לא אמר לחבריו מאומה, כדי שלא להוציא לעז על אדם ללא סבה, ולכן הלך בסתר והטמין את הארנק בבית הקברות שבעיר. מבלי יודעין, טמן רבי מאיר את הארנק למקלות הקבר של אבי בעל האכסניה, וכסה אותו היטב בעפר שלא יכירו בו. שני התנאים האחרים לא חשדו מאומה באכסנאי, ומסרו לו את הארנקים שלהם עם הפסף שבפנים, והיו סמוכים ובטוחים כי במוצאי שבת, הוא יחזיר להם את כספם. בליל שבת קדש, חלם בעל האכסניה חלום מוזר, ובבקר בא אל התנאים וספר לו את דבר החלום. "בחלומי, ראיתי את אבי שנפטר ונקבר בבית הקברות שבעיר, כיצד הוא מתגלה לפני ומספר לי כי מאודהו החביא ארנק תפוח בכסף למראשותיו, והוא מניע לי להוציא את הפסף משם ולהרויח סכום הגון". נבהל רבי מאיר לשמע החלום, והבין כי אביו של בעל האכסניה אף הוא רשע גדול, עד שאף לאחר מותו הוא נותן עצה לבנו לעשות מעשה שפל ולגנב את כסף האלת. מה עשה רבי מאיר? בטל את דבר החלום ואמר לבעל המלון: "החלומות שוא ידברון, ופעמים רבות חולם האדם חלומות שוא שאין בהם ממש". אך רבי מאיר חשש בכל זאת שמא יתפתה בעל המלון לחפש אחר הפסף ליד קברו של אביו, ולכן הלך לבית הקברות ושמר שם על ארנקו עד מוצאי שבת, ולאחר חשכה כשפבר צאה השבת, נטל את ארנקו ושב לבית המלון. בהגיעו, ראה את שני חבריו התנאים עצובים ונדכאים. נבהל רבי מאיר ושאל אותם על כך, והשנים ספרו לו, כי במוצאי שבת באו אל בעל המלון ותבעו ממנו לקבל את הארנקים עם הפסף שהפקידו בידיו בערב שבת, אך הוא הכחיש את הדברים מפל וכל וטען שלא היו דברים מעולם. "מדוע לא הפקדת אתה אצלו את הארנק, וכיצד ידעת מראש שאלו יהיו פני הדברים?" תמחו החברים באוגי רבי מאיר, והוא ספר להם על החשד שהחל לנקר במוחו מיד כששמע את שמו של האיש, וספר להם היכן החביא את ארנקו וכיצד התגלה אביו של בעל המלון לבנו בחלום, ונעץ לו לגב את הפסף שנטמן בסמוך לו. "אם חשדת בבעל המלון, למה לא הזהרת גם אותנו?" הסביר

מתפל

אמרות ופתגמים

עמנו גם מקום כלון, ואמרו חז"ל: "השיבתו על ראשון ראשון, ועל אחרון אחרון", שכל צריך האדם לנהג, להיות מסדר בלשנו ובדבורו, ולעשות על כל דבר פראוי בלי תערובת דברים וערבוביה. (לקוטי ישרים)

• על הפסוק "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים", מפרש רש"י: "אין זו חובה, אלא דרך ארץ, שלא ילכלך בהוצאת הדשן, בגדים שהוא משמש בהם תדיר, בגדים שבשל בהם קדרה לבדו, לא ימזג בהם פוס לבדו, לכך נאמר ולבש בגדים אחרים - פחותים מהם".

• והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך, אם תצדיק את עצמך בחייו או כבוד ה' יאספך, ולא שהוא יגזל ויצנה ליוצאיו להחזיר את הגזלה, אלא צריך לנקות את עצמו בחייו, ונקיון זה הוא כדגמת הנר המאיר לאדם רק לפניו. (רבנו בחי)

• כי התורה היא סדר האדם באיזה מעשה יהא נהג, ואיך יהיה נהג, ואיך יהיה מסדר במעשיו, וזה ענין התורה, שאין התורה אלא סדר מציאות העולם בכללו. (המהר"ל מפראג)

• דת ישראל בניה על הנקיון הפנימי והחיצוני. (מאזני צדק)

• הסדר עם הספוק, טוב לאדם מן הרב עם הפזור. המתנהג בסדר בעשרו ורישו, ישבח באחריתו. (אוצר הפתגמים)

• הסדר חצי העבודה, ובאין יסוד יפל הבנין. (תולדות ישראל)

• הדם שאינו מסדר בשלשה עלים בכל קו, נקרא 'הדם שוטף'... (אור תורה)

• הגיהנם נקרא באיוב "צלמות ולא סדרים", כי מי שאינו מסדר בחייו, טועם טעם הגיהנם בעולם הזה, ומכאן אתה למד על חשיבות הסדר והנקיון. (רבי שלמה וולבה)

• סדר ונקיון בגיל צעיר, הם הערבה למדות טובות בגיל מבוגר. (הרש"ר הירש)

• אחד מעקרי תורת החסידות הוא סדר. הבעל-שם-טוב היה מסדר, הרב המגיד דקדק על סדר, אדמו"ר הזקן למד את חסידיו להיות מסודרים. (היום יום)

• רבי פינחס בן-יאייר אומר, זריזות מביאה לידי נקיות, ונקיות מביאה לידי טהרה, וטהרה מביאה לידי פרישות, ופרישות מביאה לידי קדושה, וקדושה מביאה לידי ענוה, וענוה מביאה לידי יראת חטא, ויראת חטא מביאה לידי חסידות, וחסידות מביאה לידי רוח הקדש, ורוח הקדש לידי תחית המתים, ותחית המתים באה עליידי אליהו זכור לטוב. (מסכת סוטה)

• מהי הנקיות שמביאה לידי טהרה? פרש הראב"ד שהיא נקיות גופו ובגדיו מן הלכלוך, וכן כתב בתפארת ישראל, פשם שגופו ומלבושיו נקיים, כך פנימיותו מושבותיו טהורים ונקיים.

• ממטרות התורה, הטהרה וההתרחקות מן הלכלוכים והטנופים ושלא יהא האדם כבהמה, נקיון הפגדים ורחיצת הגוף וסילוק הלכלוכים, גם זה ממטרות התורה. (הרמב"ם)

• אמרו חז"ל במסכת שבת "תלמיד חכם שנמצא רבב (פתם) על בגדו, חייב מיתה", וכל אדם צריך לעשות את עצמו כתלמיד חכם בענין זה. (פלא יועץ)

• מי הוא תלמיד חכם? זה המקפיד על חלוקו להפכו, שמקפיד שלא תראנה התפירות ואמרי החלוק. (מסכת שבת)

• שלחן של עם-הארץ דומה למדורה וקדרות מקיפים אותה. מטה של תלמיד חכם כיצד? כל שאין תחתיה אלא סנדליון בימות החמה, ומנעליון בימות הגשמים, ושל עם-הארץ דומה לאוצר בלום. (מסכת בבא בתרא)

• גם מדרד-ארץ הוא לראות שיהיה גופו נקי תמיד, הן איברים הגלויים הן איברים הנסתרים, הן מכל לכלוך הן מכל זוהמא. ונקיות הגוף מביא לידי התעוררות נקיות הנשמה, וכשאינו נקי נמשל כבהמה, ויראה שלא יאכל מאכל שייצא ריח רע מפיו, ויתקן שערו וזקנו כדי שלא יהיה מכער אצל חברו. ולפרט כל הענינים של דרד-ארץ אי-אפשר, וישמע חכם ויוסף לקח. (השל"ה הקדוש)

• מצינו אצל רבקה שאמרה "ותאמר אליי בת-בתואל אנכי", ואחר כך אמרה לו "גם-תבן גם-מספוא רב

מסדרים והרצפה אינה נקיה, וכתוצאה מכך הכבד חליו של רבי אלעזר והוא לא התרפא. מה עשה רבי יוחנן? גלה את זרועותיו והפשיל את שרוליו, ולא הסתפק בברכות בלבד אלא טרח בכבודו ובעצמו מבלי להביט על פבדו, והתחיל בעצמו לנקות ולסדר את הבית, סדר את המטה, נקה את הרצפה, אונר את הבית ודאג לכל צרכיו של רבי אלעזר, ואז נפל אור בביית, כי פתאום נפקחו עיניו של החולה והוא החל להרגיש את האור הגדול בנוכחותו של הצדיק רבי יוחנן. וכך גם מספר במסכת נדרים שנגנס רבי עקיבא לבקר את החולה, ומפניו שעמד וכבד ורפץ את הבית, סדר ונקה אותו, עד שאמר לו החולה "רבי! התיינתני", ובזכות זה קם החולה והבריא. יצא רבי עקיבא ודרש: "כל מי שאינו מבקר חולים, כאילו שופך דמים". וזוהי המצוה הגדולה והחשובה ביותר בבקור חולים. (בשבילי המנהג)

מלכים שמעמידים אותם בבתי טרטיאות ובבתי קרקסאות, מי שנתמנה עליהן הוא מקרקן ושוטפן והם מעלין לו מזונות ומפרנסים אותו בכבוד, ולא עוד אלא שהוא מתגדל עם גדולי המלכות, וזוכה לעשר וכבוד מפני תפקידו שמגדל ומרומם את כבוד המלוכה, אני שגברתי בצלם ובדמות שגאמר 'כי בצלם אלקים עשה את האדם', על אחת כמה וכמה שאני צריך לרחץ עצמו לכבוד הנורא". (מדרש רבה)

הגמרא במסכת ברכות מספרת על רבי אלעזר שחלה ונפל למשכב, נכנס אליו רבי יוחנן וכשגלה את זרועותיו נפל אור בבית ורבי אלעזר הבריא. יש שמסבירים את הדברים באופן פשוט, שפאשר נכנס רבי יוחנן לביתו של רבי אלעזר, ראה שהוא שוכב בבית שאינו נקי ומסדר, מקום בלי אור ואויר, החפצים אינם

מספר

ספורי צדיקים

כפתור במעיל". מבחור אחר שפאזתיו היו מפארות בקש לסדרון, והסביר: "אם תתרגל לילך כה, וביום מן הימים יזדמן לך להיות במקום שיסתכלו על זה באפן משנה ביותר, תגדל חלילה בך, חלול שם שמים". (מאיר החיים)

הסדר והארגון ודייקן הזמנים, היו אבני יסוד בעבודת ה' של רבי שמחה זיסל ז"ל ה'סבא מקלם'. בישיבתו היו סדרי התפלות והלמוד מדקים להפליא, הזמנים היו מכונים בשבירי שניות, ומכיון שהתפלה היתה מתחילה בשעה שמונה בבקר, אזי פרגע שהשעון צלצל שמונה פעמים, כבר עמדו כל התלמידים ללא יוצא מן הפלל במקומותיהם מוכנים לתפלה, בו בזמן שדקה אחת לפני כן לא היה שם אף אחד. מי שאחר לבוא דקה אחרי הזמן הקבוע לתפלה, היה נקנס בסכום מסוים. כל החפצים בישיבה היו מסודרים במקומם, ובעת הלמוד והתפלה לא נשמעו שום דבורי חלין. שלוח וסדר היו נסוכים על פני כלם בלי סכמים של בהלה ובלבול ראש. חלונות הבית היו מכוסים בולונות כדי שפראות הרחוב לא יפריעו את הלומדים ומעולם לא נגש אף אחד סתם להביט החוצה ללא סבה. הנקיון בישיבה היה למופת, ומעולם לא ארע שמישהו יתעלם מאיזה לכלוך או אשפה שעל הרצפה. לא קרה אף פעם שמישהו יניח איזה חפץ או ספר שלא במקומו, ומספרים שפעם שכח אחד האורחים בישיבה את מקלו, וכשפקר בישיבה לאחר שלש עשרה שנה, וכבר מזמן התיאש ממקלו, מצא אותו תלוי באותו מקום שהניחו מבלי שום שנוי! כה מספרים על אחר, ששכח מטבע על אדן החלון בישיבה, והיה המטבע מנח באותו מקום במשך שנים רבות ואף אחד לא נגע בו. פעם הגיע הסבא מקלם בליל יום הפורים לישיבה, וראה שנטלת הפנים אינה על מקומה. הדבר צער אותו מאוד עד שדרש דרשה שלמה על חסר הסדר שבדבר, וכן היה פעם שראה כתמים על הרצפה כתוצאה משפיכת תה, ועורר על כך את התלמידים על הסדר והנקיון הדרושים. הדקדוק בדבר הגיעו לידי כך, שהתלמידים התרגלו שכל מי שהיה יוצא תה מהמחם, היה מוריק את טפות המים הנשארות תלויות בפרו, כדי שלא תפטרפנה אחר כך מאליהן ותרטבנה את הרצפה. אנשים מבחוץ תמחו לפעמים על ההקפדה היתרה שנהגו בבית התלמוד הקלמאי בעניני סדר ונקיון, ולא הבינו למה נתנו לדבר זה שיש לו לכאורה רק ערך חיצוני, תשומת לב כה רבה. מספר, כי סוחר אחד עבר לפנות ערב ליד הישיבה בקלם, וסר אליה לתפלת ערבית. בהקנסו, מצא את כל התלמידים יושבים במקומותיהם, ראשיהם מורכבים ואזניהם נטויות לדברי רבי שמחה זיסל, שעמד במרכזו ודבר בקול עצוב דברי תוכחה ומוסר. הסוחר לא היה רגיל במקום, והוא קבל רשם כי ראש הישיבה נושא הספד על אדם חשוב שנפטר, ולכן התישב לשמע אף הוא את דברי ההספד.

רבי אליהו ברוידא מליטא, היה נכדו של הש"ס, ובערב ימיו הגשים את משאת נפשו ועלה לארץ הקודש. העני והדחק היו אורחי קבע בביתם, וספר נכדו רבי אליהו רוט, המשמש בקדש של רבי שלמה מאיל, כי פעם בקשה אמו מאביה כמה פרוטות כדי לקנות שוק כדי לנקות את הרצפה, היות והסמרטוט שהיה בידיה אינו מנקה כראוי את הרצפה. ותחלה שלח אותה לאשתו כי הפסך היה אצלה, אבל אחר רגע בקש בעצמו מרעיתו פסך ואמר: "אבני ארץ ישראל קדושות הן, וצריכות הן להיות נקיות ומבריקות כזהב טהור!" (איש חסיד היה)

ה"אמרי חיים" מוויזניץ, היה מחבב מאוד סדר ונקיון, ודעתו היתה שהדבר נחוץ לפנימיו ושלמותו הרוחנית של כל אחד. ערב אחד, עלה לכוון הישיבה וראה כמה בחורים יושבים ולומדים בהתמדה. בהזדמנות קרובה ספר זאת הרבי ואמר: "נהניתי מאוד כשמצאתי את הבחורים לומדים מאחר בערב, אבל עוד יותר הייתי נהנה אלו הייתי מוצא אותם בשנים, כי סדר צריך להיות סדר". פעם ערך בקרת בחדרי השנה, וכל ארון שנמצא מסודר נרשם שם בעליו, ובעת עריכת השלחן חלק לבחור המסדר שירים מידי. פעם, ביום ראשון בשבוע, ראה פרוסת חלה שנותרה בבית הכנסת מסעדה שלישית של אמש, וגם ראה שאחד הבחורים שם לבו לפרוסה ולא נטלה כדי לגנוזה. בתם התפלה נגש אל הבחור ואמר לו: "מדוע מפריעה לי החלה המנוחת שם ולך אין הדבר מפריע כלל?" פעם נכנס הרבי לשחרית, והבחין בפסגת גיר על הרצפה. קרא לאחד החסידים שהיה ממנה על הנקיון, ואמר לו להגביה את הגיר, והוסיף כי בבית המדרש אסור שתהיה אפילו פסח קטנה של גיר על הרצפה, כי הבית קדוש הוא לה'. היה פעם שהרבי הגיע לתפלה והבחין באחד הבחורים שהגיע להתפלל כשנעליו מאבקות באבק לבן. העיר על כך הרבי ואמר בצער: "אולי הייתי צריך לעשות כמו שהרב מחוסט עשה (הוא רבי יוסף צבי דושינסקי, רבה של ירושלים), שפשט נכנס פעם לישיבה וראה קלפות של פרות משלכות על הרצפה, חזר על עקבותיו ולא נכנס שלשה ימים לישיבה כדי להתפלל, ואף אמר שאינו מוכן להכנס למקום שמתחייבים אליו כמו לדייר של בעלי חיים. באחת השיחות, בעת שלמד בספר השל"ה הקדוש, התבטא הרבי בפני הבחורים: "ברוך ה' שהבחורים שלנו טובים, ודוקא בגלל זה צריכים הם להזהר במעשיהם, כי על בגד יפה הכתם נכר ובלוט יותר, וכל פגם קטן עושה רשם עליו". באותה שיחה דרש גם שהבחורים ילבשו בגדים מסודרים, מגבעת נקייה ולא מקומטת, ולא לישן בבגדים או עם געלים, וסיים: "נכון שהראיתם דגמה להנהגה טובה, אבל אני רוצה לראות שפור נוסף". פעם ראה בחור שהיה חסר לו כפתור במעילו ואמר לו: "פואב ואכפת לי, על כך שלך זה לא מפריע כלל על שחסר לך

לְתַדְהֶמְתוּ גִלְהָ, כִּי כָל הַשִּׁיחָה הַכּוֹפֶה לֹא בָאָה אֶלָּא בְּגִלְלַ
נַעֲלֵי בֵּית הַכּוֹפֹת, שְׂרָבִי שְׂמִיחָה זִיסְל מָצָא בְּחֶדְרוֹ שֶׁל אֶחָד
הַתְּלָמִידִים, שְׁלֹא הָיוּ מְסֻדְרוֹת כְּרָאוּי. הַסּוֹחֵר לֹא יָרַד לְסוֹף
דַּעֲתוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה, וְכִשְׁיָצָא מִשָּׁם סִפֵּר לְחֶבְרִיו בְּלַעַג
עַל הַדְּבָר, וְהִלְלוּ הַפִּיצוּ שְׂמוּעָה לְגִלְגָּנִית כִּי הִסְבֵּא מִקְלָם
עֵרֶךְ הַסִּפֵּר עַל עֲרֻדֵּי הַכּוֹכָבִים... אוֹלָם בְּקֹלָם לֹא רָאוּ בְּסֻדֵּר
עֵנֶן חִיצוֹנִי בְּלֶבֶד, כִּי אִם תְּכּוֹנֶת נֶפֶשׁ שְׂרָשִׁית שְׂמוּעָה אֶפְשָׁר
לְהַשְׁקִיף עַל הַמּוֹצֵב הַפְּנִימִי שֶׁל הָאָדָם. מִי שֶׁחֲפָצוֹ מְבַלְבֵּלִים,
גַּם רְעִיוֹנוֹתָיו מְבַלְבֵּלִים. מִי שֶׁאֵינוֹ מְקַפֵּיד עַל נִקְיוֹן בֵּיתוֹ, אֵינֶנּוּ
מְקַפֵּיד גַּם עַל טִהֲרַת רֹחוֹ. וּמִשּׁוֹם כֵּן רָאוּ בְּמִשְׁנֵתָהּ שֶׁל קִלְסָם,
בְּכָל הַפֶּרֶת סֹדֶר - שְׁעִירוֹרָהּ שֶׁל מִפְּשֵׁי. (תְּנוּעַת הַמוֹסֵר)

אֶת מִטָּה בְּנוֹ. שֶׁם בְּדָק לְרֹאוֹת אִם הַמִּטָּה מְסֻדְרָה, וְאִם הָאָרוֹן
הַסְּמוּךְ מְסֻדֵּר עִם כָּל הַחֲפָצִים שָׁבוּ, וְכֹאשֶׁר רָאָה שֶׁהִכֵּל בְּסֻדֵּר
גָּמוּר, הִלָּךְ לְהַתְרֹאוֹת עִם בְּנוֹ. אֵךְ גַּם כִּשְׁפָּגַשׁ אוֹתוֹ, לֹא בָחוּן
אוֹתוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְלֹא חָקַר עַל הַתְּנַהּגוֹתוֹ, מִפְּנֵי שֶׁמְסֻדֵּר
חֲפָצָיו לְבַד, נוֹכַח כִּי הִכֵּל אֶצְלוֹ כְּשִׁוְהָה. פֶּעַם רָאָה הַסְּבֵא מִקְלָם
אֶת אֶחָד הַתְּלָמִידִים עוֹבֵר וּמִדְּלָג עַל הַגֶּדֶר שֶׁל הַחֲצֵר הַחִיצוֹנָה
שֶׁל בֵּית הַתְּלָמוּד. הַזְדַּעֲזַע הַסְּבֵא מִהַמְעֵשֶׂה וְאָמַר: "אִם גַּם
מִחֲצָה אֵינָה מְהֵרָה מַעְצוֹר וְאֶפְשָׁר לְדַלֵּג מֵעֲלֶיהָ, הֲרִי יְכוּלִים
גַּם לִפְרֹץ כָּל גֶּדֶרִי עוֹלָם וְאֵין שׁוֹם תִּקְנָה לְאָדָם". הוּא רָאָה
בְּדִלּוֹג מַעַל הַגֶּדֶר הַפֶּרֶת סֹדֶר, הַעֲלִילָה לְהַבִּיא לִידֵי פְרִיצַת כָּל
הַסִּיגִים וְהַפְּקָרוֹת נֶפֶשִׁית מְחֻלָּטָה. (ר' שְׂמִיחָה זִיסְל)

הַרְבֵּי מִנְדְּבוּרָנָא בַּעַל "בְּאֵר יַעֲקֹב" סִפֵּר פֶּעַם, עַל תְּקוּפַת
לְמוּדָיו בִּישִׁיבָתוֹ שֶׁל הַמַּהְרִ"ץ דּוּשִׁינְסְקִי רִבְהָ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם,
שֶׁפֶּעַם נִכְנַס רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה אֶל הִיכַל הַיְּשִׁיבָה כְּדִי לְמוֹסֵר שְׁעוֹר,
וּלְפֶתַע תוֹךְ כְּדִי לְהִיכָתוֹ רָאָה עַל הַרְצָפָה קְלִפָּה שֶׁל פֶּרִי. הַדְּבָר
תָּרַח לוֹ מֵאֵד, בִּיצֵד יִתְכַּן שְׂמָאן דְּהוּ יִשְׁלִיף קְלִפּוֹת עַל רִצְפַּת
בֵּית מִקְדָּשׁ מַעֲטָה וְיוֹתֵר מֵאֵד תָּרַח לוֹ, בִּיצֵד אֵף אֶחָד מִהַבְּחֹרִים
כָּלֵל לֹא הִתְיַחֵס לְדְבָר וְאֵף אֶחָד לֹא טָרַח לְהָרִים אֶת הַקְּלִפָּה
וּלְהַנִּיחָה בַּפֶּח, כְּדִי לְכַבֵּד אֶת בֵּית ה'. מִיָּד עָצַר הַרֵב אֶת הַלּוֹכִין,
וְקָרָא בְּקוֹל מֵר: "הַיּוֹם אֵינֶנִּי מוֹסֵר אֶת הַשְּׁעוֹר", הִסְתַּוֵּב וַיֵּצֵא.
הַדְּבָר נָפַל כְּרַעַם עַל רֹאשֵׁי הַתְּלָמִידִים שֶׁנִּדְּהָמוּ לְשִׁמְעַת אֶת
הַחֲלָטָה רַבָּם הַנֶּעֱרָץ, וַיִּדְּעוּ עַד כַּפָּה הוּא מְחַבֵּב אֶת הַתּוֹרָה
וְעַד כַּפָּה מַעֲוֹלָם לֹא רָצָה לְבַטֵּל שְׁעוֹר דְּרָבִים, וּמֵאֵד לְמִדּוֹ כַּמָּה
חֲשׁוֹב הַסִּדֵּר וְהַנִּקְיוֹן בְּעִינָיו, וְדָרָה אֶרֶץ קִדְמָה לְתוֹרָה. סִיִּם
הָאֲדָמוֹר מִנְדְּבוּרָנָא וְאָמַר: "לְמִרְוֹת שֶׁכֶּבֶר עָבְרוּ מֵאֵד שְׁשִׁים
שָׁנָה, אֲנִי עֲדִין זֹכֵר זֹאת כְּמוֹ שֶׁאֵה אֶרֶע רַק עֵתָּה..." (תּוֹלְדוֹתָיו)

הִתְיַחֵס תְּקוּפָה, וּבִישִׁיבָתוֹ שֶׁל רַבִּי מִיכָאֵל דֵּב וַיִּסְמַנְדֵּל, יִשִּׁיבַת
נִיטְרָא, הִחְלִיטוּ לְפִטֵּר אֶת עוֹבֵד הַנִּקְיוֹן שֶׁל הַיְּשִׁיבָה, שֶׁהָיָה גוֹי
וְהָיָה מְשִׁתְּכֵר לְעֵתִים תְּכּוּפוֹת. הִחְלִיט רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה לְחַיֵּב
אֶת כָּל הַבְּחֹרִים בְּאַחֲרִיּוֹת עַל נִקְיוֹן הַמְּקוֹם. הָיוּ אֵין שְׂמוֹנִים
בְּחֹרִים בִּישִׁיבָה, וְהַרֵב קָרָא לְחִמְשָׁה בְּחֹרִים וּמִנָּה אוֹתָם
לְהִיּוֹת גְּבָאִים, כָּל אֶחָד עַל חִמְשָׁה עֶשֶׂר בְּחֹרִים, וְהוֹדִיעַ שֶׁבְּכָל
שָׁבוּעַ תִּצְטָרֵךְ קְבוּצָה אַחַת לְנִקְיוֹת אֶת כָּל הַבִּנְיָן וְהַסְבִּיבָה.
לְאַחֵר מִכּוֹן קָרָא לְכָל הַבְּחֹרִים וְאָמַר: "אֵין לִי שׁוֹם הֵתֵר לְלַכֵּת
וּלְקַבֵּץ כֶּסֶף בְּעֵבֹר נִקְיוֹן הַשְּׁלַחָנוֹת וְהַחֲדָרִים שֶׁלְכֶם, אֶלָּא כָּל
אֶחָד חַיֵּב לְהִיּוֹת אַחֲרָאִי עַל עֲצָמוֹ וּלְנִקְיוֹת אַחֲרָיו". מִנְּהָג זֶה
הִנְהִיג בִּישִׁיבָה עַד סוֹף יָמֵי הַרֵב, וְהַסִּדֵּר וְהַנִּקְיוֹן שֶׁלְטוּ בִּישִׁיבָה
לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת. (אִישׁ חֲמוּדוֹת)

אֶחָד הַתְּלָמִידִים בָּא פֶּעַם אֶל הַ"חֲזוֹן אִי"ש" וַיִּשְׁאַל: "הֲאִם מִתֵּר
לְסִדֵּר אֶת הַמִּטָּה, כֹּאשֶׁר קָמִים בַּבֹּקֶר, לְפָנֵי תְּפִלַּת שְׁחִירִית?"
הַתְּפִלָּה הַחֲזוֹן אִי"ש עַל הַשְּׁאֵלָה וַיִּשְׁאַל בְּתַמִּיחָה: "אֵיךְ אֶפְשָׁר
לְהַתְּפִלֵּל אִם הַמִּטָּה לֹא מְסֻדְרָה?!" הַדְּבָר הָיָה כֹּה בָרוּר אֶצְלוֹ,
שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַתְּפִלֵּל בְּלִי לְסִדֵּר אֶת הַמִּטָּה קֹדֶם לָכֵן, כֹּאֵלוֹ
שֶׁאֵלֻהוּ הֲאִם מִתֵּר לְקַשֵּׁר אֶת הַנֶּעֱלָמִים לְפָנֵי הַתְּפִלָּה. (אֹדֶר תּוֹרָה)

רַבִּי שְׁלֹמֹה זִלְמָן אוֹרְבֵּיךְ פָּגַשׁ פֶּעַם אֶת גִּיסוֹ הַמְּגִיד הַמְּכַרְסָם
רַבִּי שְׁלֹם שְׁבִדְרוֹן, וְהָיָה זֶה לְאַחֵר הַתְּפִלָּה בַּשַּׁבָּת קֹדֶשׁ בַּבֹּקֶר.
רָאָה רַבִּי שְׁלֹמֹה זִלְמָן שְׂרָבִי שְׁלֹם אֵינוֹ חוֹבֵב מְשַׁקְפִים וַיִּשְׁאַל:
"הֲאִם הַתְּחִלָּתָה לְהַחְמִיר שְׁלֹא לְלַבֵּשׁ מְשַׁקְפִים בַּשַּׁבָּת, מִחֲשֵׁשׁ
טְלָטוּל בַּשַּׁבָּת?" אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁלֹם: "לֹא, פְּשׁוּט נִשְׁבְּרוּ לִי
הַמְּשַׁקְפִים". הַתְּפִלָּה רַבִּי שְׁלֹמֹה זִלְמָן וַיִּשְׁאַל: "אֲנִי לֹא מְבִין,
אֵיךְ נִשְׁבְּרִים הַמְּשַׁקְפִים? רּוֹאָה אֶתָּה אֶת הַמְּשַׁקְפִים שְׁלִי?
לּוֹבֵשׁ אֲנִי אוֹתָם כְּכֹר עֲשָׂרוֹת שָׁנִים בְּרָצָף, בְּכָל לַיְלָה אֲנִי מְנִיחַ
אוֹתָם עַל מְקוֹם מִיחָד וּמְסֻדֵּר, וּמַעֲוֹלָם לֹא קָרָה לִי שֶׁהֵם נִפְלוּ
וְנִשְׁבְּרוּ". (בֵּית וּמְנוּחָה)

רַבִּי שְׁלֹמֹה זִלְמָן אוֹרְבֵּיךְ אָמַר פֶּעַם לְכּוֹעֲלֵי הַנִּקְיוֹן בִּישִׁיבַת
"קוֹל תּוֹרָה", שֶׁאִם הֵם רּוֹאִים מִטָּה לֹא מְסֻדְרָה בְּפָנִימִיָּה שֶׁל
הַיְּשִׁיבָה, עָלֵיהֶם לְקַרֵּא אֶת הַבְּחֹר וּלְהוֹצִיאָו בְּאֶמְצַע סֹדֶר
הַלְמוּד אוֹ הַשְּׁעוֹר, כְּדִי לְסִדֵּר אֶת הַמִּטָּה. שֶׁאֵל אֶחָד הַרְבֵּנִים
אֶת רַבִּי שְׁלֹמֹה זִלְמָן: "בְּאֶמְצַע הַשְּׁעוֹר?! הֲרִי הוּא יְכוּל לְהַפְסִיד
אֶת כָּל הַסִּיגָה?! הַשִּׁיב רַבִּי שְׁלֹמֹה זִלְמָן: "אִם אֵין לְבַחֵר
אַחֲרֵיּוֹת וּסִדֵּר בְּמִטָּתוֹ, בְּלֹא הֵכִי לֹא יֵצֵא מִמְּוֹנוֹ כְּלוּם!" (שׁ)

שְׁקוּעַ הָיָה רַבִּי יוֹסֵף זִנְדֵּל מְסַלֵּט כָּל יָמָיו בְּתוֹרָה וְעִבּוּדֵת ה',
וַיַּחַד עִם זֹאת הָיָה זֶהִיר בְּתַכְלִית הַהֲזִירוֹת בְּשִׁמְרָה עַל הַסִּדֵּר
וְהַנִּקְיוֹן. פֶּנָקֶס קָטָן הָיָה לוֹ, שָׁבוּ הָיָה רוֹשֵׁם לוֹ מִיָּד בְּקֹר אֶת
סֹדֶר הַיּוֹם שֶׁלוֹ. פֶּעַם בְּעֶרֶב הַחֹג, רָאָה חֲתָנוֹ רַבִּי שְׂמוּאֵל סִלְנֵט
רִבְהָ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, אֶת פֶּנָקֶסוֹ, וּמִצָּא בּוֹ בְּתוֹךְ סֹדֶר הַיּוֹם לְתוֹרָה
וּתְפִלָּה וְהִכְנַת צִרְכֵי הַחֹג, אֶת הַשְּׁוֹרָה: "לְנִקְיוֹת אֶת גְּלִימַת הַחֹג
מִכָּל כֶּתֶם וְרֵבֶב". מַעֲשֵׂה וְנִטֵּל מִמְּוֹנוֹ אֶחָד מִנְּכֻדָיו הַצְעִירִים,
סִכִּין קִטְנָה לְחֵתוֹךְ צִפְרָנִיו, וְהִחְזִירָה אַחֲרָיָה שְׁלֹא בְּמִקְוָה.
הוֹכִיחוֹ רַבִּי יוֹסֵף זִנְדֵּל וְאָמַר לוֹ: "אִי-הַסִּדֵּר גּוֹרֵם לְבִלְבּוֹל הַדַּעַת,
וּמִי שֶׁהוּא מְבַלְבֵּל בְּהַלִּיכּוֹתָיו וּבְסֻדֵּר מַעֲשָׂיו בְּעִינָיו דָּרָה אֶרֶץ,
הֲרִיחָה גַם מְבַלְבֵּל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וּבְעִבּוּדֵת ה'". אֶחָד מִתְּלָמִידֵי
הַיְּשִׁיבָה הָיָה סְמוּךְ עַל שְׁלַחָנוֹ. וְהָיָה נוֹהֵג לְסוּר אֶל הַבֵּית בְּזִמְנֵי
הַסִּעָדָה, וּבְנֵי בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵף זִנְדֵּל הָיוּ מְגִישִׁים לְפָנָיו אֶת

מזונו, כדי לחזק את כוחו ללמוד התורה. פעם אחת בא אותו תלמיד לסעד את סעדתו, ואשתו של רבי יוסף זנדל לא הייתה אז בבית. מצא התלמיד שלחן ערוך לסעדה, נטל ידיו, ברוך ואכל, ולאחר מכן ברוך ברכת המזון והתפונן לחזור לשיבה. עפב אותו רבי יוסף זנדל, ואמר: "לא נהגת כשורה". התפלא התלמיד ושאל: "איזו עולה מצאת בי? האם לא נטלתי יד פראוי, או שמא לא ברכתני בנדרש לפני הסעדה ואחריה?" אמר לו רבי יוסף זנדל: "חס ושלום! הכל היה כהלכה, אבל לא למדת תורה כהלכתה, כי אם היית לומד פראוי, היית נוהג במדת דרוך ארץ שקדמה לתורה. נטלת ידך, אכלת וברכת, אך מדוע לא סדרת את השלחן לאחר אכילתך? מי ששונה פרק בהלכות סעדה יודע, כי כשם שצריכים לערוך את השלחן לפני הסעדה, כך גם יש לסדר את השלחן לאחר הסעדה, ובפרט כאשר בעלת הבית אינה מצויה בבית". (שרי המאה)

האדמו"ר מתולדות אהרן בעל "דברי אמונה", היה מסדר מאד בכל עניניו, והיה מקפיד להחזיר כל ספר על מקומו אחר הלמוד, ומפני זה ידע מקומו של ספר היכן הוא, הגם שהיו לו ספרים רבים. כך היה גם בחפצים שהיו לו בכיסיו, שכל דבר היה במקומו המסדר. כאשר היו מספרים לו שמחפשים דבר בבית ולא מוצאים, היה אומר בצחות: "היכן שהניחו את החפץ שם הוא מנח", ובכך בקש ללמד את בני ביתו דרוך ארץ, להניח כל דבר במקום קבוע ולהזהר מבלבול וחסר סדר. מדי פעם היה מבקר בחדרי הפנימיה של פחורי הישיבה, ופעם כשהבחין באמצע היום כי מסתו של אחד הפחורים אינה מסודרת, הצטער על כך מאד, והאריך בענן נחיצות השמירה על הסדר, והתבטא כי בחור שאינו מתנהג בסדר ונקיון למופת, אין לו רשות לישן בבגני הישיבה. דיקון היה גם בזמנו, ופעם התבטא ואמר שכל ימיו הייתה לו מסירות נפש שכל דבור שלו יהיה מדק, ויעמד בזמן הנקוב שקבע. (חומתו של כהן גדול)

המקבל רבי יהודה פתיה, היה מקפיד מאד על סדר ונקיון. כשהיה חוזר מהתפלה, היה פושט את הבגד המיוחד לתפלה, מקפלו ומניח אותו במקומו, וכן את הטלית והמעטפת שעל ראשו. ולפני שהיה

מקפלים ומניחים, היה בודק היטב את נקיונם, ולאחר מכן מניחם במקומם הקבוע. בגדים מיוחדים היו לו לשבת ולחגים, והיה מקפיד על נקיונם וסידורם. גם כשהיה סועד את סעדתו, שמר על הסדר והנקיון. אם קרה שנפל פרוו מזון, היה תר אחריו ולא נח עד שלא היה מוצאו ומחזירו לשלחן. שנה אחת, בליל ראש השנה, היה רבי יהודה לבוש כהרגלו בבגד לבן וצח לכבוד יום הדין, ומסביב עמדו בני הבית והאורחים שבאו להסב על שלחנו. בעת הקדוש, לא נזהר אחד האורחים, ובטעות הטא את ידו של רבי יהודה, וכל היין נשפך על בגדו הנקי. יחד עם זאת נפלה גם העששית שהאירה את הבית, הנרות נכבו וחשכה נפלה על המקום. ואם לא די בכך, אזי כשחזרה אשתו של רבי יהודה עם מטעמי החג בידה, החליקה פתאום וכל המזון נפל ארצה. ישב רבי יהודה בבגד מכתם מיין בתוך חשכה, ורעייתו שנחפלה ברגלה לאחר שפל המזון השחת ונשפך. התחזק הצדיק בסבלנות וקבלת יסורים באהבה, ואמר לבני הבית: "דעו לכם, שכל אלו הם מעשיו של השטן, שמנסה להפריע לנו ולהעמידנו בנסיון בליל ראש השנה. אולם אנו לא נתן לו להצליח ונתגבר בלי פעס על כל המכשולים". הוא נותר בשלוחו, ובכחות משתפים עמל לסדר את השלחן, ומשאירות המזון הכינו חיש מהר את הסעדה, וישבו בשמחה לסעדת החג כדת היום. לימים ספר רבי יהודה פתיה בעצמו, כי אותה שנה הייתה משפעת אצלו בשמחות והצלחה, ברוחניות ובגשמיות, מה שלא זכה לזה בשנים אחרות. (איש מבית לחם יהודה)

רבי משה הגר, ראש ישיבת סרטי'ניץ, היה רואה במדות טובות, דרוך ארץ ונימוס, כמו סדר ומשטר ונקיון, את אבני היסוד לבני אישיותו של בן תורה אמתי. פעם ספרו לו על התעוררות רבתי בארץ ישראל לשנן לצעירי הצאן את הלכות דרוך ארץ ומדות, בלוי מבחנים ארציים ופרסי עדוד, והוא הגיב על כך מיד: "לא המדרש עקר אלא המעשה, מי יתן והיו עורכים מבצעים ותחריט למצטינים בפעל במדות ודרוך ארץ". את תלמידיו היה מעורר תמיד על סדר ונקיון ושמירת רכוש האלת, והיה רגיל לומר שעל ידם אפשר להפיר את מדותיו של האדם ואת יראת השמים שבקרבו. (ברכת משה)

ממלכה

שאלו פעם את רבי איזל חריף: "מדוע המשפילים מתנהגים בנימוס ודרוך ארץ, ואילו החרדים אינם מקפידים כל כך על גגון דא? השיב על-אחר ואמר: "ראשית, תמה אני על תמיהתכם, וכי רוצים אתם שגם מעלה יחידה זו לא תהיה אצל ריקים ופוחזים אלו? אולם הבה ואסביר לכם טעמו של דבר. כאשר באו בני ישראל לקבל את התורה, הזדרזו אוהבי ה' במנהגם, הקדימו לקום וקבלו את התורה בלה, תורה שבכתב ותורה שבעל-פה. לעומת זאת, המשפילים בדרבם, הרבו בשנה, כמו בשעה מאחרת, התלבשו בעצלתיים, הרבו ברחיצה ובחפיפה, עמדו מול המראה כדי לסלסל בשערם, וכשבאו להר סיני, לא השתירה בהם אלא מסכת קטנה, היא מסכת דרוך ארץ... פעם אחרת אמרו לו: "והלא דרוך ארץ קדמה לתורה, ומדוע אין היא מצויה בליכך אצל לומדי התורה?" אמר להם: "התורה שבאח אחריה כסתה אצלם את דרוך ארץ, אולם פורקי העל שלא קבלו את התורה, מתנהגים בדרוך ארץ מזיפת, ולכסוף גם היא בורחת כי אין מאחוריה דבר..."

בקהלת פרג ובקהלות נוספות, היה מנהג רווח, שבן ישיבה שאכל ימים אצל תושבי העיר, היה מתנהג בדרוך ארץ ובנימוס, ומותיר שירים ממאכלו, והיו מכנים את השירים בשם 'דרוך ארץ'. פעם בא בעלי בית אחד אל ה"נודע ביהודה" והתאונן לפניו על בן הישיבה הסועד אצלו, שאין הוא מותיר אחריו שירי דרוך ארץ. הבין הרב את הסבה, ואמר לאיש: "חז"ל אמרו על חמורו של רבי פינחס בן-יאיר שלא היה אוכל שעורים של טבל שלא עשור אותם. ולמה לא נהג בתקנה שאמרו חז"ל במסכת חלין שנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר? אלא שאותו חמור ידע אבוס בעליו, וידע שאין לו אלא מזונות בצמצום, ואם יאכל וישאיר, יפחית בעליו ממאכליו. ואף אתה נותן בודאי מזונות מצמצמים לאותו בחור ישיבה, ולכן אין הוא משיר מאומה, כדי שלא תפחית יותר את המעט שאתה נותן לו, ונמצא מתהלך ברעב..."

45

מאיר היל

ילדי האנפוס

מאיר זואטה

מה קורה ברגע שאתם מקימים מצוה?

קמץן אחד פתח שקית במבכה בסופר, אכל קצת והחזיר למקום. שאל אותו הסדרן: "סליחה, אדוני, מה אתה עושה?" - "מה הבציעה? אכלתי רק מזה 25% חנם"

לבני ובנות 12 עד 5

מכאן 7 ההגדלים

בפרשה, אנו מצוים על היובל - שבו אחת ל-50 שנה, משתחררים כל העבדים לחפשי! ילדים, חושבים שתוכלו למצא את כל ההגדלים בין שני הציורים?

הילד שענה נכון על החידות וזכה בפרס הוא: אלימלך קרו לוי מחיפה

מצרכים:

- 6-8 ביסקוויטים מרסקים
- מיכל שמנת מתוקה להקצפה (250 מ"ל)
- 2 כפות סכר
- 1/4 כוס חלב
- 2 כפות אבקת אינסטנט פודינג וניל

כלם היו סקרנים לדעת מה קרה ואיך יתכן שהנשמה של אותו רשע מאירה ב"אור עצום"? קשה לכו לבדק, הם גלו שבאותו רגע ממש שהם הלכו לצדיק ובקשו ממנו לקלל את אותו "רשע", הוא הדליק נרות חנכה!

חשבו על זה - אותו אדם עשה המון דברים לא טובים, אבל כשהוא היה באמצע לקים מצוה, היו יכולים לפגוע בו. כוחה של מצוה אחת הגנה עליו וילדים צדיקים, מפה אנחנו רק יכולים ללמד כמה כל מצוה ומצוה שאנחנו מקימים חשובה ויקרה לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא!

לכן, ילדים יקרים, כדאי לנו תמיד להיות עסוקים במצוות. כל מצוה שאנחנו עושים - אפילו הקטנה ביותר - מאירה את הנשמה שלנו ומגנה עלינו. אז בפעם הבאה שאתם מקימים מצוה, תזכרו - באותו רגע אתם צדיקים גדולים בשמים! שבת שלום!

ניתן להשיג את ספרי הבדיחות "כל יום פורים" עם משלוח עד הבית 052-4770297, להאזנה למאות שיעורים לילדים, פרשת שבוע וסיפורי צדיקים חפשי: "מאיר גואטה - מתוקים מדבש"

שלום לכם ילדים צדיקים!

אתם יודעים מה קורה ברגע שאתם מקימים מצוה? באותו רגע ממש, בשמים מסתכלים עליכם כמו על צדיקים גדולים! כן כן, לא משנה מה היה קדם, באותו הרגע שאתם מקימים מצוה - אתם נחשבים לצדיקים!

נשמע מדהים, נכון? בואו אספר לכם ספור מיוחד שיראה לנו כמה גדול הכוח של רגע אחד של קיום מצוה:

פעם אחת, היה יהודי בחוץ לארץ, שלצערנו עשה דברים לא טובים. הוא היה מוסר את ממונו וישראל לגויים וגרם ליהודים הרבה צרות. היהודים באותו מקום סבלו ממנו מאוד.

יום אחד, כשכבר לא יכלו לסבל יותר, באו כמה יהודים לאחד הצדיקים הגדולים ובקשו ממנו שיקלל את אותו אדם כדי שיפסיק לפגוע בהם ולעשות להם צרות. מה אתם חושבים שקרה, הצדיק הסכים לקלל את אותו יהודי? הצדיק עצם את עיניו לרגע, וכשפתח אותן אמר דבר מפתיע: "אני לא יכול לקלל אותו. אני רואה שהנשמה שלו מאירה באור עצום!" כלם נדהמו: "אור עצום? הוא? לא יכול להיות! הרי כלם יודעים שהוא עושה דברים רעים!"

הלכה לשלחן שבת

ערוי מבשל כדי קלפה

מהשכבה הדקה הזו. לכן, אם בשר חם נפל לתוך כלי שיש בו חלב קר, צריך רק להסיר את השכבה החיצונית הדקה של הבשר ושאר הבשר מתר לאכילה.

ערוי של מים רותחים מקלי ראשון (כלי שהיה על האש) גורם לבשול רק בשכבה החיצונית הדקה של המאכל - עבי זה נקרא "כדי קלפה". הכוח של ערוי המים לא חודר עמוק יותר

ילדים עם המגזין

הילד המתוק אלימלך קרו לוי מחיפה הוא הזוכה שלנו השבוע! ילדים, רוצים גם אתם לזכות בפרס? שלחו לנו תשובות על החידות שברחבי המגזין - ותכנסו להגרלה!

פסוק מההפטר

תנו פסוק: יש לכם רציון מה הציור מהמאזן שלחו לנו לחייל

פתרון לחידה משבוע שעבר: "חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפרן שמיר חרושה על לוח לבם ולקרנות מזבחותיהם."

יום דיים

וקר בדיוק גם בחיפה, ברחוב הנקס, בבית הספר המיוסורי 'בית אל'.

היכן מסתתר?

עידן ויהונתן
מחפשים את המסמך

ילדים יקרים, נראה אתכם מגלים
היכן מסתתרים
3 ספרי יחס ו-2 תמרימי תנ"ה.

חידה?

מאיזה גיל מנו את בני ישראל
במפקד?

תשובה לחידה משבוע שעבר:
שנה לפני היובל, ובשנת היובל.

הקניות

"מישהו יודע אם
התחילו למכר נעלים
בחנויות ירקות פשוט,
אשתי הלכה לקנות
עגבניות וחזרה עם שני
זוגות חדשים"

בן אדם קם בבקר,
עובד חדש שלם, מנסה
לחטור - ופתאום... בום!
עוד חבר מתחתו!

המאבחרון של חני | חני פרי

קניוח גבינה ורבת חלב

מתכונים שילדים יכולים להכין לבד

100 גרם גבינה לבנה 5%
לרשב: 3 כפות רבת חלב ו-2 כפות חלב

אפן ההכנה:

- בקערה גדולה, להקציף את המרכיבים ולערבב בעדינות.
- בקערית נפרדת - לערבב היטב את רבת החלב עם החלב הרגיל עד שמתקבלת רבה נוזלית.
- להניח שכבת פרוי בייסקוויטים בתחתית כוסות קטנות ולהוסיף מעל כף מהקרה.
- לטפטף מעט מרשב רבת החלב, ולהוסיף עוד שכבת קרה ועוד קצת רבת חלב.
- לקשט בפרורי בייסקוויטים או רבת חלב מזלפת.

הכנתת תנה ילדה בת 12

את הסיפור המלא ניתן לחשיג בתנויות הספרים המובחרות

את הסיפור המלא ניתן לחשיג בתנויות הספרים המובחרות

ועכשיו במצב קיץ

- אתם שומעים דבר תורה בתכנית של לירון
- אומרים אותו בשלחן שבת
- אבא או אמא כותבים לנו את מה שאמרם למיל

MAG@tv2000.co.il

4 ואתם ונכנסים להנצלה מיחדת!

פינת הילדים בערוץ 2000 • בכל חמישי ב- 17:00
331 < 03-378-2000 שלוחה

משפחתי שלי לילדים

דבר התורה שלי

לשבת השבת

עשה את שלך

"פקד את בני לוי" (במדבר ג, טו)

שומע, וכשהסביר לו שוב צעק עליו הקפאי וגרשו בגדופים.

לא הבין אותו בחור מדוע הקפאי אינו חפץ בכסף ובשאל את בני המקום, אמרו לו שהקפאי מעדיף לשלם את ההפרש מכיסו ולא להתפס בטעות, כי עלול הוא לקפח את פרנסתו, כיון שבגרמניה הכל מדיק בתכלית הדיוק.

שמח אותו בחור תלמיד חכם שזכה בכסף מן ההפקר, וכך יכול היה להגיע לארץ ישראל בכסף מלא ובגרו, כי הוא עשה את שלו והקדוש ברוך הוא השלים חפצו לטובה ולברכה.

(פניני הפרשה)

שבת שלי ומבשרי!

כתב רש"י: אמר משה לפני ה', היאך אני נכנס לתוך אהליהם לדעת מגן יונקיהם, אמר לו ה' עשה אמה שלך ואני אעשה שלי. הלך משה ועמד על פתח האהל, ובת קול יוצאת מן האהל ואמרת כך וכך תינזקות יש באהל זה.

התורה מלמדת אותנו כי אם משה רבנו עליו השלום לא היה בא עד אהליהם, לא היתה יוצאת בת קול, אף על פי שבכל זמן היתה יוצאת בת קול ואמרת לו מאהל מועד את כל דברי ה', אבל כאן כל עוד יכול היה לעשות השתדלות להגיע לכל אהל ואהל, לא קבל הודעה מהבת קול שפך וכך תינזקות יש בכל עם ישראל. ללמדנו כי האדם צריך לעשות את שלו, ואת מה שהוא לא יכול לעשות, ה' יעשה.

מספר על בחור שהיה בפולין והחליט לעלות לארץ ישראל. אך בכסף שהיה בידו יכול היה להגיע רק עד מצרים, אבל בכל זאת עשה את שלו ונסע דרך גרמניה. הגיע לקפאי של הרכבת ומסר לו עשרה מארק. הקפאי החזיר לו עזרף רב מסכום של מאה מארק. בא להחזיר לו את התוספת ולהעמידו על טעותו, אך הקפאי עשה עצמו כלא

במדבר

נשא

בהעלותך

שלח לך

קרח

חקת

בלק

פנחס

מטות

מסעי

ישלח יעלה בואי לגני, הנני רמון פרחת גפני:

ובוא דודי יחיש צעדי, ואכל את פרי מגדיו.

אם יירדו ארכו גרדיו, אך יחידה אשב על בני: יעלה יעלה וכו' שובי אלי, את בת אהובה, שובי אתי, ואני אשובה.

הנה עמי זאת אות בתוכה, כי בתוך אתן מושבני: יעלה יעלה וכו' רעי, דודי, נפשי פדית, ולבת מאז אותי קנית.

עתה לי בין עמים זרית, ואיך תאמר כי אהבתני: יעלה יעלה וכו' אומתי, לטוב זריתך, ולתהלה ולטוב שריתך.

כי אהבת עולם אהבתך, על פן אושיבך על הוכני: יעלה יעלה וכו' לו יתי כרברך, וידי, עתה סתר תאסף גרדיו.

ולתוך ציון נחת גרדיו, ושם אקריב לך את קרבני: יעלה יעלה וכו' חזקו רעיה חזקו כיון טוב, כי ציון רשעי רענן ורמב.

ולסיריך אברות ואחטב, ותיש אשלה לך את סגני: יעלה יעלה וכו'

שמו יצא בכל עבר. אשר יגדל ויהי גבר. וליראי א-ל ויהי חבר. יהי בדורו כשמואל: עדי זקנה וגם שיבה. יהי דשן בכל טובה. וישלום לו רוב אהבה. אמן בן יאמר תא-לי: הנפיל ברוך עמו. ויהי לאביו ולאמו. ויהיה א-ליו עמו. וגם כל בית ישראל:

ויהי שלום בחילינו. ושלום בישראל. כסיון טוב בן בא לנו. כימיו ויבוא הגואל: תהיה ויהי רענן. בצל ש-די ותלונן. ובתורה אז יתבונן. יאמר דת לכל שואל: ומקורו ויהי ברוך. זמן חיו ויהי אריך. ושלחנו ויהי עריך. וזכרו לא יתנאל:

א-ל מאד נעלה אקדם פניו, בשירה ותהלה אבא למעני, כימי משה ואהרן, יובילני למשבנותיו:

לו שועתי תעל וישמע קולי, ויסלח לי מעל ויעזור לי, ואון לאמרי פי, ואל יפן למעלי:

ו-ה תרם לתת וכלתו, בזכות אב האיתן וצדקתו, ותמלך המלכה רחל, כשלימה במלכותו:

משפחתי שלי

לעילוי נשמת
מרים עוסק
בת ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אריה סלארי ז"ל
בן טורן הי"ו
נלב"ע ד' תמוז ה'תשע"ח
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הגרי בן לאה ז"ל
פורטונה בת הלן ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
בת שבע עופרה חזה
בת יפת ושושנה ז"ל
נלב"ע י"ח אדר א' ה'תש"ס
תנצב"ה

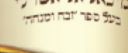
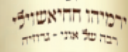

מתוך הספר:

מאת הרב אריז חזני שליט"א
מחבר סדרת הספרים "אמת שאלות"

דיון משפחתי

עם פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

מטבע מכסה באבק שהתבררה כ...

שהאב ובנו יוכלו להשאיר ברשותם את המטבע היקרה! וזאת על פי דבריו של המרדכי (בבא מציעא ס' ר"ח), שכן במעשה שהיה בראובן, שרכש מנכרי גוש בדיל, ומכרו לשמעון. לאחר זמן מגלה שמעון כי הגוש שבדילו אינו עשוי בדיל, כי אם כסף טהור (ששניו גבוה בהרבה מבדיל)!

הידיעה המרעישה הגיעה לראובן, שתבע להחזיר לו את גוש הכסף היקר, בטענה שהסכום הנמוד ששלם בעסקה מצביע על כך שלא התכוון למכר חפץ כזה יקר, ואם כן הקנין לא חל מעולם.

נדון זה הובא להכרעתו של בעל ה'אבי העזרי', ופסק כי שמעון אינו חייב להחזיר את גוש הכסף היקר לראובן. וטעמו - שהרי כל אדם הקונה חפץ צריך לדעת בשעת הקנין מהו החפץ שהוא עומד לקנות, ואם לא כן, לא חל הקנין, הואיל ולא היתה דעתו נתונה על כך. לכן, מאחר שבשעה שרכש ראובן את הגוש מהנכרי, סבר שבדיל הוא, אם כן הברר שמעולם לא חל קנינו של ראובן, ורק שמעון זכה בגוש הכסף לאחר שגילה את האוצר שנפל בחלקו. דבריו של ה'אבי עזרי' הובאו להלכה ברמ"א (חשן משפט סי' רל"ב סעיף י"ח. ועי' בלבוש סי' ס"ח רל"א).

ומעתה - אומר רבנו ה'שבת הלוי' - כשם שראובן לא זכה בגוש הכסף כשקנאו מהגוי, כיון שלא ידע ולא נתפנו לקנות כסף אלא בדיל, כך גם יהיה הדין בשאלתנו, שהקבצן שהחזיק במטבע היקרה בתורת מטבע זולה מנחשת, לא זכה בה, ולכן אין צריך להשיבה לו.

לסכום: האב ובנו יכולים להשאיר את מטבע האב בידם!

"וארשתיה לי בצדק ובמשפט" (הושע ב'. הפסוק במדרג), בעבור הצדקה והמשפט שתעשו (מצודת דוד).

מעשה שהיה בילד שקבל מאביו שטר של חמשים שקל במתנה. יצא הבן לרחוב, ובילכתו עבר ליד אביון מקבץ נדבות. הקבצן הבחין בשטר שביד הילד, ופנה אליו: "ילד חמוד, מה דעתך לתתם מעט מכסףך?...". הילד השיב לאלתר בחיוב, הגיש את השטר ואמר שמענין לתתם חמשה שקלים.

הקבצן פתח את שקית המטבעות שלו, והשיב לילד את העדף במטבעות רבות של חצי שקל ועשר אגורות.

כשהגיע הילד לביתו בקש אביו למנות את המטבעות, וגילה שהקבצן החזיר את מלא העדף, אלא שאחת המטבעות היתה מכסה כלה באבק ולכלוף. נקה אותה האב עד שהוסר

ממנה הלכלוף לגמרי, וכאן נגלה לעיניו דבר מפתיע - התברר שלא מדבר במטבע רגיל, אלא במטבע נוצצת מזזה.

מהרו האב ובנו אל הצורך המקומי, והלה בשר להם שזו מטבע עתיקה ונדירה מזזה טהור...! ככל הנראה הקבצן החזיק אותה בתור אחת הפרוטות, ולא היה מודע להון הרב אשר בחיקו.

כיהודים כשרים, הנזהרים מלנגע במקומו לא להם, הגיעו האב ובנו למעונו של עמוד ההוראה, מרן הגאון רבי שמואל ואזנר זצ"ל, ובקשו לברר אם המטבע שיכת להם, או שמא עליהם להשיבה לקבצן.

תשובה: תשובת מרן הרב ואזנר היתה (שבט הלוי ח"ד סי' ר"א),

י-ה אבסך נעם שבת המתאמת ומתאחדת בסגולתך. משך נעם וראתך לעם מבקשי רצונך. קדשם בקדשת השבת המתאחדת בתורתך. פתח להם נעם ורצון לפתוח שערי רצונך: הנה הנה שמור שומרי ומצפים שבת קדשך. כאיל תערג על אפיקי מים בן נפשים תערג לקבל נעם שבת המתאחדת בשם קדשך. הצל מאחורי לפרש מן השבת לביתית תהיה סגור מהם. ששה ימים המקבלים קדשה משבת קדשך. וסחר להם באמת ובאמונה לעבדך:

ויהיו רחמיך מתגללים על עם קדשך. להשקות צמאי חסדך מנהר היוצא מעדן. לעמר את ישראל בתפארת המפארים אותך (ביום שבת) על ידי שבת קדשך. כל ששה ימים להנחילים נחלת עקב בחיךך:

השבת נעם הנשמות. והשביעי ענן הרוחות. ועדן הנפשות. להתעדן באהבתך ויראתך. שבת קודש נפשי חולת אהבתך. שבת קודש נפשות ישראל בצל בנפך יחסיו. ורצון מדשן ביתך:

זמירות לשבת

רחם, נא ה' א-להינו על ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל ציון משכן כבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל הכות הדוד והקדוש:

כאיל תערג על אפיקי מים, בן נפשי תערג, אלהי א-להים. צמאה נפשי, לא-להים לא-ל, ה', מתי אבוא, וראתה, פני א-להים:

חמול על מעשיך, ותשמת במעשיך, ויאמרו לך חוסיד, בצדקך עמוסיך. תקדש ארון, על כל מעשיך, כי מקדישך, בקדושתך קדשת, נאה לקדוש, פאר מקדושים:

אין צריך לך ה' א-להינו בעולם הזה, ואין זולתך מלבנו, לחיי העולם הבא. אפס כלךך גואלנו לימות המשיח. ואין דומה לך מושיענו לתחתית המיתות:

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
ג'קי ושמיית סורג'ון
ולידהם הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן
עזילה

בזשלי מגידים

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, וְזַמְנוּ כְּדֵי שֶׁתִּשְׁתַּדֵּר שְׂכִינְתְּךָ עֲלֵינוּ, מִלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לְבִי לְמוֹכֶת, וְחֶסֶד רְצוּנִי וְתֵן שְׁאֵלָתִי:
אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנַת שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ, וְאֶף עַל פִּי שִׁיחִימָהוּתָהּ, עִם כָּל זֶה אֶחְבֶּה לֹא כִּבֵּל יוֹם שִׁיבוֹא:

וְאֶנְחֵנוּ לֹא נִרְעֵה מִזֶּה עֲשֵׂה, כִּי עֲלִיד עֲנִינוּ: זֶכֶר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֶסֶדְךָ, כִּי מַעֲלֵם הַמֹּת: מוֹב לְחֹדוֹת לַח', וְלִזְמַר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ, לְהַגִּיד בְּבוֹקֵר חֶסֶדְךָ, וְאֶמְעִיד בְּלִילֹת:
אֵת ה' כִּי אֲנִי עֹבֵד, אֲנִי עֹבֵד בְּן אֱמוּנָה, פִּתְחֵת לְמוֹסְרִי: אֵלֹהֵי תֵּת לִי בֵּת, תִּיְהִי יוֹצֵא לְשׁוֹק, תִּיְהִי מְקַרֵּב וְאֶמְרִי: "שֶׁבַת הַיּוֹם לִי":

אֲחִינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַנִּתְּנוֹת בְּצִדָּה וּבְשִׁבְחָה. הַעֲמִיד בֵּין בָּיִת וּבֵין בִּיבִשָּׁה. הַמִּקוֹם וְהַמָּקוֹם עֲלֵיהֶם וְיִוְצִיאָם מִצִּדָּה לְרִחוּתָהּ. וּמֵאֲפֵלָה לְאֹרֶךְ, וּמֵעֲשֻׁבּוֹר לְאֵלָה. הַשְׁתָּא כַּעֲנָא וּבִזְמַן קָרִיב: כַּת אֲמַר ה', וְכִרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ, אֶחָבֶת בְּלִילֹתֶיךָ, לְכַתֵּךְ אֶתְרִי בְּמִדְבָּר, כִּי אֲרִין לֹא זִדְעָה: וְעַתָּה בָּנִים שִׁירוּ לְמִלְכָּךְ בְּתַפְאֵרָתָהּ, מִפְּאֵר, וְאֶשְׁרֵי עֲבָדֶיךָ הַמִּשְׁמִיעִים בְּקוֹל שִׁבְחָה: וְהָאֵל הַשֶּׁעָה הַזֹּאת שֶׁעַת רַחֲמִים וְעַת רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ:

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן
עזרה

תקציר: בעירה וחוקה, מתגורר בן עם אביו השכור. האב דורש יין נוסף לאחר שכבר פלה במהירות את האחרון ורוצה שהבן ילך לרכוש יין בבית המרוח של מושקה. כשמתברר לו שמושקה לא מוכן להמשיך לספק לו יין בהקפה הוא פונה לארון התכשיטים של אשתו המנוחה.

המשורר יבוא בע"ה

זמירות לשבת

למה נקרא מוריה על שם המר המוב שישנו שם. מי שענה לאברהם אבינו בחר המוריה, הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם היום הזה:

על הר גזה עלי לך, מבשרת ציון, הרימי בכח קולך, מבשרת ירושלים, הרימי, אל תירא, אמרי לערי יהודה, הנה א-לתיכם:

בן אדם, עלה למעלה עלה: כי בן עז לך יש לך בנפ רוח, בנפ נשמים אבירים: אל תחוש כם בן יבחוש לך: דרש אותם דרש בן אדם - וימצאו לך מר:

יום קדוש הוא מבואו ועד צאתו, כל זרע יעקב יכבדוהו כדבר המלך ודתו, למה בו ולשמותו בתענוג אכול ושתו, כל עדת ישראל יעשו אותו: משך חסדך לירדעך א-ל קנא ונוקם, נוטרי ליום השביעי זכור ושמור לך חסד, שמים בבנין שלם באור פנך תבחיכם, ורנן מרשן ביתך ונחל ערניך תשקם: עזר לשוכותם בשביעי בחריש ובקציר עולמים, פוסעים בו פסיעה קטנה, סוערים בו לךרך שלש פעמים, צורקתם תבחרו באור שבועת תמים, ה' א-ל ישראל אהבת תמים, ה' א-ל ישראל תשועת עולמים:

כל מקדש שביעי קראו לו, כל שומר שבת קדש מחללו, שברו הרבה מאד על פי פעלו, איש על מחנתו ואיש על דגלו: אוהבי ה' התחבבים בבנין אריאל, ביום השבת שישו ושמחו במקבלי מתן נחליאל, גם שאו ידיכם קודש ואמרו לא-ה, ברוך ה' אשר נתן מנוחה לעמו ישראל: דורשי ה' זרע אברהם אוהבו, המאמרים לצאת מן השבת וממקדשם לבא, ושמחים לשמרו ולערב ערובו, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו: זכרו תורת משה במצות שבת נוראה, תורתה ליום השביעי ככלה בין רעותיה משבחה, טהורים יירשוה וקדושה במאמר כל אשר עשה, וכל א-לתיכם ביום השביעי מלאכתו אשר עשה:

מעשני עיניך

לעילוי נשמת
מנחם בן מברט ז"ל
סיסאי בן וואלו ז"ל
אזוונט בת אלמלא ז"ל
תנצב"ה

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת

מאור מאיר ז"ל
בן גדו ורעיה חנה הי"ד
נלב"ע ח' כסליו ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת

איבט מתתיהו
בת מוזל ז"ל
נלב"ע י"ז אלול ה'תשפ"ד
תנצב"ה

תקציר: הפרוץ פונה לילדים ומגיש להם בשמחה וגאווה את המכתב של המלך שלומאי. בדרךם החוצה, הם פוגשים באביעזר ששש ושמוח לקראתם. הם מצטערים בפניו על כך שלא זכו במרוץ והוא אומר להם שהוא איננו מאכזב כלל ועקר. הוא מעודד אותם לפתח את המכתב ולקרא את תכנו.

שירים חסידיים

כי ארך ימים ושנות חיים ושלוש יוסיוף לך.

כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתגנה וליועד עד עולם. לך אתה את הארץ הזאת, וברך כל מיני תבואתה לשובה וכן ברכה על פני האדמה.

כי אתה הוא מלך מלכי המלכים, מלכות נצח, נוראותיו שיהו, ספרו עז, פארוהו נבאיו, קרשוהו, רוממוהו, רון שיר ושבת, תוקף תהלות תפארתו.

כאהל הנמחה בדרך מעלה: מראה כהן.

בברקים היוצאים מרו החיות: מראה כהן.

בגדל גידלים בארבע קצוות: מראה כהן.

במטות הקשת בדרך הענן: מראה כהן.

אמת מוה נהדר תהיה כהן גדול, בצאתו מבית קרשי הקדשים בשלום בלי פגע.

ורושלים אורו של עולם... ומוי הוא אורה של ירושלים? הקדוש ברוך הוא.

ישיש עליך א-להיך, במשוח תהן על בלת, ישמחו השמים ותגל הארץ, ורעם תהם ומלאו.

ישראל בשח בה, עורם ומגנם הוא.

אנחנו מאמינים בני מאמינים, ואין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים.

ותים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן.

והי חדרש הזה, כנבואת אבי חוזה, וישמע בבית זה, קול ששון וקול שמחה.

וידו לה חסדו ונפלאותיו לבני אדם, כי השביע נפש שקמה, ונפש רעבה מלא טוב.

והו יחד, כולם קרושה לך ישרשו.

ומים על ימי מלך תוסף שנותיו כמו דר ודר, וערב נא שחתי עליך, כי נפשי תרג אליך.

יבנה המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר חדש, וברננה נעלה.

יברך ה' מציון, וראה כטוב ירושלים כל ימי חייה, וראה כנים לבנה, שלום על ישראל.

והא רשאו קדמך דתפתח לבאי באוריתך ויתיהב לי בגין דברין דעברין רעותה, ותשלים משאלין דלבאי, ולבא דכל עמך ישראל לטב ולחיו ולשלום אמן.

והא שלמא רבא מן שמיא,

לרפואת והצלחת יהודה בן חנינה הי"ו לורט בת חביבה הי"ו למשפחת מלול הי"ו

לרפואת רחל רבקה בת מסעודה הי"ו

לרפואת יוסף שמש בן ויקטוריה הי"ו

לרפואת והצלחת סימי (שמחה) בן שרית בת חסיבה הי"ו

משכן עזילה

המלך שלומאי להתנוסס

הקדמה

את המלך שלומאי ואת ארצו המלכא, כבר הפרתם בעלמים הראשונים של סדרת "המלך שלומאי": "בית המעונות", "מן המבוכה" ו"ראש וראשון". אבל בעצם, אתם כבר הפרתם אותה עוד לפני כן... הרי כל אחד מאתנו מכיר אותה היטב!

ארצו של המלך שלומאי, הנה משל לארצו של מלך מלכי המלכים. מלך שהשלוש שלו. ההתרשטיות המרמקות ועוצרות הנשימה, המכחידות לעתים ומשעשעות לעתים, ששאלתיאל וירחמיאל צמידים לעבר בארץ המלכא הזו - הן משל לדרך שעוברת נשמתו של כל אחד ואחד מאתנו, מאז שהיא יוצאת למסעה בעולם הזה, ועד שהיא שבה למקומה מפתח כסא הכבוד.

בזכור, שאלתיאל וירחמיאל, נולדו בארמון של המלך שלומאי. החיים שלהם היו מאשרים ושלוים, והם מעולם לא חשבו שמשוה עומד להשתנות. עד שיום אחד, הכל השתנה בבת... היה זה קשקשי הילדים הזמן אל המלך שלומאי, שהחליט לשלח אותם למשימה. המשימה, שצמח להם הם תמיד ידעו שמיצ, במקדם או במאחר... משום שכל ילדי הארמון, נשלחו למשימות בקלג מסים.

המלך שלומאי, מאד אוהב את שאלתיאל ואת ירחמיאל, בדיח קפי שהוא אוהב את כל ילדי הארמון. הוא שולח אותם למשימות, למרות שהוא אוהב אותם. ליתר דיוק: בגלל שהוא אוהב אותם. הם אינם יכולים להבין זאת ביונים, אבל הם יבנו, במקדם או במאחר.

המשימה של שאלתיאל וירחמיאל, מתבצעת בארצו של המלך שלומאי, הארץ שמחוץ לארמון. ארץ מסומה, ששונה כל כך מהארמון בו הם נולדו. היא רצופה בסכנות ובאיומים, בכתמים, בתככים ובמזמרות. אבל מי שמכיר ידע, שהיא סומנת בהנה אוצרות אשר לא יסולאו בפז, שקמוותם לא נפן למצא אפילו בארמון.

האם שאלתיאל וירחמיאל יצליחו לזלם את הסכנות? האם הם יצליחו לחמק מהמזמרות ולהתגבר על הפתמים? האם הם יצליחו לגלות את אוצרות הארץ, ולמלא את המשימה שלהם? האם הם יחזרו בשלום, צטורי נצחון - או שמא יקשלו בדרך? אתם מומנים לגלות את כל התשובות בסדרת "המלך שלומאי", באשר בעלם העכתי, לומדים שאלתיאל וירחמיאל להכיר בערכו של האתגר, לא רק במציאות בלתי נמנעת בדרך אל ההשגים - אלא במכלית בעלת ערך עצמי.

אני מומין אתכם אפוא צעת להצטרף אל שאלתיאל וירחמיאל, וללוות אותם בעלמם הרביעי של המסע המרמק שלהם. להתרגש אתם, לסתד אתם, לחחק אתם ולהנות אתם ביחד. זה יהיה מסע עוצר נשימה, משעשע, וגם מחכים. ככל שאתם בוברים יותר ונחמים יותר, כך אתם מצליחו למצא בחור הספור משמעות רבה יותר. ואם אתם לא מצליחים מספיק - אתם יכולים תמיד להצור באבא ואפא... האמינו לי, הם יקנו לצור לכם!

אז מה אתם אומרים? נצא לדרך??

שירים חסידים

כי הרבית טובות אלי,
כי הגדלת חסדך עלי,
ומה אשיב לך והכל שלך,
לך שמים אף ארץ לך,
ואנחנו עמך וצאנך,
ותפנים לעשות רצונך.
כי לא ויש ח' עמו
ונחלתו לא יעזב.
כי מציון תצא תורה
ודבר ח' מירושלים.

כי מראש גרים אראנו
ומנבעות אשורנו הן עם
לברד ישבן ובגורים לא
יתחשב.
כי נחם ח' ציון, נחם כל
הרבתי, וישם מדברה בעדן,
וערכתה כגן ח'.
ששון ושמחה ימצא בה,
תודה וקול זמרה.
ביצד מרקרון לפני חבליה,
כלה נאה ותסודה.

כל העולם כלו גשר צר מאד,
והעקר שלא יפחד כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא.
כל מה שעושה ח' הכל לטובה.
כל מי שעוסקים בצרכי צבור
באמונה. תהיה ברוך הוא
ישלם שכרם.
כלם אהובים, כלם ברוכים,
כלם גבורים, כלם קדושים.
כלם שאני רוקד כנגד ואני
יכול לנגוע כל, כל לא יוכלו כל
אויבי לנגוע בי לרעה.

לא תבוש ולא תכלמו,
מה תשתווחחי ומה תהמי,
כך יחסי עני עמי, ונגתה
עיר על תלך.
לב סהור ברא לי אלקים
ורוח נכון תרש בקרבי.
לבנימין אמר ידיר ח'
ישבן לבטח עליי.
מה אהבתי תורתך, כל
היום היא שיחתי.
מתרח ח' אלקינו ישמע
בתרי יהודה.

מי יתן לי אבר כיונה,
אעופה ואשכנה.
מי יתן מציון ישועה
ישראל בשוב ח' שבות
עמו וגל יעקב ישמח
ישראל.
מקומך מלכנו תופיע.
מצות גדולה להיות
בשמחה תמיד.
מקומי מעפר דל
מאשפת ירים אביון.
משה אמת ותורתו
אמת.

המשורר יבוא בעדי

יהושע נחבד
דאמא מרד

רבי
שמואל נחבד
דאמא מרד

רבי
יעקב ניסים
דאמא מרד

רבי
משה עדס
דאמא מרד

רבי
בנימין משה חבד
דאמא מרד

רבי
חיים קורח
דאמא מרד

רבי
יעקב משה טולידאני
דאמא מרד

רבי
אהרן חבד
דאמא מרד

משכן עייל

לרפואת והצלחת
ר' יצחק בן זוהרה הי"ו
אסתר בת עליזה הי"ו
למשפחת זואנה הי"ו

לרפואת והצלחת
מזל אביטן
בת עליזה הי"ו

לרפואת
ראובן
בן אורה נדרה הי"ו

לרפואת והצלחת
ר' עמרם בן זוהרה
זוהרה פרלה בת טולידאני
למשפחת אלול הי"ו

להצלחת
יעקב בן יפה הי"ו
שולמית בת יפה הי"ו

מעקב
הפרקים

ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט

אליהו פוגש את אלישע

לו, כדי שהוא יוכל לומר לאביו ואמו שלא יעבדוהו כי יש לו רוח גדול להרויח מאליהו הנביא.

ואכן הלך אלישע וחרו, ובשובו שחט את צמד הבקר ובשלם בכלי הבקר, ולקח את הבשר ונתן לאנשים שחרשו אתו שיאכלו וישמחו, כי אין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה, ואלישע רצה לעשות סעודת פרדה מהחורשים ומהאנשים שהיו במקום.

ויש אומרים שאלישע הנביא רצה להתמסר כל בלו ללמד חכמה מאליהו הנביא, ולכן פעל באופן כזה שלא יהיה לו לאן לחזור והוא לא יוכל לחרש יותר, וכך יוכל להיות עם אליהו הנביא בתמידות וללמד ממנו כמה שיותר, ובהיותו נביא לעם ישראל כבר אין לו צורך בהמריות הפלולה בעבודת האדמה.

מה קרה בהמשך? ואיזו מלחמה החלה? זאת נלמד בעזרת ה' בפעמים הבאות.

כאמור, עזב אלישע את עבודתו ורץ אחרי אליהו. המלבי"ם מבאר שהוא הרגיש ברוחניות העצומה שהיה שרוי בה אליהו הנביא אחרי המעמד שהיה בהר חורב כפי שלמדנו, והיה בזה כעין האור שבקע ממש רבנו עד שהיה צריך לשים מסוה על פניו. גם האדרת עצמה היתה ספוגה ברוחניות, כי אליהו הנביא הסתיר פניו באדרתו במעמד הנשגב שהיה בהר חורב.

פנה אלישע הנביא אל אליהו ואמר לו: "אשקה נא לאבי ולאמי ואלכה אחריו" – אלישע רצה לבקש רשות מהוריו ולהפריד מהם כי רצה ללכת ולשמש את אליהו הנביא.

ענה לו אליהו הנביא שהוא יכול ללכת אליהם ולחזור: "לך שוב, כי מה עשיתי לך". יש אומרים שאליהו הנביא רצה לנסות את אלישע אם הוא ירצה לבוא אחריו גם אחרי שיגיע להוריו, או שמא זו רק התרגשות רגעית והיא תחלוף. ויש אומרים שאליהו אמר לאלישע שילך אל אביו ואמו כפי שאמר, ויחזור אליו, שכל מה שעשה אליהו, יהיה מסור בידי אלישע, ובכוחו הוא יוכל לעשות נסים ומופתים (כפי שעוד נראה בסעיפת דשמאי).

אליהו הוסיף ואמר לו שיש עוד הרבה כוחות ורוחניים שהוא יוכל למסר

למדנו על מדת הקנאות שהיתה לאליהו הנביא, ושבגללה לא רצה הקב"ה שאליהו ימשיך להתנבא לעם ישראל. אף על פי שהקנאות היא מדה טובה, היא פחות מתאימה למנהיג שצריך לעורר רחמים על עם ישראל. לכן בזה הקב"ה את אליהו הנביא שיממש את חזאל למלך על ארם, את יהוא בן נמשי למלך על ישראל (ובארנו שבסופו של דבר אלישע הוא שממש אותם), וכן אמר הקב"ה שאלישע יתמנה לנביא במקום אליהו הנביא.

ואכן אליהו יצא לדרך מהר חורב. יתכן שאליהו יצא לכוון דמשק כדי לממש את חזאל למלך על ארם, ובדרך הוא מצא את אלישע, ומפני שראה אליהו שאלישע הזדמן לפגוש, הבין שרצון ה' הוא שתחלה יממש את אלישע.

באותו הזמן חרש אלישע את השדה עם צמד בקר. יש אומרים שהיו חורשים את השדה שנים עשרה פעמים לפני שהיו זורעים, וזו היתה הפעם השנים עשרה, ובכל זאת כשראה אלישע את אליהו הנביא הוא רץ לדבק בו. ויש אומרים שהיו שם שנים עשר חורשים שכל אחד מהם חרש באמצעות צמד בקר, או שהיה אלישע ממנה עליהם, והיה בזה רמז שהוא יהיה ממנה על שנים עשר שבטי ישראל.

אליהו הנביא התקרב לאלישע והשליך מעליו את אדרתו, כדי לרמז לאלישע שהוא יהיה לנביא תחתיו.

שירים חסידים

קדש את שמך על מקדישי שמך, וקדש את שמך בעולמך, ובישועתך תרום ותנבית קרננו למעלה, והושיענו בקרבך למען שמך.

קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך ושבוענו משובך ושמחנו בישועתך וסחר לבנו לעבדך באמת.

צוה ישועות יעקב. ציון היא תשאלו לשלום אסיריך. צמאה נפשי לאלקים לא-ה' חיי מתי אבא ואראה פני אלקים.

קול צהלה ורנה. שפתינו או תרננה. אנא ה' הושיעה נא. אנא ה' הצליחה נא.

עזבי הנפץ בענבי הנפץ, דבר נאה ומתקבל. עזו עצה ותר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-ל. עשה שלום במרומיו הוא ברחמיו ועשה שלום עלינו, ועל כל עמו ישראל, ואמרו אמן.

פתח שערי שמים לתפלתנו. פתחו שערים ונבא גוי צדיק שמר אמונים.

עוד אבינו חי. עוד ושמע בערי יהודה ובחצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה. קול מצהלות חתנים מתחתם ונערים מושחתה נגינתם. עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר. עז ותרר לבושה ותשחק ליום אחרון. על ידי נוגנים ומדינות כף מתמתקין כל הדינים. עם ישראל חי.

נעלה נעלה, נעלה נעלה, נעלה לבית המקדש ברנה, נעלה, ברנה, נשתחוה. ברננה, נעלה, ברננה, נשתחוה. נגיד ונשיש בזאת התורה.

סימן טוב וסל טוב יהא לנו ולכל ישראל.

עברו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה.

לעילוי נשמת
יצחק גולן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"ד אב
ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
דניאל אביטל
בן חטיבה ז"ל
נלב"ע כ"א סיון
ה'תשס"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
רוז שושן
בת חביבה ז"ל
נלב"ע י"ד טבת
תנצב"ה

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א. הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת נשא

וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ וַיִּזְשֹׁן בֶּן עֲמִינָדָב (ז-י"ב)

מסביר גדול הדור, רבן של ישראל, רבינו מרן ראש הישיבה חכם שלום הכהן זצוק"ל, נשיא מועצת חכמי התורה. שנשיא ראובן רצה להקריב ראשון, שהרי הוא הבכור. אמר לו משה 'אם אתה בכור, למה לא קפצת ראשון לים סוף? מי שקפץ ראשון למים יהיה ראשון גם בהקרבת הקרבנות'. ומזה אנו לומדים: אם אתה ראשון בבית הכנסת - תקבל אישור להיות ראשון אצל בורא עולם בשאר דברים שכולם ירצו להיות ראשונים, שעל זה רמזו 'זריזים מקדימים למצוות', שאם אתה זריז ומגיע ראשון לבית הכנסת ולבית המדרש - אתה מקדים לפני כולם בשאר הדברים.

ידוע שעד היום כשרוצים לבטא מי הראשון אומרים 'מי הנחשון', ללמדנו כמה פעולה של מסירות נפש שבוצעה לפני כ-3,300 שנה פועלת עד היום הזה. ואחרי נחשון בא נשיא ראובן. אמר לו הקב"ה 'תמתין, עכשיו יקריב נשיא שבט יששכר, כי יששכר לומד תורה כחמור גרם, ותורה היא מעל הכל וגם מעל הבכורה'. ואחרי יששכר אמר הקב"ה לנשיא ראובן 'תמתין, עכשיו יעלה זבולון, שתומך ביששכר שלומד תורה, ובצל החכמה בצל הכסף'. ורק אחרי נשיא זבולון הקריב נשיא ראובן.

הדבר תורה לעילוי נשמת: משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה קאסאנש בת דגיטו, אורה בת יוכבד ע"ה

חדש:

יצא לאור חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה חלק 4'

101 בדיחות 16 עמודים

במחיר מצחיק 5 ₪

כמו כן ניתן לקנות את החלקים

1 - 2 - 3 - 4 (כל חלק בנפרד!)

במחיר מיוחד של 20 ₪

במוקד המרכזי, רחוב:

רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב'

שכונת הבוכרים ירושלים

0534-135-183

מילתא דבדיחותא

1. בעל המלון: "אתה מבקש לך חדר של חמשים ₪ ללילה, או של שבעים ₪? האורח: "מה ההבדל"? בעל המלון: "החדרים של השבעים ₪ מצוידים במלכודות לעכברים....."

2. כפרי בא לבית מלון בעיר הגדולה. לפני ששכב לנוח שאל את הפקיד המודיעין, מתי מוגשות הארוחות במלון? "ארוחות בוקר מ 7 עד 11 ארוחת צהרים מ 12 עד 3 ערב מ 6 עד 8 השיב הפקיד. תמה הכפרי: "ומתי אסייר בעיר??....."

3. חב"ד זה פיקוד העורף נמצאים בכל מקום, נותנים לך מענה איפה שאתה צריך.....

מידת חסד גמרת לקרוא - העבר לחבר!

במקום לחפש את העלון בעמדה של גל פז, תחפש במייל: a05832349@gmail.com

מילתא דבדיחותא

4. מילונר שואג על השנורר: "לך, הסתלק מכאן מיד". השנורר: "מדוע אתה מרעיש?", על מה הגאווה? הרי כל ההבדל ביני ובינך הוא, שאתה עובד בכדי להשלים את המליון השני, ואני עובד בכדי להשלים את המליון הראשון....."
5. איש המערב ביקר בניו יורק. באחד הלילות בעברו בסמטה חשוכה, עצר אותו שודד חמוש. "תן לי מיד את כספך, ולא אשבור את ראשך". - "שבור כאוות נפשך, השיב איש המערב. "אפשר לחיות בניו יורק בלי ראש, אך בלי כסף ממש אי אפשר לחיות....."
6. היום בבוקר ראיתי בן אדם שתפס כמה ציפורים וקשר אותם היטב, שאלתי אותו למה אתה עושה את זה? הוא ענה לי שמעתי היום בתחזית מזג אויר שיהיה הרבה רוחות וכל דבר שיכול לעוף צריך לקשור ולכן קשרתי את הציפורים כי זה יכול לעוף.....
7. "עם כל יום שעובר אני מתחיל לחשוד, שעורך הדין שלי תאב בצע". - "מה גורם לך לחשוב כך?" "הקשב לשורה אחת מהחשבון שקיבלתי בחודש שעבר: 'התעוררות באמצע הלילה וחשיבה על המקרה שלך, תוספת של מאה וחמשים שקלים לחשבון....."
8. עורך דין צעיר יצג איש עסקים בתביעה גדולה שהוגשה נגדו. במהלך המשפטים והעדויות, הבין העו"ד כי הוא הולך להפסיד במשפט. "אולי אשלח לשופט, חפיסת סיגרים יקרים?". שאל העו"ד הצעיר את שותפו, עו"ד ותיק. השותף הותיק כלל לא קפץ על הרעיון: "אל תעשה זאת, השופט ידוע כאדם הגון וישר, ואם כעת עוד יש לך כמה אחוזים לנצח, הרי שלאחר שתשלח את השוחד, כשלונך מובטח". שבועות אחדים לאחר מכן, זכה העו"ד הצעיר, ואיש העסקים זוכה מכל אשמה. בירך השותף את שותפו הצעיר, ושאל: "נו?, כלום אינך שמח על שזכית במשפט, גם ללא הסיגרים ששלחת לשופט?" "למעשה כן שלחתי אותם", מיהר העו"ד להבהיר. "אך צרפתי לחפיסה את כרטיס הביקור של התובע....."
9. "ובכן", התיישבת השופט על כסאו, ופנה אל שני עורכי הדין שהתדיינו לפניו, "שניכם ניסתם לשחד אותי". שני עורכי הדין התכווצו בכיסאותיהם. "אתה עו"ד כץ, נתת לי חמש עשרה אלף דולר. ואילו אתה, עו"ד מימון, נתת לי עשר אלף דולר". השופט שלף מארנקו צ'ק חתום, והגישו לעו"ד כץ. "הנה אני מחזיר לך עודף סך של חמשת אלפים דולר, וכעת נוכל להמשיך במשפט ללא משוא פנים....."

ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' שכונת הבוכרים.

חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 1 - 5 ש - ספר הבדיחות - 50 ש

חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 2 - 5 ש - חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 3 - 5 ש

חוברת הבדיחות חלק 5 - 10 ש - חוברת הבדיחות חלק 6 - 10 ש

חוברת הבדיחות הרגע הזה - 5 ש - חדש! חוברת הבדיחות 'חתן וכלה חלק 4 - 5 ש

עוד פרטים: 0534-135-183

הידעת? כאשר אתה קונה את החוברות אתה שותף בהדפסת והפצת העלון!

10. נעוריו ותמימותו כבשו את הלב כאשר עמד על דוכן הנאשמים והצטדק, כי אין זה נכון כלל שנהג במהירות מופרזת בלי לשעות לתמרורים וללא רשיון, וכי לשוא עצרוהו. השופט, איש בא בימים, שזקנו לבן, חש כיצד רגשות אב מתעוררים בקרבו והחליט לנהוג בעדינות כלפי הנאשם הצעיר. "טוב ויפה נערי", אמר השופט, "הנאשם אני מוכן להאמין לדבריו, אך לפני כן, האם ידוע לך מה דינם של אלה המשקרים בבית המשפט?" "כן, כבוד השופט, עורך הדין שלי אמר לי זאת". "ומה אם כן צפוי לך אם תשקר?" "הוא אמר, כי יתכן ואזכה במשפט....."

11. נוסע בעל בשר נדחק לאוטובוס. איש צנום שעמד לידו וסבל מן הדוחק, הביט בשמן בעיניים רפות ומלמל: "את מחזיר כרטיסי הנסיעה צריך לקבוע בהתאם למשקל הנוסע". השמן השיב בחיוך לבבי: "אילו היה כך, היית הולך ברגל, לאוטובוס לא היה שווה להיעצר כדי להעלות...."

12. אחד העוברים ברחוב, נפל לתוך בור באמצע המדרכה. הוא זעק לעזרה. "תגיד, אתה ממש נפלת לתוך הבור הזה?" שאל אותו עובר ושב לתוך הבור. "לא, אבל מכיוון שאתה מגלה התענינות, אספר לך הכל מהתחלה. אני ההיתי כאן למטה, והם באו ובנו עלי מדרכה וכביש....."

ניתן להשיג את העלון במייל: a05832349@gmail.com
או במוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה. שע"י דפוס ספיד

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם!

כל ה- 14 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום:

1. לא נפסיק את השמחה חלק 1 - 10 ש	8. חג פורים. - 7 ש
2. לא נפסיק את השמחה חלק 2 - 10 ש	9. חג פסח. - 7 ש
3. לא נפסיק את השמחה חלק 3 - 10 ש	10. משמח חתן וכלה חלק 1 - 5 ש
4. לא נפסיק את השמחה חלק 4 - 10 ש	11. משמח חתן וכלה חלק 2 - 5 ש
5. לא נפסיק את השמחה חלק 5 - 10 ש	12. משמח חתן וכלה חלק 3 - 5 ש
6. לא נפסיק את השמחה חלק 6 - 10 ש	13. משמח חתן וכלה חלק 4 - 5 ש
7. חגי תשרי. - 5 ש	14. הרגע הזה - 5 ש ועוד הרבה הוספות...

[ספר הבדיחות + לא נפסיק את השמחה חלק 6 + חלק 5 + הרגע הזה + חתן וכלה חלק 3 + חתן וכלה חלק 4]

340 עמודים - 2,200 בדיחות במחיר מצחיק: 85 ש

המכירה נמצאת ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' ירושלים - ורק בתיאום מראש! 0534-135-183

שימו לב: ניתן לקנות חוברות בודדות!

חידות!

ניתן לשלוח תשובות למייל של המערכת, או למערכת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים.
ולהכניס בת.ד. ע"ש 'לא נפסיק את השמחה'
(לא לשכוח לשלוח את הפרטים שלכם להגרלה, שאלה אחת רשות!)

אחד מכל 5 שולחים זוכה.

בחוברת משמח חתן וכלה חלק 4.

(שהודפס לראשונה בעלות של 5 ₪ ניתן לקנות את החוברת וכן את שאר החוברות בכתובת הנ"ל)

המדור החידות בחסות:

חוברת הבדיחות משמח חתן וכלה
חלק 4

ב- 5 ₪. שימו לב: הכמות מצומצמת!

הכמות מוגבלת:

4 החלקים 'משמח חתן וכלה' ב- 20 ₪.

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים
(ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל)

0534-135-183

חידות לפרשת נשא!

1. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ש'?
2. שבע מילים רצופות שמסתיימות באות ה'?
- (הרצף הארוך בתנ"ך)
3. מספר המופיע ארבע פעמים בפסוק אחד?
4. שמות של שתי מסכתות בש"ס?

ניתן לשלוח חידות

למייל

של המערכת!

מתוך חוברת הבדיחות חלק 5

כללים לחיים!

אל תנסה להוכיח לאדם שהוא לא צודק הוא יוכיח בדיוק ההפך.

חשוב לבצע את הדבר הטוב ביותר, ולא את הגדול ביותר.

אדם שאומר שאפשר לסמוך עליו מעורר ספקות.

אם לא מטפחים ציפיות אין אכזבות.

אל תעשה בסתר מה שאינך יכול לעשות בגלוי.

חשבת - אל תגיד. אמרת - אל תבטיח, הבטחתי - אל תחתום, חתמת - אל תתפלא.

מה שלא הולך בחיים בכת, הולך בעוד יותר כח.

אם יושבת תחת עץ ולפתע תפוח פגע בראשך אל תחפש הסבר לתופעה, חפש מי אשם.

אל תגיד פספסנו את הרכבת, תאמר הקדמנו את הרכבת הבאה.

חשוב לזכור: רק אנשים שלא עושים כלום אינם טועים.

מסמר תקוע אפשר להעלים, אך לא את החור שהוא משאיר.

מתוך חוברת הבדיחות והפתגמים חלק 5 - 32 עמודים - במחיר מצחיק 10 ₪ בלבד!

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

מתפלל שמונה עשרה, משקיע בברכות, מכוון
בטירוף, אמממה שוכח יעלה ויבוא....
חוזר את התפילה במהירות וחושב "סליחה אני רק
יעלה ויבוא".

יש כאלה רק על ידי המחשה יבינו

חבר אמיתי זה אחד
שתמיד יהיה שם וידע מה
להגיד שהכי יצחיק
אותך...
ברגע שתשתה את
השלוק של הקולה.

כביסה:
כביסה: 40 דקות
ייבוש: 60 דקות
קיפול והחזרה לארון:
7 עד 14 ימי עסקים

לוקח עוגייה

שם יד מתחת לפה כדי שלא יפלו פירורים לרצפה

מסירים את העוגייה

זורק את הפירורים מהיד לרצפה

אין כמו אור של בוקר...

**חוברת
עילוי נשמות**

נוסח קליל ונוח
052-7656075

מתי יגיעו טעימות

בוא הנה, עלון חזק!
חייב להפיץ אותה!

**דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליט"א**

כל אחד ליוחא! "שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבותם
במספר שמות כל זכר לגלגלתם" (במדבר א, ב).

פרשתנו עוסקת בין היתר בספירת בני ישראל, כל שבט ושבט ומספר נפשותיו. ורצתה
התורה ללמדנו שלכל יהודי יש את המיוחדות שלו, אין זה עוד מספר שסופרים, מונה
מספר לפונקציה לכלם שמות יקרא (תהלים קמז, ד), אלא לכל יהודי יש שם מיוחד
ותכונות מיוחדות.

בזמנו של החפץ חיים היה רופא שרים שהיה מתמסר עבור החולים בלב ונפש ומציל
נפשות רבות, דרכו בקודש הייתה ללמוד בכל יום גמרא הלכה ומוסר במשך כשלוש שעות,
יום אחד הציעו לו ללכת לשיבות בליטא ולראות מקרוב כיצד צומחים משם גאוני עולם,
הלך הרופא וראה בחורי חמד שעוסקים בתורה יומם ולילה בגאונות עצומה, ובקייאם בכל
מקצועות התורה, חלשה דעתו ואמר בליבו, חשבתי שאני תלמיד חכם, אך מה אני שווה
ביחס אליהם?

ניגש הרופא בפנים נפולות אל החפץ חיים והביע צער, אמר לו החפץ חיים, "בני היהור
מעצת היצר, כי לך נוצר (אבות ב, ח) שמח בחלקך, שכל המקיים נפש אחת מישראל
מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא (סנהדרין לו ע"א), ה' יתברך רוצה שתמשיך
לטפל ולרפאות יהודים, אל תתאכזב חלילה, מה שאתה מצליח כיום ללמוד ולהשיג
בשלוש שעות אנשים אחרים לא מצליחים להשיג בחמש ושש שעות לימוד, כיון שיש לך
זכות גדולה של הצלת נפשות שאתה מציל ואין אחר כמוך שיכול לעשות זאת.
הקב"ה שם אותך במקום בו תוכל להשלים את ייעודך, אל תסטה מן הדרך אלא שמח
בחלקך ובתפקיד שנתן לך הבורא יתברך, כיון שלכל יהודי יש ייחודיות ותפקיד שרק הוא
יכול לעשותו ולהשלימו".

כיוצא בדבר, יום אחד נכנס החפץ חיים לבית מדרשו בראדין וראה את אחד מעשירי
ותומכי העיירה הגדולים יושב ועוסק בתורה. ניגש אליו החפץ חיים ושאלו לפשר הדבר,
"כבוד הרב, איני חפץ עוד לעסוק במסחר, אלא רצוני לשבת ולהגות בתורה הקדושה,
חשקה נפשי בתורה", השיב העשיר בהתלהבות.

אך החפץ חיים מיהן לקבל דבריו והורה לו לקום מיד ולהמשיך בעסקיו המשגשגים
והמצליחים ובמתינתו הרבה בלומדי התורה והישיבות הקדושות, והסביר שזוהי עצת היצר
שמנסה להסיטו מתפקידו וייעודו בעולם, אם הקב"ה כיון דרכיו ומעשיו לעסוק במסחר
ולהצליח בו רבות ולתמוך בלומדי התורה ביד נדיבה, סימן שזוהי תפקידו וייעודו ואסור לו
להחליף ולשנות אותו.

אפשר להמחיש זאת במשל לחייל שהוכשר והצטרף לחיל לוחמה רגלית והצליח בתפקיד
זה מאוד, ולפתע ביום בהיר החליט שרצונו לעבור ללוחמה אווירית, ודאי שאין לו לעשות
זאת, כיון שמצליח בתפקידו וייעודו. כך גם כל אדם שניתן לו כוחות וכישורים והצלחה
משמים בתפקיד בו עוסק, עליו להמשיך בתפקידו זה על פי כללי דרכי התורה והיראה,
דבך משלים הוא את ייעודו.

אחד האדמו"רים הקדושים אמר בשעת רצון לשומעי לקחו שהוא הביא את המשיח שלו,
והסביר שלכל יהודי יש חלק במשיח, ועליו למלאות את תפקידו בכדי למצות ולהשלים
את חלקו במשיח, לאחד זה על ידי עסק התורה, לשני זה על ידי תפילות
מעומק הלב, לשלישי זה על ידי משא ומתן באמונה והחזקת לומדי התורה
ועשיית צדקות וגמילות חסדים.

יהי רצון שנוזכה לגלות את הייחודיות שבנו, נתחזק ונשלים חלקנו במשיח,
ונראה בקרוב בקרוב בגאולה השלימה, אמן.

שבת שלום ואמור!

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

